

**CHRISTUS VERHEERLIJKT ZIJN VADER
EN BETAALD DE LOSPRIJS**

ACHTSTE BUNDEL

VIJFTIEN PREKEN

Over

LIJDENS- en PAASSTOFFEN

De preken zijn afkomstig uit:

3 bundels van 9 leereden gehouden in het jaar 1871

Utrecht, J.J. H. Kemmer, 1872

Stoom-Boekdrukkerij en Steendrukkerij: "de Industrie" Utrecht.

Door

Dr. H. F. Kohlbrugge
1803-1875

Predikant te
Elberfeld, Duitsland

STICHTING DE GIHONBRON
Voltaweg 18
MIDDELBURG
2010

INHOUD 8^e bundel 15-tal

Deze Leerredenen zijn geïmproviseerd en eerst gedurende het spreken opgetekend, hetgeen de lezer bij hun beoordeling in gedachte gelieve te houden. Dr. Kohlbrugge.

1. Preek JOHANNES 14:13, 14

En zo wat gij begeren zult in Mijn Naam, dat zal Ik doen; opdat de Vader in de Zoon verheerlijkt worde. Zo gij iets begeren zult in Mijn Naam, Ik zal het doen.

2. Preek JOHANNES 14: 18

“Ik zal u geen wezen laten; Ik kom weder tot u.”

3. Preek JOHANNES 17 : 1

Dit heeft Jezus gesproken en Hij hief Zijn ogen op naar den hemel en zeide: Vader de ure is gekomen, verheerlijk Uw Zoon opdat ook Uw Zoon U verheerlijke.
JOHANNES 17: 1.

4. Preek JOHANNES 17 : 2, 3

Gelijkerwijs Gij Hem macht gegeven hebt over alle vlees, opdat al wat Gij Hem gegeven hebt, Hij hun het eeuwige leven geve. En dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, de enigen, waarachtigen God, en Jezus Christus, dien Gij gezonden hebt.

5. Preek JOHANNES 17 : 4 - 6

Ik heb U verheerlijkt op de aarde; Ik heb voleindigd het werk, dat Gij Mij gegeven hebt om te doen; en nu verheerlijk mij, Gij Vader bij Uzelf met de heerlijkheid, die Ik bij U had, eer de wereld was. Ik heb Uw Naam geopenbaard de mensen die Gij Mij uit de wereld gegeven hebt. Zij waren Uwe en Gij hebt Mij dezelve gegeven; en zij hebben Uw Woord bewaard. Nu hebben, zij bekend, dat alles, wat Gij Mij gegeven hebt, van U is.”

6. Preek JOHANNES 17 : 6

Zij waren de Uwe, en Gij hebt Mij dezelve gegeven.

7. Preek. JOHANNES 17: 7, 8

Nu hebben zij bekend, dat alles, wat Gij Mij gegeven hebt van U is. Want de woorden, die Gij Mij gegeven hebt, heb Ik hen gegeven en zij hebben ze ontvangen en zij hebben waarlijk bekend, dat ik van U uitgegaan ben; en hebben geloofd dat Gij Mij gezonden hebt.

8. Preek. JOHANNES 18: 28-38a. I.

Zij dan leidden Jezus van Kájafas in het rechthuis. En het was 's morgens vroeg; en zij gingen niet in het rechthuis opdat zij niet verontreinigd zouden worden, maar opdat zij het Pascha mochten eten. Pilatus dan ging tot hen uit, en zeide: wat beschuldiging brengt gij tegen deze Mens? Zij antwoordden en zeiden tot hem: indien deze geen kwaaddoener ware, zo zouden wij Hem u niet overgeleverd hebben.
Enz.

9. Preek. JOHANNES 18: 28-38a. II, vervolg.

... “Pilatus dan zeide tot hen: neemt gij Hem, en oordeelt Hem naar uw wet. De

Joden dan zeiden tot hem: het is ons niet geoorloofd iemand te doden. Opdat het woord van Jezus vervuld werd, dat hij gezegd had, betekende, hoedanigen dood Hij sterven zou. Pilatus dan ging wederom in het rechthuis, en riep Jezus, en zeide tot Hem: Zijt Gij de Koning van de Joden? Jezus antwoordde hem: Zegt u dit van uzelf, of hebben anderen het u van Mij gezegd? Pilatus antwoordde: ben ik een Jood? Uw volk en de overpriesters hebben U aan mij overgeleverd; wat hebt Gij gedaan?

10. PREEK JOHANNES 19: 19- 27

Pilatus nu schreef een opschrift, en zette dat op het kruis; en er was geschreven: Jezus van Nazareth, de koning der Joden. Dit opschrift lazen vele Joden; want de plaats waar Jezus gekruisigd werd was nabij de stad. En het was geschreven in de Hebreeuwse, Griekse en Latijnse taal. Toen zeiden de overpriesters der Joden tot Pilatus: Schrijf niet: De koning der Joden, maar dat Hij gezegd heeft: Ik ben de Koning der Joden. Pilatus antwoordde: Wat ik geschreven heb, dat heb ik geschreven.

11. PREEK JOHANNES 19: 28 – 30

Hierna Jezus, wetende dat nu alles volbracht was, opdat de Schrift vervuld zou worden, zeide: Mij dorst. Daar stond dan een vat vol edik en zij vulden een spons met edik, en omleiden ze met hysop, en brachten ze aan Zijn mond. Toen Jezus dan de edik genomen had, zeide Hij: Het is volbracht! En het hoofd buigende, gaf den geest.

12. PREEK JOHANNES 20: 9

Want zij wisten nog de schrift niet, dat Hij van de doden moest opstaan.

13. PREEK JOHANNES 20: 1-17.

En op de eersten dag van de week ging Maria Magdalena vroeg als het nog duister was naar het graf; en zag de steen van het graf weggenomen. Enz. Jezus zeide tot haar: Maria. Zij, zich omkerende zeide tot Hem: Rabboni, hetwelk is gezegd: Meester. Jezus zeide tot haar: Raak Mij niet aan, want Ik ben nog niet opgevaren tot Mijn Vader; maar ga heen tot Mijn broederen, en zeg tot hen: Ik vaar op tot Mijn Vader en uw Vader, en tot Mijn God, en uw God.

14. PREEK JOHANNES 20: 24-31.

“En Thomas, een van de twaalf, gezegd Didymus, was met hen niet, toen Jezus daar kwam. De andere discipelen dan zeiden tot hem: Wij hebben de Heere gezien. Doch hij zeide tot hen: Indien ik in Zijn handen niet zie het teken van de nagelen, en mijn vinger niet steke in het teken van de nagelen, en steke mijn hand in Zijn zijde, ik zal geenszins geloven.

15. MEDITATIE OVER JOHANNES 20: 24-31.

„Mijn Heere, en mijn God.” Johannes 20: 28

1. LEERREDE OVER JOHANNES 14:13, 14

Uitgesproken 5 mei 1871.

GEZONGEN

Voorzang, Psalm 130: 1-2.

*Uit diepten van ellenden,
Roep ik met mond en hart,
Tot U, die heil kunt zenden;
O Heer, aanschouw mijn smart;
Wil naar mijn smeekstem horen;
Merkt op mijn jammerklacht,
Verleen mij gunstig' oren
Daar 'k in mijn druk versmacht.*

Tussenzang Lied 60: 6.

*De mens is zondig en vervloekt,
En zal geen heil ooit vinden,
Als hij zijn troost hij mensen zoekt
Zich niet door 't Woord laat binden;
Want die een ander doel bejaagt,
Dan in dit woord beschreven,
Dien doet de Satan spoedig ook
Door Zijn listen beven.*

Geliefden in de Heere Jezus Christus!

Wij zijn samengekomen tot het gemeenschappelijk gebed. Wij hebben het voorrecht, dat wij, om van de Heere God in de hemel iets te bekomen, ons mogen beroepen op de Naam van Zijn lieve Zoon Jezus Christus.

Om evenwel iets te verkrijgen van God, de God van de hemels en aarde, hebben wij wel te bedenken, tot Wie wij komen en wat wij zijn. Wij weten dan van onszelf dat en hoezeer wij zondaren zijn. Wij hebben zo onze nood en onze ellende grondig te kennen, maar ook te weten, volgens het Evangelie, dat wij de toevlucht mogen nemen tot een troon van genade, opdat wij toch niet twijfelen, dat God ons gebed in genade wil aannemen, om Zijn lieve Zoons wil. Wij mogen toch met God niet spotten, als wij tot Hem komen. Dat doen wij echter steeds als wij door onze werken onze belijdenis afbreken, zo de Naam Gods te schande maken en de vijanden oorzaak geven om deze Naam te schande te maken. Dat komt echter voort uit onze hoogmoed en onze lust van het vlees en omdat wij niet bedenken, Wie wij van onze handelingen moeten rekenschap geven.

Mijn waardsten, komen wij nu tot het gebed, dan komen wij tot het gebed - ja als arme verdoemeniswaardige zondaren, maar toch behoort het tenminste te zijn met het ernstig voornemen om ons van onze zonden te bekeren. Wat nu eigenlijk onze zonden zijn, dat weten wij niet. Beschouw wij echter de wet, de hoofdsom van de geboden Gods, dan is deze hoofdsom: *Liefde tot God en de naasten*. Als ik dus met de gemeente opkom tot het gebed, met de belijdenis van mijn zonden, dan belijd ik vóór alles, dat ik geen liefde heb, dat ik liefdeloos gehandeld heb, en dan is het mij ernst, om mij van

zulke liefdeloze handeling te bekeren, mijzelf te verootmoedigen, de onderste weg te gaan, en zo de redding te zoeken van wat met mogelijkheid gered kan worden. Laat ik het herhalen: wij zijn zo verschrikkelijk blind en eigengerechtig, dat wij op zijn hoogst enig begrip van zonde hebben als wij aan het 7^e gebod denken. Maar de Heere Jezus, die geen nieuwe geboden gegeven heeft, maar het oude gebod vervuld en bevestigd heeft, scherpt ons de liefde in. Als Hij dat doet, geeft Hij ons een belofte, dat, als wij uit onszelf de liefde niet kunnen beoefenen, wij het dan toch doen zullen, als wij er Hem om bidden. Zodat wij met het gebed alles overwinnen, door het gebed alles verkrijgen, door het gebed het onmogelijke uitwerken.

Komen wij nu uit onze tekstwoorden, wat de Heere Jezus, de mond van Waarheid spreekt.

JOHANNES 14:13, 14.

En zo wat gij begeren zult in Mijn Naam, dat zal Ik doen; opdat de Vader in de Zoon verheerlijkt worde. Zo gij iets begeren zult in Mijn Naam, Ik zal het doen.

Mijn geliefden! Ik verzoek nu uw aandacht bij een korte verklaring van deze woorden van de Heeren, die te komen staat om te oordelen over levenden en doden, opdat wij hierna dan ook samen met een goed toevorst overgaan tot het gebed tot God.

Die troost zoekt bij mensen is, zoals wij daareven gezongen hebben, is goddeloos en vervloekt. Hetzij in werkelijke of gewaande nood, hetzij u schuldig of onschuldig bent, - bij mensen raad, steun, uitkomst te zoeken, en zich in zijn handelingen door mensen, of door zijn eigen mensheid te laten leiden, - te grijpen naar het zichtbare, in plaats van zich te houden aan de onzichtbare God, die Zich in Zijn Woord genoegzaam geopenbaard heeft als een almachtig Helper, - dat is goddeloos en vervloekt. Bij mensen zoekt u troost om u te stijven in uw eigen verkeerdheid, en daarin zullen u alle mensen, die u niet met een eeuwige liefde liefhebben, stijven. Troost zoekt u bij de mensen, als u met voorbijzien van het Woord van de Heeren Jezus denkt, zoals nu de communisten: *ik ben hulpeloos maar die heeft macht; ik ben arm maar die is rijk, dus is hij verplicht mij te helpen!* Wanneer u dus de stand van een ander, de zegen die een ander heeft, voor uzelf begeert in plaats van uzelf te verloochenen en de tering naar de nering te zetten, in plaats van in ootmoed tevreden te zijn met het schamele stuk brood. Als de Heere Jezus hier tot Zijn discipelen zegt: "En zo wat gij begeren zult in Mijn Naam, dat zal Ik doen," dan zegt Hij dat ter eer van God de Vader, tot stichting van de naasten, tot overwinning van iedere vijand, om de duivel en de wereld de mond te stoppen. En dus tot verbreiding van Zijn heilig Evangelie. Het gaat er hier niet om, dat men zijn eigen lust bekome, maar opdat men de naaste diene, zoals God en de Heere Jezus ons allen dient. Dat men zich over de verkeerde ontferme en de arme en ellendige aanneme. Dat er dus niet deze gezindheid zij: Wat gaat mij mijn vijand aan? Ik sla hem dood, als ik maar zalig word! Dat de gezindheid niet opkome: Ik geloof en nu moet ik dit of dat hebben, en u moet het mij geven! Terwijl er geen gevoel van zonden en geen begrip van de liefelijkheid van het Evangelie is. Maar het gaat om werken waarvan wij lezen in de woorden van de Heere Jezus vers 42: "Voorwaar, voorwaar zeg Ik u, die in Mij gelooft, de werken die Ik doe, zal hij ook doen; en zal meerder doen dan deze; want ik ga heen tot Mijn Vader." Wat zijn dat nu voor werken, die de Heere Jezus gedaan heeft? Zijn het niet allen werken der liefde? Werken van barmhartigheid? Zijn het niet allen werken, waarbij Hij de ellendigen, de armsten, de verkeerdsten, de zondigsten, de ergste vijanden heeft aangenomen? Als Hij nu zegt: *gij zult nog grotere werken doen dan Ik*, dan wil hij daarmee zeggen: 'Ik heb de arme, de ellendige, de verworpene, de verlegene aangenomen, indien u nu in Mij gelooft, dan

zult u nog veel meer ontferming bewijzen, want u hebt nog een heel leven daartoe voor u liggen, maar Ik ga spoedig weg.’ Jezus heeft de werken gedaan in de loop van drie jaar, maar hebt u reeds sedert verscheiden jaren het Woord vernomen, en gunt u de Heere nog vele jaren, dan is het toch een geheel leven, gedurende u steeds uzelf verdoemt, niet uzelf rechtvaardigt, maar uit grond van de harten belijdt: ‘Ach wat ben ik toch een ellendig mens; ik ben de grootste aller zondaren! Welaan, ik wil mijn vijand verrassen, overwinnen met mijn liefde. Ik wil de verkeerde en verkeerdste de mond stoppen, en zien dat ik hem door liefde het hart breek.’ Dat wil de Heere Jezus zeggen, als Hij spreekt: ik ga tot Mijn Vader, Ik heb niet veel tijd meer, maar u hebt tijd, u zult nog veel meer doen. Eilieve, schertst dan de Heere Jezus, als Hij dat zegt? Voorwaar niet! Kent Hij ons dan niet? Jawel, Hij kent ons tot op het gebeente. Maar hoe kan Hij dat dan zeggen? Welnu, als Hij tot de Vader is gegaan, is Hij daar dan ledig? Zit Hij daar aan de rechterhand van de Vader dan als een dode God en Heiland? Of zendt Hij Zijn Geest neer, en met Zijn Geest alle gaven voor de arme en armste? Nee, Hij is niet werkeloos daar Boven in de hemel. Hij zegt immers: “dat zal Ik doen.” Maar Hij spreekt eerst van bidden.

Bidden is een eigenaardig woord. Eigenlijk wil het zeggen: iemand moede maken door niet los te laten. Men zendt een die bidt weg, hij komt toch in een half uur weer terug, men drijve hem met een stok het huis uit, hij laat zich slaan, maar komt toch terug.

Bidden betekent: iemand moeite geven, of men bij hem gelegen komt of niet, omdat de nood er is en men het hebben moet.

Verder beduidt het, iets begeren met een uitgestrekte hand, zoals een bedelaar, een blinde de hand uitstrekt en roept: ontferm u over een arme blinde! Dat is bidden!

Zo zegt dus de Heere Jezus met deze woorden, dat wij bij Hem moeten aanhouden, dat wij het niet spoedig moede moeten worden, noch het dadelijk opgeven. Hij stelt Zich wel eens zo aan, alsof Hij niet hoorde en schijnt onbarmhartig; maar Zijn hart is niet onbarmhartig. Sla maar geducht op deze Rots, dan zult u zien welk een heerlijk water eruit vloeit!

De Heere Jezus zegt echter eerst nog een groot woord. Hij zegt: “Wat gij bidden zult.” Dat staat in het Grieks met de nadruk. Nu dan, bid: Ach lieve Heere, mijn broeder daar heeft geen brood, geef hem mijn deel, opdat de arme jongen geen honger moet lijden!

‘Ja, maar dan hebt u niets!’

Ach ik kan wel eens vasten, vanmiddag, krijg ik weer wat. Als u zo iets bidt, laat het dan dienen tot voordeel van de naasten, tot eer van God, opdat Zijn heilige Naam voor de mensen niet te schande worde.

Dan weer gevoelt ge u driftig, verkeerd, de duivel hitst u op, zodat u er graag met het zwaard op in zou willen houwen, zoals Petrus. Omdat u meent, dat u rechtvaardig bent, en uw broeder een knecht van de duivel! Maar er is ook een woord in u, machtiger dan al deze verkeerdheid, en u wordt verbrijzeld en zou graag wat bedorven is weer goed maken. U kunt het evenwel niet, u hebt er geen kracht toe. Dan komt de Heere Jezus, en zegt: *bidt van Mij, wat het ook zijn moge*. Mag ik dit nu echter ook zó verslaan, dat ik Hem bidden mag, als ik kleren en schoenen nodig heb? Of mag ik alleen om kracht in mijn zwakheid vragen?

Nee, u mag om alles, alles vragen, wat het ook zijn mag. Maar een ding staat op de voorgrond: dat u namelijk genade en barmhartigheid bewijs aan uw naaste. Want u bent door de Heere Jezus geroepen als een schaap, - niet als een bok, om de andere schapen te stoten, maar als een schaap om met hen te eten op dezelfde goede weide. U bent geroepen, om barmhartigheid te bewijzen, zoals u barmhartigheid hebt ervaren.

Om liever eigen vlees en bloed te laten verbranden, dan iets te doen tegen de Naam die op u gelegd is geworden. Het is onmogelijk de naasten te beschimpen, tegen hem een hart vol gif en gal mee te dragen, hem geweld aan te doen, bij de naaste; wel moeten anderen Gods gebod handhaven, maar zelf niet, - en dan toch het eigendom van de Heere Jezus te zijn.

De Heere Jezus zegt in Zijn onbeschrijflijke liefde: Kom, en bid om wat u wilt; om vergeving van de zonde, - uw Vader zal u gewis de zonde vergeven, want Hij is Vader. Maar gij: vergeef u dan ook uw broeder, vergeef uw zuster. U zegt daarop: Die is mijn broeder, mijn zuster niet! Daarop vraag ik u dit: als God u met hen verbonden heeft, en in een huis heeft opgenomen, wilt u dan zeggen: hij is mijn broeder niet? Of, zij is mijn zuster niet? U zegt: ik kan niet.

De vraag is echter: wilt u het? Laat ik het herhalen. Er zijn zoveel betrekkingen onder de mensen. Daar zijn vader en kind, de ene buur met de ander; de man en vrouw; vrienden, - en nu wil de Heere Jezus, dat men liefde bewijze aan de naaste.

Ik weet wel dat er vromen zijn, die thuis echter hun zieken niet willen verplegen; dat er zeer aangename mannen en vrouwen zijn, die hij anderen liefvallig en vriendelijk, maar thuis ware duivels zijn. Maar waarachtig moet de bekentenis komen: 'ik kan niet', en dan vraag ik u: wilt u? Dat is, houdt u het gebod van de Heere Jezus voor hoger dan uw eigen ik, dan uw eer, uw naam, uw lust, uw gerechtigheid, dan uw vrede? Houdt u dat gebod voor hoger?

Kom dan, en wat u wilt, mag u bidden! Zie eerst in uw eigen hart en dan in uw huis, dan in de gemeente, verder in de stad, dan aan het hof van de keizer en van de koning, - maar steeds zult u bij uzelf beginnen. En dan weet u niet wat een betekenis u voor God hebt, al bent u ook de geringste en armste. Alles hangt samen, en alles, is zo wonderlijk onder elkaar verbonden als in een spoorwegbrug; als men daar ook de geringste nagel wegneemt, stort alles in elkaar, hoe machtig het werk ook anders is.

Zeg niet: ik ben te onbeduidend! Wilt u werkelijk iets te betekenen hebben, laat het dan daarin zijn, dat ge uzelf onderwerpt aan het Woord en de belofte van de Heere Jezus, dat u vrede maakt met uw naaste en dat u zulks van de Heere bidt. Hij geeft zo graag. Hoe moet ik het evenwel maken om iets te verkrijgen? Van wien moet ik bidden?

De Heere Jezus zegt: *wat gij bidden zult*. Hij zegt niet: *wat gij bidden zult van Mij*. Van Wie dus? Welnu, van God de Vader en God de Zoon en God de Heilige Geest; al naar uw toestand en uw behoefte. Maar kom in de Naam van Jezus. Wat is dat voor een Naam?

Heeft Hij niet toen u daarheen geworpen lag op de vlakte van het veld in uw bloed, tot u gezegd: *Leef, ja leef in uw bloed!* Heeft Hij geen zalf genomen en u de ogen bestreken, zodat u nu zeggen kunt: *Een ding weet ik, ik was blind en nu ben ik ziende geworden!* Heeft Hij Zich ooit gestoord aan uw vuile, onreine toestand? Lag u niet in uw onreinheid, toen u in de wereld kwam? Heeft Hij van u niet gezegd: "Ik wist dat gij een overtreder zoudt genaamd worden van der jeugd aan?"

Als dus de Heere Jezus alles aan u gedaan heeft, ga dan toch niet met vlees en bloed te rade, maar geef alles er aan, uw rust, uw eer om uw naasten te redden. Kunt u nu niets uitrichten, kom dan tot de Vader met deze Naam, de Naam Jezus Christus en zeg Hem: *'Ik kom omdat Uw lieve Zoon gezegd heeft, dat U zo'n Vader bent.'* Zie, dat is toch overheerlijk, dat wij zo tot Hem mogen gaan!

Maar wij arme mensen willen niet de toevlucht nemen tot het gebed, maar willen onszelf wreken, onszelf helpen, wij willen de hand opheffen en er op inslaan, wij willen geweldige slagen uitdelen; maar aan God wordt bij ons niet gedacht. Ter wille van het verkeerd begrip van eer vergeet men de eer, die men heeft als christen. En men

vergeet de eer van God, zijn eigen goede naam, de eer van zijn huis en van de gemeente. Daartoe ontvangt u de prediking, opdat u weet, waar u uitkomt met de belijdenis: 'ik kan niets' maar er toch aan vasthoudt, dat Gods wil gedaan moet worden, dat u tot God de Vader moet komen in de Naam van Jezus en Hem voorhouden mag: 'Uw lieve Zoon heeft het gezegd en daarom kom ik in Zijn Naam.'

Mijn geliefden! Er is geen groter geluk, dan anderen gelukkig te maken, en geen grotere overwinning, dan dat men zijn vijand met weldaden overwint. Niets heerlijker is er, dan zich te laten beschimpen, schelden en slaan en toch de vredevlag niet af te laten. De Heere zal het maken.

De Heere Jezus zegt: "Wat gij zult begeren, zal Ik doen." Zal Hij u wel in de steek laten? Zal Hij u niet horen? *Ik wil het doen*, zegt de Heere. 'Ik zal het geven opdat er zij, wat u niet kunt daarstellen, zo dikwijls u in Mijn Naam tot Mijn Vader komt. Geloof alleenlijk en twijfel niet, Eerder zullen de sterren van de hemel vallen, dan dat Ik niet de ergste duivel bind, te schande maakt, en verdrijf, als u in Mijn Naam daarom bidt.'

Kom zo tot het gebed en houdt aan Jezus, Jezus Zelf voor: *hoe groot bent U voor mij een Jezus! Ach, wees voor mij dan ook voor mijn broeder een Jezus*. Dan doet Hij het. Al staan er dan ook bergen in de weg, Hij verzet ze.

Wat drijft de Heere Jezus daartoe? Hij wordt gedreven door de gedachte: 'Ik ben de Zoon, Hij is de Vader; Ik ben Mijns Vaders knecht; Ik ben er, opdat Mijn Vader als Vader geëerd wordt. Ik wil het doen, Ik help u, opdat u ziet, wat ik voor Mijn Vader ben. Wat voor een Zoon Mijn Vader heeft; en wat voor een Vader Ik heb.' Een vader wordt geëerd door zijn zoon en erfgenaam, terwijl deze de goede naam, het vertrouwen van de vader bevordert, en daarin nog groter wordt dan de vader. Als men zó op de Zoon ziet, moet men belijden: wat moet dat een voortreffelijke Vader zijn! Zo wordt de Vader geëerd!

Jezus herhaalt Zijn belofte: *Wat gij zult bidden in mijn Naam, dat zal Ik doen!* Kom, en bid in de Naam van de Heere Jezus Christus: *U hebt het met mij zo goed gemaakt, maak het met de mijnen ook zo!*

De Heere legt er de nadruk op, dat *Hij* het doen zal, opdat wij ook zulke grote wonderen tot stand brengen, als Hij gedaan heeft. Eerst zegt hij: *Ik wil het doen!* Dan in het 14^e vers: *dat wil Ik doen*; dat is Jezus, het machtige IK, Die gesproken heeft: *Er zij licht!* En er was licht!

AMEN.

Nazang Psalm 66: 10.

*God zij altoos op 't hoogst geprezen,
Lof zij Gods goedertierenheid.
Die nimmer mij heeft afgewezen,
Noch mijn gebed gehoor ontzeid.*

2. LEERREDE JOHANNES 14: 18¹

Overdenking over Johannes 14: 18.

“Ik zal u geen wezen laten; Ik kom weder tot u.”

Met dit woord van de Heere Jezus wordt aan de Christelijke kerk, de Gemeente van de Heere, de verzekering gegeven tot haar eeuwige troost, dat zij zonder de Heilige Geest niet zijn zal tot aan het einde der wereld, dat Hij eeuwig bij haar blijft.

Her Hoofdstuk, waar dit woord voorkomt, behelst een gesprek van de Heiland met Zijn discipelen. Hij spreekt met hen over Zijn aanstaand heengaan tot de Vader, om plaats voor de Zijnen te bereiden in de vele woningen Daarboven. De gedachte, dat hun lieve Heere en Meester hen weldra ging verlaten, moest de discipelen wel droevig maken. Maar opdat zij bemoedigd en vertroost zouden worden, geeft de Heere hen heerlijke beloften. Deze beloften zijn samengevat in de belofte van de Heilige Geest, gelijk Jezus sprak: “Ik zal den Vader bidden en Hij zal u een andere Trooster geven, opdat Hij bij u blijve in der eeuwigheid; namelijk den Geest der Waarheid, Die de wereld niet kan ontvangen; want zij ziet Hem niet en kent Hem niet, maar gij kent Hem, want Hij blijft bij u lieden en zal in u zijn.” Zo is in deze belofte begrepen het woord: “Ik zal u geen wezen laten; Ik kome weder tot u.” Deze toezegging vloeit voort uit de belofte van de Heiligen Geest, is daarin opgesloten.

“Ik zal u geen wezen laten.” Wat zijn wezen? Eigenlijk hen, die van ouders beroofd zijn. In een overdrachtelijke zin wordt het in de Heilige Schrift gebruikt van hen, die vuil hulp, bescherming en kost naar het zichtbare beroofd zijn, die alleen staan en niet alleen kunnen staan, die zichzelf tot de zaligheid niet kunnen brengen en zichzelf ook daarbij niet kunnen bewaren. De Heere Jezus noemt Zijn discipelen zo, omdat Hij, die hun heil en troost, hun bescherming en bewaring was, die meer voor hen was dan vader en moeder het kunnen zijn voor de kinderen; - door Wiens macht zij kinderen Gods genaamd worden, - weldra van hen scheiden zou. En dan waren zij zonder zichtbare leiding, hulp en vertroosting. Dan, als Hij in de dood zou gegaan zijn; dan, wanneer Hij opgewekt uit de dood, ten hemel zou gevaren zijn; dan zouden zij Hem niet meer met hunne vleselijke ogen aanschouwen. Dan zouden zij alleen staan zonder de zichtbare nabijheid van de Heere, zonder tastbare steun en Toeverlaat. Want bij al diegenen, die zich Abrahams zaad, ja, vaders in kennis en Godzaligheid achtten, bij de Schriftgeleerden en Farizeeën, zouden zij geen toevlucht en sterkte hebben. Integendeel, deze zouden tegen hen woeden, gelijk zij tegen Christus gewoed hadden. Zo kondigt de Heiland Zijn jongeren aan, door hen wezen te noemen, wat hun zichtbaar lot op aarde zou zijn. Dat is, verlaten, eenzaam, zonder bescherming en hulp; ja, gehoond, gesmaad, vervolgd en gedood om der gerechtigheid wil.

Voorts geeft Hij hun daarmede te kennen, hoe zij, de discipelen, op zichzelf gelijk waren aan onmondige, ouderloze kinderen, die in zichzelf zwak en onverstandig zijn, die zichzelf niet leiden en redden kunnen, die onder voogdij moeten staan. De naam „wezen” drukt hier mede uit: gering en krachteloos, niet bestand tegen de macht der zonde, der wereld en de bozen. En daarbij gesmaad en verdrukt om der waarheid wil, vanwege Christus in hen, tegen Wie de antichrist met steeds stouter woede zich

¹ Amsterdamsch Zondagsblad No. 21. (Derde Jaargang). Zondag 25 Mei 1890.

verheft.

Maar tot vertroosting en waarachtige sterkte zegt de Heere: *Ik zal u geen wezen laten.* De grond, de oorzaak, waarom de Heiland deze belofte kan geven, ligt daarin dat er in vers 19 staat: *Want Ik leef, en gij zult leven.* De grond van leven, de oorzaak, waardoor zij leven en met alle heil, hulp, sterkte, niet alle weldaden van Christus, ook de weldaad van de Heilige Geestes, werden begiftigd, ... de grond en oorzaak van alle heilbeloften van de Heere ligt daarin, dat Hij leeft!

De discipelen zullen dan wel alleen staan, wanneer de Heere van hen is heengegaan door de dood, na de opstanding uit de dood tot Zijn glorieuze hemelvaart en zitting ter Rechterhand van God de Vader. Nochtans zijn zij niet alleen; de Heere, de eeuwig levende Heiland is met en bij hen, gelijk Hij ook tot hen gezegd heeft: "Ziet, Ik ben met ulieden al de dagen tot de voleinding der wereld." Zo zijn zij naar het zichtbare wel zonder hulp, bescherming en vertroosting. O, de zonde daarbuiten en binnen in het hart, de ganse macht der duisternis zich openbarende in de vijandschap van de wereld en tegen de leer en waarheid van Christus, grimt hen onophoudelijk aan. Nochtans de Heere is met en bij hen. Nimmermeer zal Hij van hen wijken met Zijn genade, met Zijn Woord en Geest, met Zijn liefde, trouw en goedertierenheden.

Nu mogen de discipelen van deze belofte van de Heere Jezus nog weinig verstaan hebben, zolang de Heere nog lichamelijk bij hen was. Want duidelijk blijkt hier het onverstand van de jongeren. Maar na des Heeren opstanding uit de doden, na Zijn hemelvaart, op de Pinksterdag, toen de Heilige Geest zichtbaar op hen kwam, hebben zij de troost, de waarheid en heerlijkheid van deze belofte aanvankelijk leren verstaan, en deze voor het volk dat verslagen van geest voor Gods Woord beefde, ook tot hun bemoediging gepredikt.

Gelijk het nu met de discipelen was, zo is het geweest en gaat het met de ganse gemeente van de Heere, die naar het uiterlijke kan worden vergeleken met een wees; of, zoals het elders in de Heilige Schrift voorkomt, met een "bedrukte, verlatene, eenzame of onvruchtbare vrouw." Zij draagt ook dit kenmerk: dat zij miskend en veracht wordt door de wereld en met allerlei tegenspoed, kruis, vervolging en smadingen vanwege zonde, dood en duivel in deze wereld te worstelen heeft.

En gelijk het de Gemeente Gods in het algemeen gaat, zo gaat het elk van haar leden in het bijzonder. Als een wees, als een hulpeloze en krachteloze, als en geplaagde en aangevochtene, een bestredene en gesmade, en verdrukte en vervolgd is hij in deze wereld. Maar voor het arme en ellendige volk, dat op de Naam van de Heeren zal vertrouwen, is machtig tot vertroosting en oprichting, tot voeding en sterkte de belofte van de Heere: "Ik zal u geen wezen laten." En al verstaan wij het vaak volstrekt niet, - och, wat verstaan wij over het geheel van Gods waarheid en beloften! - als wij het al eens door Gods genade en Geest verstaan, wat houden wij vast? Immers niets! Nochtans in den hoogste nood der ziel of van het lichaam, bij de heftigste tegenstand, nader het zwaarste kruis; - wanneer wij dreigen te bezwijken en alle vertrouwen schijnt tenonder te gaan, het ons toeschijnt, alsof de Heere Christus niet leefde, en Hij Zijn Woord en beloften niet vervult, - daar treedt de Heiland onverwacht, blij verrassend en verkwikkend ons tegemoet en doet ons ervaren, dat Zijn Woord niet liegt, dat Zijn beloften nimmer falen.

Het Woord van de Heere Jezus geeft dan moed aan alle nooddruftigen en ellendigen, die geen helper hebben in al wat voor ogen is. Het gaat door de diepste, donkerste wegen, zodat uw voet geen grond, het oog geen licht gewaar wordt, evenwel de Heere is daar in uw duisternis, in uw dood. Straks uit u Hem zien en de vrede en troost, het

licht en leven van de Heilige Geest gewaar worden. De verlossing is nabij, waar de nood op het hoogst is gestegen. Neergezeten, verslagen van hart, als een wees, van hulp en heil en kracht ontbloot, schreiende tot de God en Zaligmaker, die alleen van zonde, dood en hel verlossen kan, die machtig en gewillig is om uit elke nood te redden, bij Wie uitkomsten zijn tegen de dood, hoort toch de belofte van uw Heiland als het antwoord op uw klacht: “Ik zal u geen wezen laten.” Zijn arm is niet verkort, en Hij, die het beloofd heeft, is getrouw. Hij zal u redden, helpen, u vrolijk doen zingen van Zijn verlossing. Waar Hij zegt: “Ik zal u geen wezen laten”, daar zegt Hij zoveel als: ‘Ik ben u tot een vader, een moeder. En niet slechts voor het aardse, voor wat u in de tijd voor deze wereld nodig hebt, zorg Ik, maar Mijn zorg is een eeuwige zorg. Over de dood en graf leid Ik u heen, tot Mijn eeuwige heerlijkheid. Niets zal u ontbreken, noch voor het lichaam, noch voor de ziel. Ik heb voor u tijdelijke en eeuwige goederen. Dat u hier op aarde een woning en kleding en brood en water hebt, daarvoor zal Ik waken en zorgen. En daarboven in het huis Mijns Vaders heb Ik u een eeuwige woning bereid. Wat u ook tegen hebt in dit zichtbare, of duizend noden die u kwellen en het geweld der hel u dreigt te verslinden, ... gij, Mijn kind, Mijn uitverkorene, u zult niet omkomen in eeuwigheid!’

Alzo, zegt Luther, “zo heeft de ganse Gemeente Gods en elk lid in het bijzonder, deze troostrijke belofte, dat zij niet zullen verlaten worden, noch zonder hulp en bijstand zijn. Ofschoon zij ook van alle menselijk en troost, hulp en bescherming verstoken zijn, zo zal toch Christus hen niet alleen en zonder beschutting laten. Ja, of het ook de schijn heeft, dat Hij hen een tijdlang zonder troost en bescherming laat, en de duivel met de wereld en hun eigen vlees samenspannt, om hun wijs te maken, dat het een verlorene zaak met hen is, en zij gans neergebogen en gedrukt zijn, nochtans hebben zij zich de troost niet te laten ontnemen, noch zich tot vertwijfeling te laten voeren.”

Ondanks al het voelbare en zichtbare mogen ze zich verlaten op de belofte van de Heere Jezus aan Zijn discipelen toegezegd: “Ik zal u geen wezen laten; ***Ik kom weder tot u.***” Waarmee de Heere hun zegt: ‘Ik zal u niet begeven noch verlaten. Al scheid Ik een kleine tijd lichamelijk van u, weldra kom Ik weer, en zal eeuwig bij u zijn, zodat u tegen duivel, wereld, zonde en dood beschut bent en met Mij leven zult en zegepralen.’ Machtige troost voor de ellendige en nooddruftige, die het leven niet in eigen hand kan houden. Dezen hebben een machtige en genadige Verlosser, Wiens Naam is Jezus Christus, gisteren en heden Dezelfde en in der eeuwigheid. Aan Hem ons toevertrouwd met lichaam en ziel ... dat mogen wij in elke nood, in elke dood. Dat is het voorrecht van allen, die op Zijn Naam hopen. Dat is het voorrecht van de wezen, die zichzelf niet leiden, niet verzorgen kunnen, maar de toevlucht nemen tot de Heere Jezus Christus. Hij is hun algenoegzaam Deel, hun Redder en Beschermer.

“Ik zal u geen wezen laten; Ik kome weder tot u,” luidt des Heeren belofte. In de grondtekst staat het woordje “weder” niet. De zin blijft echter dezelfde. Deze komst van de Heere is zichtbaar geschied na Zijn opstanding uit de doden ten derden dage, toen Hij Zich aan Zijn discipelen levend vertoond heeft, met vele gewisse kentekenen veertig dagen lang, zijnde van hen gezien, en sprekende van de dingen, die het Koninkrijk Gods aangaan. Zo heeft Hij hen door deze komst tot hen, getroost en gesterkt in het geloof, dat dreigde ten onder te gaan, toen zij hun Heiland en Meester hadden zien sterven aan het kruis, en Hij in het graf gelegd werd. Toen waren zij door droefheid zo diep neergebogen, dat zij geen van Zijn beloften en toezeggingen gedachtig waren. Ach, zij waren samen bedrukt en treurig, of zij scheidden zich in droefenis van elkaar af, zoals de Emmaüsgangers die buiten de stad gingen, de kring

van de jongeren verlieten. Evenals wezen waren zij beroofd van de ouderlijke leiding, bescherming, vertroosting en hulp. Maar zie, de eeuwig Levende, Wie de dood niet kon houden, is opgestaan, en Hij is aan Zijn discipelen verschenen, en heeft reeds daarin Zijn woord aan hen vervuld: “Ik zal u geen wezen laten; Ik kome weder tot u.” En zij ontvingen de Heilige Geest, in welke Geest zij eendrachtig met bidden en smekingen verbeidden de vervulling van al de toezeggingen van de Heere.

En, daar kwam de dag van het Pinksterfeest en zij werden allen vervuld met de Heilige Geest, en begonnen in allerlei talen te spreken over de grote werken Gods. In deze uitstorting van de Heilige Geest kwam de Heere der Gemeente tot hen in de Geest, zichtbaar aan de wonderbare tekenen, het geluid als van een sterk ruisende wind, en in de gave der talen. En aan deze komst van de Geest der genade van onze Heiland ontvingen allen deel, die door het woord van de Apostelen geloofden in de Heere Jezus; allen die toegebracht werden tot de Gemeente die zalig werd.

Zo is de Heere gekomen en komt Hij tot Zijn Gemeente, telkens wanneer Hij opnieuw het licht in hun harten doet opgaan, zodat zij door Zijn genade gesterkt, het door aanvechtingen en aanvallen der duisternis matte hoofd vrolijk opheffen en Gods deugden verkondigen.

Tot de gelovigen, tot elk van hen in het bijzonder, komt de Heere Christus terug, zo dikwijls Hij het werk in hen begonnen, betoont voort te zetten, van Zijn liefde hen verzekerende, hun gebed verhorende, en de bewijzen van Zijn trouw en waarheid hen openbarende. Zo komt Hij, de Opgestane, de Verhoogde, de eeuwig Levende Middelaar en Koning van Zijn Kerk door Zijn Woord en Geest tot de Zijnen, oprichtende de gebrokenen van hart en de verslagenen van geest.

Zo komt Hij ook tot Zijn Gemeente in Zijn getuigen. Overal waar God de Heere na een nacht van on- en bijgeloof Zijn dienaars en getuigen der waarheid zendt, opdat zij prediken de levende Christus, de enige Naam ter zaligheid, de Overwinnaar van zonde, dood en hel - dáár in dit vrolijk en Goddelijk licht begroet ons het woord van Christus: “Ik kome weder tot u.” Zo is Hij gekomen en komt Hij, de Heere Zijner Gemeente, tot landen en volken, tot bijzondere plaatsen, tot bijzondere personen, waar Hij het licht van het Woord, Zijn eeuwige waarheid in land en volk, in een enkel persoon laat opgaan.

Maar komt Hij also ten zegen en heil van Zijn armen en ellendigen, die op Zijn Naam hopen, evenzeer komt Hij in Zijn verschijning in het Woord ten oordeel van al diegenen, die Zijn Evangelie in ongerechtigheid ten onder houden, aan Zijn leer ongehoorzaam zijn. Tot hen komt Hij in Zijn rechtvaardig strafgericht, gelijk zo de Heere gekomen is in de verwoesting van Jeruzalem, tevoren door Hem aangekondigd, omdat zij zich niet hebben bekeerd van hun boze wegen. Omdat zij niet gewild hebben, dat Jezus Koning over hen ware. Waarover de Heere klaagt: “Jeruzalem, Jeruzalem! gij, die de Profeten doodt, en stenigt die tot u gezonden zijn. Hoe menigmaal heb Ik uw kinderen willen bijeenvergaderen, gelijkwijls een hen haar kiekens bijeenvergadert onder de vleugelen; en gijlieden hebt niet gewild.” (Matth. 23: 37.) Die verwoesting van Jeruzalem was zeer vreselijk; ze is een type en afbeelding van het gericht Gods ten jongste dage; wanneer de Heere Christus zichtbaar zal komen op de wolken des hemels om de eeuwige afscheiding te voleindigen tussen de rechtvaardigen en de onrechtvaardigen. (Zie Matth. 24: 25.)

Christus' komst is dan ten oordeel of ten voordeel, tot een zegen en tot een vloek. Tot zegen en voordeel voor allen die aan Zijn Woord, aan Zijn gerechtigheid en waarheid hebben vastgehouden; ten oordeel en vloek voor allen, die Zijn verschijning niet

hebben liefgehad, die Zijn Woord met hun leugens miskend, veracht en verworpen zullen hebben.

Naar de geest is die komst van Christus reeds aanwezig, namelijk in Zijn Woord. Wij lezen het oordeel van de Heere Jezus over ons in Zijn woorden in de Heilige Schrift, en het heet in hoofdsom: “Het zal de rechtvaardige welgaan; maar de goddeloze zal het kwalijk gaan.”

Wie op zijn borst slaat met een: “O Heere Jezus! ontferm U mijner!” deze mens zal, hoe goddeloos en snood hij ook is en zich bevindt, gerechtvaardigd naar huis gaan door de gerechtigheid van Christus.

Wie echter zal voortgegaan zijn in zijn boze wegen, daarbij wellicht in de waan verkerende, dat hij rechtvaardig is, - hij zal het Koninkrijk der hemelen geenszins ingaan.

Zo getuigt de Heilige Geest door het Woord: “Waakt op, gij die slaapt, en staat op uit de doden, en Christus zal over u lichten.” En: “Die in den Zoon gelooft, heeft het eeuwige leven maar die de Zoon ongehoorzaam is, zal het leven niet zien; de toorn Gods blijft op hem.”

Voor de bedrukte en verslagene vanwege zonde, wereld, dood en hel; voor al wie op de Heere Jezus hoopt, blijft eeuwig gelden het woord van de Heere: “Ik zal u geen wezen laten; Ik kome weder tot u.”

En keert ook de nacht van zonde, zwakheid, lijden, nood nog telkens terug, eens daagt de eeuwige morgen. De Heere Christus komt en voert al de Zijnen tot Zijn eeuwig Licht. Amen.

3. LEERREDE OVER JOHANNES 17:1.

GEHOUDEN 26 FEBRUARI 1871.

GEZONGEN:

Voorzang, Psalm 54: 1 - 3.

*O God, verlos mij uit de nood,
En red door Uwen Naam mijn leven
Mijn rechtszaak zij aan U verbleven.
Och of Uw arm mij bijstand bood!
O God! sla acht op mijn gebed;
Neig tot mijn rede gunstig d' oren,
En wil mijn bitt're klacht verhoren,
Zo word ik uit de angst gered.*

*Want vreemden steken 't hoofd omhoog
Tot mijn verderf; ik zie tirannen,
Om mij te doden samenspannen,
Zij stellen God zich niet voor het oog.
Ziet! God, die nimmer mij vergeet,
Is mij een Helper in mijn lijden;
Hij voert hen aan, die voor mij strijden,
En ondersteunt mij in mijn leed.*

Tussenzang, Psalm 55: 10.

GEBED

Heere! God en Vader van onze Heere Jezus Christus, Gij die zijt en blijft onze toevlucht tot aan het einde der wereld voor allen die op Uw heil wachten! Heb dank voor Uw grote barmhartigheid, dat U ons in de bange tijd, die wij beleven, gedurende enige weken in het bijzonder Uw lijden en sterven laat voorhouden in de prediking van Uw woord. Heb dank daarvoor, dat U onze zinkende moed weer opnieuw levend hebt gemaakt door zo menig bewijs van Uw genade en trouw.

O, lieve hemelse Vader! Wanneer wij een blik werpen op de wereld waarin wij leven, dan is het ons bang om het hart, maar als wij ons verdiepen in Uw heerlijk en dierbaar woord, en een blik werpen in Uw Vaderhart, dan verdwijnt de bange vrees, want dan leren wij inzien, dat U onze Vader zijt en wij Uw kinderen en dat U als Vader, om Christus' wille, alles wel zult maken.

Heb Gij dank, dat wij in het hogepriesterlijk gebed van Uw Zoon een pleitgrond hebben, die ons de verhoring van al onze zwakke en ellendige gebeden waarborgt en verzekert. Ach, neem toch in genade al die verschrikkelijke gedachten van ons weg die ons vervullen en leer ons maar altijd vaster te geloven dat U onze Vader zijn wilt.

Wij belijden voor U, dat wij de eeuwige dood verdiend hebben en wij willen het allen met ons bloed ondertekenen, dat, als U met ons handelen wilt naar dat wij verdiend hebben, wij allen voor eeuwig verloren zijn, want er is geen denken aan, dat wij door onszelf vergeving en genezing zouden vinden.

Nadat U echter ons door Uw lieve Zoon Jezus Christus, onze dierbare Verlosser en Zaligmaker, uitkomst en verlossing hebt aangebracht, laat U het ons verzekeren, dat Uw Vaderhart voor ons openstaat, dat Uw Vadertrouw tegen ons onwankelbaar is, op grond van Uw allerheiligst woord. O, wil ons dus Zelf de rechte moed en vrijmoedigheid geven, dat wij in elk benauwd uur, in elk uur van nood en dood, in elke angst en elk gevaar, het de duivel niet gewonnen geven, noch naar de inblazingen van ons eigen vreesachtig hart luisteren, maar, niettegenstaande de benauwdheid van onze harten en de rechtvaardige beschuldigingen van het geweten, onze toevlucht tot U nemen.

Ach, wij belijden het voor U, dat wij ondeugende kinderen zijn, die niets goeds kunnen, alles, alles aan onze zijde is verdorven en verloren, wanneer U ons niet vasthoudt met Uw eeuwige liefde. Ach, als het geen eeuwige liefde was, die U voor ons hebt, wij moesten allen Uw huis uit, maar U verstoot Uw kinderen, Uw erfgenamen niet uit Uw huis, al zijn zij ook nog zo verkeerd en verdorven. Uw bloed, het bloed van Uw lieve Zoon Jezus Christus, brengt toch voortdurend allerlei wonderen tot stand. Ja, het is een almachtige Borg en Middelaar, die U ons hebt gegeven!

Leer U Zelf ons door Uw Heilige Geest, ons te houden aan Uw woord. Vergeef ons al onze verkeerdheden. Ach Heere, het is immers alles verkeerd, wat uit ons hart voortkomt, maar Uw hart alleen is louter goedheid. O, wil Gij ons dan bekleden en ons heiligen.

Wees met ons allen, die Uw heilige Naam aanroepen, aan alle einden en hoeken der wereld. Wees met ons met Uw grote barmhartigheid. Uit onszelf kunnen wij arme mensenkinderen niets. Geef ons, dat wij opgebouwd worden door Uw woord, laat dat zijn loop nemen in de harten, aan alle oorden, ja! tot aan alle einden der wereld. Alle aardse machten zijn niets voor U. U bent de Koning der koningen, de Heere der heren. U zult wel voor Uw gemeente zorgdragen. Schenk Gij Zelf ons een vast vertrouwen op U, wees met ons, wees met onze stad, wees met ons land, wees met onze keizer en koning, wees met vriend en vijand en doe Gij het ons inzien, dat Gij de Heere zijt, die lof en prijs toekomt tot in alle eeuwigheid.

Genadige Heere en Heiland! Wij danken U voor Uw grote genade en trouw en voor al het heil, dat U ons schenkt. O, laat dat heil bij ons blijven, als wij moeten sterven, opdat wij daardoor heilig worden.

Ach Heere! waarom is het ons toch dikwijls zo bang in deze wereld? Omdat het ons te doen is om Uw en niet om onze eer en wij zo graag ook aan Uw belofte bevestigd zagen: 'die Mij eren zal Ik ook eren, maar wie Mij verachten, zal Ik ook verachten.' Amen.

Dit heeft Jezus gesproken en Hij hief Zijn ogen op naar den hemel en zeide: Vader de ure is gekomen, verheerlijk Uw Zoon opdat ook Uw Zoon U verheerlijke.
Johannes 17: 1.

Heden vangen wij de betrachtning aan van het allerheiligst lijden en sterven van onze hooggeprezen Heiland Jezus Christus. Ik wens deze morgen te beginnen met het gebed van de Heeren, dat men in de kerk altijd en met recht genoemd heeft: het Hoge priesterlijke gebed. Het gebed van onze enige Hogepriester. U weet waar dat gebed geschreven staat. In de Evangeliën hebben wij vele uitingen van de Heere Jezus tot Zijn Vader. Wij hebben bijzonder veel gebeden van de Heeren in de Psalmen Davids, onder anderen ook in de zo-even gezongen Psalm 54. Laten wij die eens opslaan.

De 54ste Psalm heet een onderwijzing van David. Onderwijzing dat is, waardoor men wijs gemaakt wordt, om het dwaze eraan te geven. Onderwijzing is daarom ook dikwijls hartsterking, het ontvangen van een hart, om hetgeen tegen te gaan, dat bovenmate hachelijk staat, in het vertrouwen op de trouw van God. Toen David deze Psalm maakte, bevond hij zich bij de Zifieten; dat is, hij bevond zich midden onder zijn verraders. Deze huichelden hem met de mond wat voor, maar koesterden in hun hart gedachten van moord. Toen het scheen, dat David bij hen verborgen was, zonden zij naar koning Saul, dat hij moest komen, omdat David in hun midden was; dan zou hij hem vangen kunnen. Daar slaat David dus alleen, geheel alleen op deze wereld, verbannen en verstoten door zijn landgenoten, van vriend en vijand. God de Heere had hem laten zalven tot koning over Israel. Deze zalving was op hem, en juist omdat die zalving op hem was, vervolgde hem de koning Saul. Deze koning Saul was in het leger van de Hebreërs een man van betekenis, zodat men eenmaal van hem zei: "Is Saul ook onder de profeten?" Saul had echter twee goden: de God Israëls en zijn IK, de God Israëls en zijn vlees, de Mammon. God moest de Eerste niet zijn, maar hijzelf wilde in plaats van God de eerste zijn. Toen Gods bevel kwam om Agag te verbannen benevens al het goed van de Amalekieten, verschoonde hij het beste; maar wat lam en blind was en tot niets deugde, dat wilde hij de Heere opofferen. Daarenboven zocht hij eer bij de goddelozen Agag en verschoonde hem. Toen kwam echter de profeet Samuel en hieuw erop in met het zwaard, welke daad men tot op de huidige dag voor onchristelijk houdt. Ongetwijfeld is Samuel zo onchristelijk geweest om de christelijke duivel neer te houwen. Zo werd dan aan Saul het rijk ontnomen, ofschoon hij kroon en scepter nog droeg en op de stoel zat; en de kroon werd aan David gegeven. Hij droeg ook werkelijk de kroon; dat is, God de Heere en al Zijn engelen hielden hem de kroon op het hoofd. Naar het zichtbare echter ging hij daarheen, als een worm en geen man, verbannen en elk ogenblik in strijd over zijn leven. Zo ging het met David door de donkere nacht heen; boven in de hemel slechts was het helder licht maar beneden niet.

Wat had nu de eenzame, vervolgde - weerloze? Hij had het gebed tot God. Dat was zijn enige wapen. God de Heere, de Onzichtbare, aan Wie hij zich hield, alsof hij Hem zag, was en bleef altijd zijn toevlucht. Zo bad hij in het doodsgevaar, waarin hij verkeerde: "O God verlos mij door Uw Naam, en doe mij recht door Uw macht. O God, hoor mijn gebed; neig Uw oren tot de reden mijns monds. Want vreemden staan tegen mij op, en tirannen zoeken mijn ziel. Zij stellen God niet voor hun ogen!"

Wat echter de geliefde David is overkomen en wat van hem geschreven staat, dat staat niet geschreven om zijnentwil alleen, maar ook om onzentwil. David is in zijn ganse leven en lijden een beeld van onze Heere Jezus Christus. Hij heeft het gehele volk op zijn ziel gedragen, van het ogenblik af, dat hij in de Naam van de Heeren Goliath versloeg, tot aan zijn laatste ogenblik. Als David in de Psalmen bidt, dan bidt hij in de Naam in de Persoon van Jezus Christus; ja, in vereniging met Christus. In dier voege, dat Christus in de Psalmen altijd het hoofd is, en David een lid van Zijn lichaam. En dat in de Psalmen Christus voor de gemeente altijd het Hoofd blijft, en de gemeente Zijn leden blijven. Zo is dus Davids Psalm, de Psalm van Christus. En als het Zijn Psalm is, is het ook de Psalm van de gemeente. Davids gebed is het gebed van Christus; het gebed van Christus is het gebed van de gemeente, dat zij in Christus Jezus bidt. Daar is en blijft steeds Christus de eerste, de Leidsman van de zaligheid, die voor ons heen trekt en de weg baant, De doorbreker, die het lijden tegemoet treedt met geen ander wapen, dan dat Hij God de Vader alles op de hand legt.

Wat nu ook merkwaardig is: in dezelfde Psalm wordt geklaagd en gejuicht. Dat komt daar vandaan, waar de ziel begint te klagen, krijgt zij God, de Almachtige voor ogen. En waar zij God de Almachtige zien kan, Zijn Naam, Zijn trouw, Zijn hulp zien kan,

daar ziet zij ook, ofschoon nog midden in de nood, de redding. Zoals bijvoorbeeld hier in het 6^e vers van de 54^e Psalm: “Ziet, God is mij een helper, de Heere is onder degenen, die mijn ziel ondersteunen.”

Laten wij het Hoge priesterlijke gebed van Jezus Christus opslaan.

“Dit heeft Jezus gesproken, en Hij hief Zijn ogen op naar de hemel, en zei: Vader, de ure is gekomen.”

Wij hebben hier een paar woordjes van de Heere Jezus voor ons. Wij lezen gewoonlijk te veel, springen te snel over de woorden heen; en zo verdringt dan het een het ander. Zo zouden wij dan hier het liefst willen lezen van “verheerlijken” en van het eeuwige leven, en dat dan ook nog niet verstaan. De Heere Jezus spreekt hier van een gans bepaalde ure, dat is een uur waarvan alle profeten tevoren gesproken hebben, dat de tijd komen zou, dat het openbaar zou worden, dat Jezus Christus lijden en sterven zou. Waar alles van de macht der duisternis en van de doods zich zo samen pakt, daar noemt Jezus, onze Heiland dit gewoonlijk een *ure*. Dat is niet een uur van zestig minuten, dat is veelmeer een uur van enige dagen; of ook misschien van enige seconden. Wij vinden dit woord “uur” weer in hetzelfde Evangelie, hoofdstuk 12. Daar lezen wij vers 24 “Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: indien het graan in de aarde niet valt, en sterft, zo blijft hetzelve alleen;” het richt niets uit, het is er alleen voor zichzelf en gans niet tot heil en voordeel voor het geheel. “Maar indien het sterft, zo brengt het veel vrucht voort.” “Die zijn leven”, - neemt het ter harte, - “die zijn leven,” - versta daaronder niet het dierlijk leven alleen, maar het hele leven, dat wij hier beneden doormaken, - “die dit leven liefheeft, die zal hetzelve verliezen; en die zijn leven in deze wereld haat, zal hetzelve bewaren tot het eeuwige leven.” Waar uw leven, het *eeuwige* leven in de weg komt, ik bid u, haat het daar, en spuw het uit als onnut, opdat u het eeuwige leven mag erven. Dat u toch niet blijft slaan bij het tijdelijke om daarin om te komen.

“Zo iemand Mij dient, die volge Mij; en waar Ik ben, aldaar zal ook Mijn dienaar zijn. En zo iemand Mij dient, de Vader zal hem eren.” Ook deze dienst, namelijk de Heere te dienen, verstaan wij zeer slecht. Anderen moeten ons dienen, alles moet ten onzen dienste staan, en wij willen de heren zijn, en dan, ja dan willen wij de Heere Jezus een compliment maken, dat wij Hem dienen. Ach, de Heere te dienen is een moeilijker stand, dan tot de oorlog uit te trekken, zich in de dichtste kogelregen te werpen, en het grootste gevaar op voorposten uit te staan.

“Nu is Mijn ziel bedroefd; en wat zal ik zeggen: “Vader verlos Mij uit deze ure.” Daar noemt Hij ook de tijd, waar de discipelen tot Hem kwamen, en Hem over de tekenen wilden doen verwonderd staan, daar Hij over hun onverstand en de hardheid hunner harten bedroefd was. Hij noemt deze tijd ook *de ure* van de hoogste aanvechting, toen de duivel tot Hem zei: ‘Nu ziet U wel, wat voor discipelen U hebt! Zolang bent u reeds hij hen geweest, en nu menen zij dat U er uitziet als een wonderdier, dat zich tentoon laat stellen! Het helpt u alles niets, zegen God en sterf!’ Jezus noemt dit een *ure*, en bidt: Vader verlos mij uit deze ure!’ Daarop laat Hij volgen: “Doch hierom ben ik in deze ure gekomen.” Waartoe? Opdat Ik eruit verlost worde. Daar ziet u het vertrouwen van onze Heere Jezus, zoals Hij Beginner en Voleinder van de geloofs is. De ure is gekomen, waarvan alle profeten gesproken hebben. Dat is de ure waarin het Sanhedrin komt met zijn soldaten, waar Judas komt met de schare. De ure waarin de groten en hoogsten van de lands en van de kerk samen komen, om deze andere David uit het veld te slaan. De ure waarin zich al de discipelen aan de Heere zouden ergeren, zoals Hij in vers 32 van het vorige hoofdstuks gezegd had. “Ziet, de ure komt en is nu gekomen, dat gij zult verstrooid worden, een iegelijk naar het zijne, en gij Mij alleen zult laten;

nochtans ben Ik niet alleen, want de Vader is met mij. Deze dingen heb Ik tot u gesproken, opdat gij in Mij, - het hier wel op! - opdat gij in Mij vrede hebt.” In de wereld hebt u ruimte? Nee, dat staat er niet. In de wereld hebt gij, die Mijn discipelen zijt, angst, maar wees getroost; - u hebt de wereld overwonnen? - nee, dat staat er ook niet; maar: “Ik heb de wereld overwonnen.”

Deze ure is nu gekomen. ‘De ure waarin de vorst dezer wereld op Mij aankomt; de vloed van de eeuwige toorn Gods over Mij uitgestort wordt, het ganse grote schuldboek tegen Mij geopend wordt, waarin al de schulden van de gehele wereld staan. De ure is gekomen, dat de verschrikkingen van de doods Mij overvallen zullen, dat de gehele macht van de hel zich tegen Mij opmaken zal, zodat het er niet anders zal uitzien alsof Ik in de poort van de hel ingekomen was! Ik heb het op Mij genomen, Mijn Vader, dat weet U; en Ik herroep niets. Ik keer er Mij niet vanaf; Ik blijf er bij. U weet het, dat Ik alles doen zal, dat Ik opkomen zal voor de gehele schuld van hen, die Gij mij gegeven hebt. Dat Ik aan de wereld, de duivel en de hel het hoofd zal bieden; dat ik het zó zal maken, dat U al de zonden van het volk op Mij werpt en Ik die wegdraag.’

Dit heeft Jezus gesproken. Terwijl Hij dat sprak zei Hij niet: God, of Heere, maar Hij zegt: *Vader!* ‘Vader, Ik ben Uw Kind, ofschoon ook alles op Mij aanloopt; - Ik ben toch Uw Kind! Hij kan Zichzelf niet helpen, maar Hij ziet op naar de hemel, niet naar beneden, of daar ook enigszins hulp voor Hem is. Daar is geen hulp; onder de zon niet. Waar het gaat om de eer Gods en de redding van zielen, is hier op aarde, hier beneden geen hulp. Daarom ziet Hij naar boven en zegt: “Vader - Vader bent U en blijft U! Zó ken Ik U, ofschoon Gij Zelf Mij, Uw Kind aan het zwaard zult overgeven, zoals U het hebt laten voorzeggen: “Zwaard ontwaak tegen Mijn Herder en over de Man, die Mijn Naaste is.” Zo heeft Jezus, onze Borg, onze Doorbreker, gebeden. Hij had wel wat anders kunnen doen. Maar Hij geeft er de ganse vreugde van de hemel aan, om hier in onze ellende te worstelen voor Zijn volk, om God te verzoenen door genoegdoening. Hij had wel wat anders kunnen doen. Hij was toch daartoe niet verplicht? Bij deed het vrijwillig, en Hij blijft daarin. Hij gaat er niet vanaf. Hij zegt niet: ‘Vader, de ure is gekomen, nu wil Ik uit dit leven wegluchten, want Ik kan dit niet meer uithouden!’ Nee. ‘Vader, de ure is gekomen. U bent Vader en Ik ben Uw Kind. Ik ga in de dood; Ik werp Mij in de muil van de duivel ter wille van Uw heiligen, omdat het zo Uw eeuwige raad en welbehagen is geweest van voor de grondlegging van de wereld. Nu moet U Mij helpen.’

Dit heeft Jezus gesproken. Dat namelijk, wat wij eerst gelezen hebben: “Zijt getroost, Ik heb de wereld overwonnen. Ook dat het tarwegraan sterven moet. En nu spreekt Hij zo. Als Hij echter zegt: “Vader, de ure is gekomen,” laten wij dan niet achttienhonderd jaar terugzien, maar bedenken, dat de Heere in ons midden is. Ja, hier waar Zijn Woord gepredikt wordt, en waar men thuis, en op bed Zijn Naam aanroept.

Wat heeft Hij ons daar voorgebeden, ons geleerd te zeggen? *Vader, de ure is gekomen!* Denk niet aan goede dagen, u die de Naam van de Heere voor de wereld bekend. U hebt in de wereld verachting en hoon te wachten. Denk niet aan goede dagen, als u de Heere Jezus dient en navolgt. De duivel zal als een briesende leeuw omgaan, en zoeken hoe hij u verslinden zal. Denk niet aan heiligheid, die met de handen te tasten is, wanneer u waarachtige heiligheid lief hebt en de zonde haat en vliedt. Maar bedenk, dat u van allerlei zonden, lijden en nood tot aan uw laatste ogenblik zult besprongen worden.

Er komt een ure, zoals geschreven is: “het is u gezet eenmaal te sterven.” Bovendien zijn er zoveel uren van aanvechting in dit leven, waarin een christen aan alles dreigt te

twijfelen, daar er allerlei zonden opkomen. En het luidt: u hebt het verdiend, dat God u verwerpt. Daar mijn geliefden, waar het gaat om de eer van God, waar het er op aankomt door te breken, laat u daar niet op een dwaalspoor brengen, maar bedenk: “Abba,” de ure is gekomen!

De vertaling van dit eerste vers brengt ook enigerwijze tot een valse stelling. Wanneer er namelijk gezegd wordt, zoals het hier staat: *Vader, de ure is gekomen, dat Gij Uw Zoon verheerlijke, opdat Uw Zoon U verheerlijke*, dan zou het een ure zijn van de verheerlijking. Dat is het evenwel volgens het Grieks niet, maar veeleer heeft de Heere Jezus gezegd: De ure is gekomen, de verschrikkelijke ure van Mijn lijden en van aanvechting, van ondergang en van de dood. De ure, waarvan het in de Psalmen luidt: *Ik verzink in diepe wateren!* Deze ure is gekomen. En nu, Mijn Vader, verheerlijk Uw Zoon, opdat Uw Zoon U ook verheerlijke.

Wat is dat “verheerlijken?” Dat is: met eer doorhelpen. Het is niet een verheerlijken eerst over de dood en het lijden heen, zoals het gewoonlijk wordt uitgelegd. Maar dit is verheerlijken: door deze donkerheid, deze nood, dit grijnzen van de dood heen, door de macht en de list van de hel heen, - handhaaf daar Uw Zoon, Uw kind! ‘Ik kan het niet! Daar komt de duivel, o, zo geweldig! Daar komt de toorn Gods, ach die is zo verschrikkelijk! Daar rukt het heirleger van zonden aan: het is niet om uit te houden. De gehele schuld drukt op Mij; daar moet Ik in verzinken, - en toch ben Ik Uw kind! De ure is daar, alles zal zo komen, breng dan Uw Zoon, Uw kind tot eer, opdat de duivel toch geen klauw ervan voor zich krijgje, de wereld Hem geen been breke, dat zij toch geen enkel woordje Hem ontwringe, waardoor Hij de Vadersnaam smaadt zou aandoen! Vader, ik sta alleen, geheel verlaten, geen mens is er bij mij, U kunt evenwel Uw kind niet laten sterven. Daarom verheerlijk nu Uw kind. Als Gij Uw kind eert dan zal Uw kind U eren! Verheerlijk Uw Zoon, zo zal Uw Zoon U verheerlijken.’

Ziet u nu, mijn geliefden! God is Vader, en het gaat er om, dat dit voor waar gehouden wordt. Berg u nu onder de mantel van Jezus Christus, en meer weet ik niet. Hij komt, en heeft voor Zich genomen al uw zonden, uw schuld, de toorn, die u verdiend hebt. De hellehond die u verslinden wil, de dood die u verworgen wil, alles heeft Hij op Zich genomen, en u met uw hele ellende nog bovendien. Terwijl Hij u zo op het hart heeft, die barmhartige Hogepriester, zegt Hij: ‘Vader, zo ziet het er uit, breng Uw Zoon tot eer, anders wordt Hij te schande, en U ook! Dat zal evenwel niet geschieden! De duivel zal Mijn God niet te schande maken. De wereld, de verdoemende wet, de zonde, de nood zal mijn God niet te schande maken, alsof Hij geen Vader zal zijn en blijven, en machtiger zal zijn dan de hele macht, die op Mij aankomt.’

Dus: ‘Vader, de ure is gekomen, verheerlijk Uw Zoon, eer Uw Zoon, opdat Ik Uw Zoon, U verheerlijke, U eren zal.’

Dat is dan ook openbaar geworden in het hele lijden en sterven van onze Heere Jezus Christus. Hij gaat in Gethsémané, worstelt daar met de dood, en geeft het niet op. “Wien zoekt gij? Zoekt gij Mij, zo laat deze gaan.”

“Deze is uw ure en de macht van de duisternis.”

“Wij bezworen u bij de levenden God, dat Gij ons zegt, of Gij de Christus zijt, de Zoon van God.” “Gij hebt het gezegd, van nu aan zult gij de hemelen geopend zien, en de Zoon van de mensen komende op de wolken van de hemels, in macht en heerlijkheid.”

“Zijt Gij de Koning van de Joden?” “Gij hebt het gezegd.”

“Gij zoudt geen macht hebben tegen Mij, indien het u niet van Boven gegeven ware!”

“Mijn God, mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten!”

“Het is volbracht! Vader in 'Uw handen beveel ik Mijn geest!” Hij zegt het, en buigt

Zijn hoofd, en geeft de geest. –

Zo heeft de Zoon de Vader verheerlijkt, in het hele lijden en sterven, tegenover alle machten van de hel en van de wereld, tegen alle machten van de duisternis, zodat de hoofdman aan de voet van het kruis op de borst slaat en zegt: “ Deze is waarlijk Gods Zoon!” Amen.

Nazang, Psalm 54: 4.

*Want God wil mij Zijn bijstand biên.
Hij heeft mij 't onheil doen ontkomen,
En mijn benauwdheid weggenomen,
Ik heb mijns vijands val gezien.*

4. LEERREDE OVER JOHANNES 17: 2, 3.

GEHOUDEN 5 MAART 1871.

GEZONGEN:

Voorzang, Psalm 2: 3, 4.

*En Ik, die Vorst met zoveel macht bedeed,
Zal Gods besluit aan 't wereldrond doen horen,
Hij sprak tot mij: 'K heb heden U geteeld:
Gij zijt, mijn Zoon; Gij zijt Mijn eengeboren,
Zeg vrij Uw eis, Ik zal Uw macht verhogen,
Opdat uw Naam alom ontzaglijk zij,
Het heidendom ligg' voor Uw troon gebogen,
En 't eind van de aard erkenn' Uw heerschappij.*

Tussenzang, Psalm 3: 2.

*Maar, trouw God, Gij zijt,
Het schild, dat mij bevrijdt,
Mijn eer mijn vast betrouwen,
Op U vest ik het oog:
Gij heft mijn hoofd omhoog,
En doet m' uw gunst aanschouwen,
'k Riep God niet vruchtloos aan;
Hij wil mij niet versmaan,
In al mijn tegenheden;
Hij zag van Sion neer,
De woonplaats van Zijn eer,
En hoorde mijn gebeden.*

Voorafpraak over de Frans-Duitse oorlog 1870

Toen ik een kind was, en de 2^e Psalm voor een leraar opzei, dacht ik dikwijls: wat wil deze Psalm toch zeggen? Laten wij die eens opslaan en lezen.

1. Waarom woeden de heidenen en bedenken de volken ijdelheid.
2. De koningen van de aarde stellen zich op, en de vorsten beraadslagen tesamen tegen de Heere en Zijn gezalfde zeggende:
3. Laat ons hun banden verscheuren en hun touwen van ons werpen.
4. Die in de hemel woont zal lachen, de Heere zal ze bespotten.
5. Dan zal Hij tot hen spreken in Zijn toorn, en in Zijn grimmigheid zal Hij ze verschrikken.
6. Ik toch heb Mijn Koning gezalfd over Sion, de berg Mijner heiligheid.
7. Ik zal van het besluit verhalen: De Heere heeft tot Mij gezegd: Gij zijt Mijn Zoon heden heb ik U gegenereerd.
8. Eis van Mij, en Ik zal de heidenen geven, tot Uw erfdeel en de einden van de aarde tot Uw bezitting.
9. Gij zult ze verpletteren niet een ijzeren scepter; Gij zult ze in stukken slaan als een

pottenbakkersvat.

10. Nu dan gij koningen handelt verstandelijk; laat u tuchtigen, gij rechters van de aarde.

11. Dient de Heere met vreze, en verheugt u met beving.

12. Kust de Zoon, opdat Hij niet toorne, en gij op de weg vergaat, wanneer Zijn toorn maar een weinig zou ontbranden. Welgelukzalig zijn allen, die op Hem vertrouwen.

Als kind vroeg ik: wat beduidt toch deze Psalm? Niemand bijna leest deze Psalm; bijna niemand denkt er aan. Men schrijft allerlei zaken in de couranten, berichten van oorlog en overwinning, en de heren nemen raad met elkander: Zo en zo beraadslaagt men in Rome, op een andere wijze in Parijs, weer anders in Londen, in Wenen, enz.; en allen hebben zij hun wijsheid. E de mensen, de volkeren klagen en wenen en jubelen, ... en de 2^e Psalm staat op het Bijbelblad, in het Boek Gods. Wat is nu waar? Waar is de macht nu gelegen? Waar is nu de ganse raad, de lotsbeschikkingen van vorsten en volkeren? Waar wemelt zich dat alles om heen? Bedenkt hier nu ook: "Die in de hemel woont zal lachen, de Heere zal hen bespotten." Hij heeft de 2^e Psalm gegeven. Deze Psalm is door zoveel eeuw heen gelezen, is in honderd talen overgezet. Wat ligt er dan toch in de 2^e Psalm?

Als kind heb ik daaraan dikwijls gedacht, totdat het mij in nood en lijden duidelijk geworden is. Deze Psalm staat in het boek Gods, en onopgemerkt, als in een hoek, En toch doet het dit woord van die Psalm alleen. Toen dacht ik: gelukkig de mens die achter dit woord aanloopt, en het weet, dat dit Woord het alleen doet. Dat het zijn Heere Jezus Christus is, die in deze Psalm wordt gepreikt. Hij is het, die alleen alle heerschappij en macht heeft. Zijns alleen is de raad en het verstand. Wanneer men zo achter dit Woord is en geloven durft: dat Woord blijft, dat Woord doet het dan mag men al vele aanvechtingen ondervinden, men heeft toch in dit aardse leven, - waar het er op- en er ondergaat, - in dit Woord troost een vaste steun. Op grond van dit Woord heeft men een gelovig gebed en toevorzicht.

In dit toevorzicht zagen wij zeven maanden geleden twee geweldige vogels op elkaar aanvallen: de een, de haan, was er slechts op uit om te roven en bloed te vergieten; de andere, een geweldige adelaar. Wij zagen deze twee op elkaar aanvallen, wij zagen bloed vergieten, wij zagen gerechtigheid aan de ene en ongerechtigheid aan de andere zijde. Wij zagen een partij, die zich verhief op haar ongerechtigheid, en een andere partij, die zich niet verhief op haar gerechtigheid en geweldige macht. En wij zagen de hoer zitten op het afzichtelijke beest; bereid om bloed te drinken. En wij zagen een Lam, en dat Lam stiet de haan neer, en stiet de hoer neer en verhief de adelaar hoog. (Openb. 17) Waarom geschiedde dit alles?

De tweede Psalm mocht niet blijven staan; maar de 2^e Psalm is blijven staan! Het woord moest er aan; maar men kan het Woord niet doden, het behoudt steeds de overwinning. Nu danken wij God met onze koning en zijn legerhoofden, met het leger en het gehele volk voor Zijn grote genade en barmhartigheid, dat de vijanden tevergeefs hebben gewoed en gewoeld tegen de Heere en Zijn Gezalfde, en dat al hun beraadslagen en woeden te schande geworden is.

Vraagt men nu: wie heeft dit alles gedaan? Dan is het het Duitse Rijk; dan zijn het weer de grote heren. Vraagt men het echter aan de gemeente van de heiligen? Dan is het de 2^e Psalm. Ach mijn geliefden, laten wij toch nooit de 2^e Psalm vergeten. Ik heb ook wel eens gezegd, dat een zeer kleine Gereformeerde Gemeente in een boot zat, en op de open zee dreef, en niets had dan deze 2^e Psalm. Maar daaraan hadden zij genoeg; daarmee troostten zij zich en de gemeente ging niet ten onder. Nu de vrede, de uiterlijke vrede gesloten is, ***zullen toch altijd opnieuw weer oorlogen in Duitsland***

ontstaan.

Wat dan nu verder hij deze innerlijke verdeeldheden? Vertrouwt op de 2^e Psalm, mijn geliefden! Laat het gebed tot God opstijgen op grond van de Psalm. Christus is Koning, Hij is van de Vader tot Koning gezalfd over Zijn gemeente. Hij is evenwel niet alleen Koning in Zijn gemeente, maar hij is, hoewel onzichtbaar, zittende ter rechterhand van de Vader, aller koningen Koning, aller vorsten Vorst. En het staat hier geschreven, en daarbij zal het blijven: “Nu dan, gij koningen! handelt verstandig, laat u tuchtigen, gij rechters van de aarde!” En u allen, laat u onderwijzen en tuchtigen opdat wij de Zoon kussen, eer Zijn toorn nog verder ontbrandt.

Het is alles snel toegegaan, ongelooflijk snel. Onze geliefde Koning en al de andere vorsten spraken het luid uit: *God alleen de eer God!* Dat is, onze grote God en Heiland Jezus Christus, heeft het gedaan, en Hij helpt verder. Hij heeft ons dagen doen beleven nog roemrijker dan de dagen van Leipzig en Waterloo. Frankrijk, het onuitputtelijke land van de wereld, is uitgeput, en er komt voor hen, die met God ten strijde uittrokken, geen einde aan de buit.

De tweede Psalm blijve verder onze sterkte. Wij behoeven niet te zeggen, dat wij niets gezien hebben. Wij hebben heerlijke dingen gezien.

Het eerste is: een onbeschrijfelijke vastheid van de koning, en hoe God hem en Zijn raadslieden, allen grijze mannen bij de gezondheid en het leven bewaard heeft.

Het tweede is: een ongewone voorzichtigheid waarmee alles werd geleid, en een bijzondere orde tot het leger.

Het derde is: dat God het zo gemaakt heeft, als geschreven staat, dat één dikwijls tien, ja duizenden verslagen heeft. Vijf en twintig vestingen, als ik mij niet vergis, sterke vestingen vielen ons in de mond als vijgen, geheel zoals het in Gods Woord geschreven staat, en er werd een buit uitgedeeld, zo groot, *dat het bijna een voorspel is van de eindelijke overwinning over Gog en Magog.*

Nu gaat van de keizerlijke en koninklijke troon de belijdenis uit: *Aan God alleen komt de eer toe!* Daarbij moet het blijven. Treuren willen wij met alle treurigen over onze dierbaarste gesneuvelden, maar wij willen niet vergeten, dat zij gevallen zijn voor ons leven, voor onze vrouwen en kinderen, en dat hun bloed als het ware een heilige losprijs is voor allen die in het leven gebleven zijn. Zodat de treurende zich matigen kunnen in hun droefheid en het diep in het hart mogen dragen: mijn bruidegom, mijn man, mijn zoon, is gevallen niet alleen voor de zaak van Duitsland maar ook voor de zaak van Christus en van Zijn Kerk. God de Heere is het die de verachting van de dood heeft gegeven, de moed, het woord: “Met U loop ik door een bende”. En bij God de Heere zijn onze gevallenen niet vergeten.

Nu wordt het overwinningsfeest gevierd; maar laten wij daarbij wel bedenken, dat het daar gaat om de Heere Jezus Christus, om het Lam Gods, om de 2^e Psalm. Opdat onze Heere Jezus Christus, onze God en Heere erkend blijve, en dat Zijn heilig Woord zijn loop hebbe, dat wij onze zielen niet laten verstrikken door uiterlijke dingen, maar onze zielen en de zielen van de onzen als een buit wegdragen. Dat wij wandelen in een licht, niet van een schitterende illuminatie, maar in het licht van het Woord van God, van de 2^e Psalm. Om zo gesterkt en getroost te worden, om verder alles in de handen te geven van Hem, die zegt: “door Mij regeren de koningen.” Deze heeft alles in Zijn hand en macht, opdat Hij dengenen het eeuwige leven geve, die de Vader Hem gegeven heeft.

Zoals wij het lezen in Johannes 17: 2: ***“Gelijkerwijs Gij Hem macht gegeven hebt over alle vlees, opdat al wat Gij Hem gegeven hebt, Hij hun het eeuwige leven geve.”***

Dan gaat de Heere Jezus in vers 3 verder, om ons te zeggen, wat het eeuwige leven is: ***“En dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, de enigen, waarachtigen God, en***

Jezus Christus, dien Gij gezonden hebt.

De Heere Jezus had gezegd: “Vader de ure is gekomen.” Daarmee meent Hij de ure van Zijn lijden en dood. Daar deze ure gekomen is, *zo heeft Uw Zoon U te verheerlijken*. Dat is: ‘tegenover de duivel, het Sanhedrin, de toorn, de dood en het begraven zijn, U te houden, te erkennen, U te belijden voor Zijn Vader.’

‘Dat kan Ik echter niet doen’, zegt Hij verder in Zijn gebed, *‘tenzij Gij, als Vader Mij verheerlijkt als Uw kind, dat Gij U als Vader aan Uw Zoon bekend maakt, al moet Hij ook worstelen met de dood, en al is Hij een worm en geen man, een smaad van de mensen en een verachting van het volk; dat Gij U aan Uw Zoon als Vader bekend maakt. Ook als Hij in de vreselijke gloed van de eeuwige toorn ligt.’*

Gij hebt Uw Zoon de macht gegeven, zegt de Heere Jezus, over alle vlees: “Gelijkerwijs Gij Hem macht gegeven hebt.” ‘Nu moet U dan mij immers helpen en bijstaan, opdat, daar ik deze macht verkregen heb, ik door U, Vader in deze macht gehandhaafd wonde, opdat ik U ook in de roem van Uw genade handhave.’

Het is een wonderbaar gebed van de Heere om te zeggen: “Gij hebt Hem alle macht gegeven, macht over alle vlees.” En dan daarbij in stipte afhankelijkheid van de Vader te blijven staan, zodat Hij, terwijl Hij van de Vader deze macht verkregen heeft, Zich toch nog gedraagt, als iemand, die macht noch wijsheid heeft. Maar voor Wie de Vader het alles moet doen. En als de Vader het doet, dan zal de Zoon datgene doen, waartoe Hem de Vader dat alles gegeven heeft.

Ik wil u graag daarop opmerkzaam maken, dat de Heere Jezus dit gebed spreekt als Borg, Middelaar en Plaatsbekleder van de Zijnen. En dat de Heere Jezus Zich zo geheel afhankelijk stelt van de Vader opdat wij in allen twijfel, in alle aanvechting en iedere nood deze vaste grond en bodem onder de voeten hebben: heeft mij de Heere Jezus lief, dan heeft mij ook de Vader lief. Heb ik toegang tot de Heere Jezus, dan heb ik ook toegang tot de Vader. De Heere Jezus kan mij niet genadig zijn, als ik geen genade heb van de Vader. Zodat alles, dat onze Heere zo doormaakt en lijdt, zoals wij het in het Evangelie lezen, dat is alles met het goedvinden van de Vader geschied. Zo heeft de Vader Zijn enige Zoon niet gespaard, maar heeft Hem voor ons allen overgegeven, opdat wij het toch weten en verstaan: het losgeld, dat Jezus gebracht heeft, is niet alleen door de Vader aangenomen, maar Hij heeft van tevoren, vóór de grondlegging van de wereld het zo bepaald, dat de Zoon dit losgeld op zou brengen. De Vader heeft Hem daarin gesterkt en geholpen, dat hij het losgeld heeft kunnen inbrengen, *zodat wij de genade van de Heere Jezus Christus en de liefde van de Vader op wondervolle wijze in elkaar gevoegd zien*, in het lijden van de Heere Jezus. Daaruit blinkt de genade van de Heere Jezus Christus over al de Zijnen ons tegen; alsook de liefde van de Vader over degenen, die de Vader aan de Zoon gegeven heeft.

Wat is nu vlees? Wij lezen bij de profeet Jesaja: “Alle vlees zal de gerechtigheid van de Heere zien.” (Jes. 40) Dan lees ik ook eens: “Wat uit vlees geboren is, dat is vlees.” “Alle vlees,” dat is de hele wereld, dat Zijn alle heidenen. Vlees is een mens zoals hij leeft en handelt, in de macht en heerschappij van de duivel, verzonken in zonde en ondeugd, een samenknopsel van allerlei zwakheden, een buit van de dood. Als ik aan *vlees* denk, daar neem ik eenvoudig de wereldkaart, en na de wereldkaart de bijzondere kaarten van de landen in Europa: Duitsers, Nederlanders, Engelsen, Zweden, Fransen, Italianen, en welke volken meer; die zijn allen vlees. Wilt u dan ook de kaart van Indië nemen, van alle landen van de Noord- tot aan de Zuidpool, van alle eilanden in de zee, met al de menigvuldige volken met hun bijzondere talen, zeden, kleding; - dat is alles

vlees. Dit heeft de Heere Jezus alles in Zijn hand.

Nu ja, wij denken het eerst bijvoorbeeld aan Frankrijk. Alle mensen in Frankrijk, alle vlees heeft de Heere Jezus in Zijn hand. Wilt dit toch bedenken. U moet niet denken, dat eerst het Evangelie gepredikt en Christus aangenomen moet worden, eer dat Christus daarover macht heeft. Nee, dat heeft de Heere Jezus in Zijn gebed tot de Vader gezegd: *alle vlees*. Ook uw vlees is in de handen van de Heeren Jezus, bekeerd of onbekeerd, beschaafd of onbeschaafd, levende naar het Evangelie of verzonken in de afschuwelijkste ondeugd; dat doet alles niets ter zake. De Heere Jezus heeft er macht over.

Nu spreekt Hij het in Zijn gebed uit: ***Deze macht hebt Gij, Vader, mij gegeven***. Dat is geheel volgens Psalm 2, en honderd andere voorzeggingen van het Koninkrijk van Christus “Eis van Mij en Ik zal U de heidenen ten erfdeel geven en de einden van de wereld Uw bezitting.” In Duitsland regeren onze keizer en koning en andere vorsten. Ja, maar over hen regeert de Heere Jezus Christus. In Frankrijk heeft men nu een republiek, daar regeert nu het dier;² - jamaar de Heere Jezus heeft alles in Zijn hand. Wederom, in Wenen regeert de keizer; in Londen de een of andere grote Lord, maar ook die heeft de Heere Jezus allen in Zijn hand. De Vader heeft Hem de macht gegeven over alle vlees. Dat zegt hier de Heere Jezus Christus. Dat staat ook in de 2^e Psalm. Dat predik ik ook, opdat u het weet en u daarop verlaat: Alles wat geschiedt, oorlog of vrede, het staat alles in de hand van mijn Heere Jezus. Deze macht heeft de Vader Hem gegeven.

Waarom heeft echter de Vader Hem die macht gegeven? Denkt er wel allereerst aan, dat de Heere Jezus macht heeft over alle vlees. En dan verder, dat alzo God de Vader de Heere Jezus ook macht gegeven heeft over mij en de mijnen, over mijn man, mijn vrouw, mijn kind; alles behoort dan aan de Heere Jezus. Wat doet Hij daarmee? Matigt Hij Zich Koninklijke heerschappij aan, evenals Zijn zogenaamde plaatsbekleder, de Paus? In het geheel niet. Hij laat de koningen, vrienden en vijanden van Zijn Woord met hun raadslieden handelen en overleggen. Zijn koninkrijk is niet van deze wereld, en toch bestuurt Hij alles met Zijn kleinste vinger. Dit of dat vermog een machtige minister. En dit of dat vermog een, de Heere Jezus waarachtig liefhebbende moeder met haar gebed in haar hamer. - En dan willen nog wel eens zien, wie de sterkste is!

Nog eens: Waartoe heeft de Heere Jezus deze macht? Jezus stond aan het meer na Zijn opstanding. Dáár betekent het meer *de wereld*. Daar laat Hij de jongeren, die eerst niet gevangen hadden, het net uitwerpen. Het net bevat een aantal grote vissen. Er werd evenwel op het strand nog een klein visje op de gloed gebraden, en dit kleine visje deed alles! (Joh. 21).

Nog eens: Waartoe heeft de Heere Jezus deze macht van de Vader? Om wat daarmee te doen? Hij heeft deze macht om iets te geven. Om wat te geven? Wat Hij geeft, is het eeuwige leven. Dus niet het tijdelijk leven alleen, niet uiterlijke vergankelijke dingen, maar een leven zonder einde, een zalig leven voor God en de troon van het Lam, met en onder alle heiligen en volmaakten. Een leven dat Hij hier geeft, tegenover onze verschrikkelijke dood, die wij in onze leden gevoelen, zodat wij uitroepen: *Ik ellendig mens! Wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods?* Een leven, dat ondanks alle aanvechtingen en stormen, ondanks al het bruisen en golven van de zee niet ophoudt, maar blijft. Een leven dat eerst recht en ongestoord aanvangt, wanneer de ziel van het lichaam scheidt. Dit leven geeft de Heere Jezus als een vrij geschenk. U kunt daarvoor niets betalen. Hij geeft leven, wanneer en waar Hij wil.

² De Antichrist

Maar aan wie geeft Hij het eeuwige leven? Hij geeft het eeuwige leven niet aan alle vlees, al heeft Hij ook de macht over alle vlees. Hij geeft het eeuwige leven aan diegenen, die de Vader Hem gegeven heeft. Dus, de Vader geeft de Zoon enigen uit alle vlees, die de Vader naar Zijn vrije keus er uitnemen wil. Maar daar handelt Hij als Vader. Hij neemt uit de hele mensenmassa die Hij wil, en geeft ze aan de Zoon. Hij zegt tot de Zoon: *aan deze geeft U het eeuwige leven*, - het leven, het eeuwige.

Hoe zijn zij aan wie Hij het eeuwige leven geeft? Zij zijn dood als de gehele rest, dood als alle vlees, afschuwelijke, verdoemeniswaardige zondaren. Er is niets van waarde aan hen te zien, geen geschiktheid of deugd, maar het is alleen de vrije wil van de Vader, waarvan Hij geen rekenschap geeft. Zij allen, die het eeuwige leven verkrijgen, liggen midden onder alle vlees, zijn in alle vlees verward. Om hen er uit te nemen, geeft Hij aan de Heere Jezus de gehele menigte, opdat Hij diegenen, die de Vader Hem geeft, zalig maken zal. Er zijn zo in de gehele wereld dezulken, die God de Vader de Zoon gegeven heeft. In de gehele wereld, zeg ik, niet in Elberfeld alleen, maar ook onder de diepst gezonkenste volkeren zijn er, die de Vader de Zoon geeft.

En de Zoon heeft alles in Zijn hand, alle vlees, opdat Hij zich van het vlees bediene naar Zijn wijsheid en naar Zijn welbehagen. Moeten nu de Fransen slagen krijgen, dan krijgen zij slagen, zij die ten ondergaan moeten in de verdoemenis, ... die gaan in de verdoemenis. En zij die evenwel zalig moeten worden, die worden zalig, - enz. onder alle volkeren. Het geheel wentelt daarom.

Eens komt Hij op de wolken van de hemel en dan houdt het op met de aarde. Haar elementen zullen van hitte versmelten, en vergaan met groot gedruis. Wat niet uitverkoren is, wordt door de duivel in de hel gebracht. De Vader geeft de Zoon het recht en wanneer de duivel komt en zegt: *Dat is een hellekind, dat gaat niet aan, dat dit in de hemel komt*, dan houdt de Heere Jezus daaraan vast: *de Vader heeft het Mij gegeven en Ik wil Mijn genade er aan verheerlijken*.

En daarom juist wil Hij en bidt Hij, dat de Vader Hem helpen zal. Alles heeft Hij van de Vader gekregen, alles heeft Hij in Zijn macht en onder Zijn heerschappij; en wat de Vader Hem geeft, dat zal Hij trouw bewaren. Daarvan geeft Hij niets af, Hij brengt het door alle duivelen en door de hel heen. Daarvoor is de Heere Jezus onze Middelaar en daarvoor bidt Hij, dat de Vader Hem helpen zal.

Maar hoe gaat het nu met het eeuwige leven? Valt dat als opeens uit de hemel in de mens? De Heere Jezus zegt het ons, wat het eeuwige leven is, dat Hij geeft. Het eeuwige leven bestaat in de belijdenis, zoals wij die hij de profeet lezen: "Een wijze beroeme zich niet in zijn wijsheid; een sterke beroeme zich niet in zijn sterkte; een rijke beroeme zich niet in zijn rijkdom, maar die zich beroemen wil, die beroeme zich daarin, dat hij verstaat en Mij kent, dat Ik de Heere ben." Zo ook op een andere plaats: "De een zal tot de andere niet zeggen: ken de Heere! Maar zij zullen Mij allen kennen, van hun grootsten tot hun kleinsten toe. Want ik zal hun ongerechtigheid vergeven, en hun zonden niet meer gedenken."

De Heere Jezus geeft het eeuwige leven, terwijl Hij de mens verlicht om het te erkennen, dat het met alle afgoden ijdelheid is! Ja, ook ijdelheid met mijn wijsheid, ijdelheid met mijn kracht, met mijn trouw en met mijn waarheid. Er is maar één God en Hij is alleen, wat Hij is, en Hij is waarachtig. Alle andere goden - ach wij hebben er meer dan haren op het hoofd! - zijn louter ijdelheid en dood, zij beliegen en bedriegen de mens. Waar echter Christus het eeuwige leven geeft, daar geeft Hij het in het hart te belijden: *Gij God, zijt alleen God; U bent alleen de Waarachtige!*

Dat is nu geen filosofie, geen filosofisch weten en erkennen. Zoals het hier in de

Duitse vertaling staat, is het niet juist. “Dat zij U, dat U alleen de ware God zijt, erkennen,” zou eigenlijk filosofie, menselijk verstand zijn. Nee, er staat: **“Dat zij U als de enigen waren God kennen en Jezus Christus, Dien Gij gezonden hebt.”**

Mijn geliefden! Nu weet u waar het leven en waar de dood is. De dood is, waar wij allerlei afgoden, leugen en bedrog in de hand houden. Maar het leven is, dat wij bekennen: ‘Ik ben een arme verdoemeniswaardige zondaar, een hellewicht, ik heb de eeuwige dood verdiend, maar Hij, die alleen God en Vader is, heeft zich over mij ontfermd. Hij heeft mij uit de afgrond opgetrokken, en heeft mij aan Zijn liefste Zoon gegeven.’

Dat is niet op zichzelf een afzonderlijke God, maar de Vader is met de Zoon, zodat de Zoon waarachtig God is, Eenswezens met de Vader. God heeft Zijn Zoon Christus gezonden. Hij heeft het gedaan uit vrijwillige liefde en wonderbare genade. Deze Zijn Zoon heeft Hij voor ons in de wereld gegeven, in ons vlees en bloed, zoals Hij het tevoren beloofd had. Dát te erkennen is het eeuwige leven. En van harte zingen wij met de kleine kinderen:

*Zing heel de aarde zing Gods eer;
Jezus kwam op aarde neer;
Naar het trouw en vreêverbond,
Dat van eeuwigheid bestond.*

In Jezus Christus zie ik God de Vader, dat Hij alleen God is, dat Hij waarachtig God is. Want al mijn zonden, hoe groot ook in getal, heeft Hij in genade van mij weggenomen; en neemt Hij in genade van mij weg. Hij heeft een eeuwig geldend rantsoen daargesteld, Zijn enig geliefd Kind, dat Hij voor ons in de dood heeft gegeven.

Dat moeten wij laten waarachtig zijn, en waar wij dat laten wáár blijven over en tegen ons aan, tegen aanvechting, twijfel, nood en dood aan, daar hebben wij het eeuwige leven. En de Heere Jezus zal het maken, zoals Hij gezegd heeft: *Niemand zal ze uit mijn hand rukken; de Vader, die ze Mij gegeven heeft, is meerder dan allen; en niemand kan ze rukken uit de hand mijns Vaders. Ik en de Vader zijn één.* AMEN.

Nazang, Psalm 25: 7.

*Gods verborgen omgang vinden
Zielen, waar Zijn vrees in woont;
Heilgeheim wordt aan Zijn vrinden
Naar Zijn vreêverbond getoond.
De ogen houdt mijn stil gemoed
Opwaarts om op God te letten;
Hij, die trouw is, zal mijn voet
Voeren uit van de bozen netten.*

5e LEERREDE OVER JOHANNES 17:4-6.

GEZONGEN:

Voorzang, Psalm 16:1-3.

*Bewaar mij toch, o alvermogend God!
'k Betrouw op U, schenk hulp, verhoor mijn smeken.
O mijne ziel, Gij hebt vrijmoedig tot
Uw God en Heer, uw Bondsgod durven spreken:
Gij zijt de Heer, ik zal U nooit verzaken,
Ofschoon tot U mijn goedheid niet kan raken.*

*Getrouwe Heer, Gij wilt mijn G, mijn God,
Mijn erfenis en 't deel mijns bekers wezen;
Gij onderhoudt gestaag het heuglijk lot,
Dat Gij, zo mild voor mij hebt uitgelezen.
De schoonste plaats mat Gij met ruime snoeren,
O heerlijk erf, gij kunt mijn ziel vervoeren.*

Mijn geliefden.

Onze tekstwoorden voor deze morgen vindt u in het Evangelie van Johannes. Zo spreekt daar onze hooggeprezen Heere en Heiland tot de Vader:

Johannes 17: 4-6.

“Ik heb U verheerlijkt op de aarde; Ik heb voleindigd het werk, dat Gij Mij gegeven hebt om te doen; en nu verheerlijk mij, Gij Vader bij Uzelf met de heerlijkheid, die Ik bij U had, eer de wereld was. Ik heb Uw Naam geopenbaard de mensen die Gij Mij uit de wereld gegeven hebt. Zij waren Uwe en Gij hebt Mij dezelve gegeven; en zij hebben Uw Woord bewaard. Nu hebben, zij bekend, dat alles, wat Gij Mij gegeven hebt, van U is.”

De Heere Jezus zegt hier dus tot de Vader, dat Hij op aarde Zijn Vader verheerlijkt heeft. Verder zegt Hij: “Ik heb het werk voleindigd, dat Gij Mij gegeven hebt om te doen.” Nu bidt Hij andermaal, dat de Vader Hem ook bij Zichzelf moge verheerlijken, en wel met de heerlijkheid, die Hij, de Zoon, bij de Vader had, eer de wereld was. Verder zegt onze Heere, hoe Hij geheel bijzonder de Vader heeft verheerlijkt: “Ik heb Uw Naam bekendgemaakt.” Niet aan iedereen, maar aan zekere mensen. Van deze mensen zegt Hij, dat God de Vader ze Hem gegeven heeft uit de wereld. Verder zegt onze Heere van hen, dat zij mensen van de Vader geweest zijn, dat evenwel de Vader ze aan Hem gegeven heeft. En dan bekent Hij van deze mensen: “*Zij hebben Uw Woord bewaard.*”

Dit alles, mijn geliefden zijn dingen zwaar om te verstaan. Het wordt niet zo licht verklaard, wat de Heere daarmee gezegd heeft. Daarom lezen wij bij deze woorden de 16^e Psalm, die wij zo even met elkaar gezongen hebben.

Laten wij eerst de Naam van de Heeren aanroepen.

Slaat wij nu geliefden de 16^e Psalm ook op.

1. Een gouden kleinood van David. Bewaar mij o God, want ik betrouw op U.
2. O mijn ziel! Gij hebt tot de Heere gezegd: Gij zijt de Heere, mijn goedheid raakt niet tot U;
3. Maar tot de heiligen, die op de aarde zijn, en de heerlijken, in dewelke al mijn lust is.
4. De smarten dergenen, die een anderen god begiftigen, zullen vermenigvuldigd worden; ik zal hun drankofferen van bloed niet offeren, en hun namen niet op mijn lippen nemen.
5. De Heere is het Deel mijner erve en mijns bekers; Gij onderhoudt mijn lot.
6. De snoeren zijn mij in liefelijke plaatsen gevallen, ja een schone erfenis is mij geworden.
7. Ik zal de Heere loven, die mij raad heeft gegeven; zelfs bij nacht onderwijzen mij mijn nieren.
8. Ik stel de Heere gedurig voor mij; omdat Hij aan mijn rechterhand is, zal ik niet wankelen.
9. Daarom is mijn hart verblijd, en mijn eer verheugt zich; ook zal mijn vlees zeker wonen.
10. Want Gij zult mijn ziel in de het niet verlaten; Gij zult niet toelaten, dat uw Heilige de verderving zie.
11. Gij zult mij het pad des levens bekend maken; verzadiging van vreugde is bij Uw aangezicht; liefelijkheden zijn in Uw rechterhand, eeuwiglijk.

De Heere Jezus zegt in Zijn hogepriesterlijk gebed: “Ik heb U verheerlijkt op de aarde.”

“Op aarde,” dat wil zeggen, gedurende de tijd die Ik hier op aarde geweest heb. “Op aarde” betekent dus: de mensen, die op aarde zijn. Deze mensen, wil de Heere Jezus zeggen, heb ik bekend gemaakt, dat u Vader heet. Als Vader heb ik U op aarde geleerd, gepredikt en de mensen voorgehouden. Dat te doen evenwel valt moeilijk, ja het is de mens geheel onmogelijk. Wanneer een mens weet, dat hij een verdoemeniswaardig zondaar is, dan kan hij aan niets denken dan aan toorn en verdoemenis. Wanneer ziekte iemand te bed werpt, en de dood hem nabij is, dan komt bij de mens de zonde boven, dan verklaagt hem het geweten. Oude en nieuwe zonden komen op, de duivel is werkzaam om alles in nacht en duisternis te veranderen. Hij brengt niet alleen uw boze woorden weer voor de aandacht, maar hij maakt ook al uw goede woorden tot slechte, zodat u niets hebt. En u meent, dat u geen kind van de Vader bent, maar het kind van de duivel. Dat is ons allen eigen. Ik zeg niet, dat allen, die getroost sterven, zo sterven, maar over het algemeen, in nood en aanvechting komt dat toch altijd weer in het hart op. Als nu God de nood als het ware in het huis regenen doet, zodat er om zo te zeggen geen rund meer op de stal blijft, en ik het liefste en beste in het een of andere graf gebracht wil worden, dan kan ik aan niets anders denken dan aan toorn en vergelding. Wie zal daar uit zich zelf *Abba* zeggen? Dat kan geen sterveling. Wie maakt daar de nacht en de duisternis tot licht, en laat iemand de zon weer opgaan? Onze Heere Jezus Christus, onze getrouw Borg. Hij verlaat de heerlijkheid, die Hij bij de Vader had, en begeeft zich in onze verlorenheid. Miljoen malen meer kan Hij onze verlorenheid gevoelen, dan wij haar beseffen kunnen. Hij neemt onze zonden op Zich, en wil voor ons worstelen met de dood, gaat de dood tegemoet, kwaden zonder getal komen op Hem aan, van het begin tot het einde. Echter juist daarin heeft Hij de Vadernaam verheerlijkt, opdat Hij zich aan de Vader, aan de Vadernaam houden zou

als onze Borg. Opdat Hij deze VADERNAAM leert schrijven, in te prenten, in het vermoeide verslagen zondige hart van de mens. Zie, dat heeft geen mens tot stand kunnen brengen. Ik kan de aangevochtene, die meent, dat hij vanwege zijn verschrikkelijke nood het kind van de duivel is; wie het zo bang is en die toch graag zou verlost zijn, wel prediken van de liefde van de Vader; ik heb evenwel geen macht over zijn hart. Ik kan Zijn geest in hem niet uitgieten, zodat hij het door de duisternis heen toch nog gelooft: "U bent toch mijn Vader." Dat heeft evenwel de Heere gedaan. Daarom spreekt hij in de 16^e Psalm vers 2: Ik heb tot de Heere gezegd: "Gij zijt de Heere. Ik moet om Uwentwil lijden."³ Dat is naar het Hebreeuws moeilijk te verstaan. De Heere Jezus zegt daar eigenlijk: "Mijn goedheid raakt niet tot de Heere." Hij wil hiermee zeggen: 'Lieve Vader, dat U Mij veel kinderen geeft, dat U vele kinderen krijgt, en door veel kinderen als Vader wordt aangeropen, en dat Ik U aanroep, opdat U Mij moogt helpen, opdat Ik als Uw eerstgeborene Zoon deze kinderen doorhelpe, - daaraan hebt U voor Uzelf niets. Als God geëerd wordt, dan heeft Hij er voor Zichzelf niets aan. Hij is te volkomen en te hoog in eer. Als God geprezen wordt, om Zijn genade, barmhartigheid en liefde, dan heeft God aan al die lof en prijs niets, want Hij is hoog verheven, boven allen lof en prijs. Als God dus zalig maakt, als Hij verkiest wie Hij wil, en deze uitverkorenen aan Zijn Zoon geeft, opdat Zijn Zoon voor hen sterve, en God nu zo op het hoogste verhoogd wordt voor Zijn genade, dan heeft God voor Zichzelf daaraan niets. Hij is volkomen zalig, of er een wereld is of niet; of er schepselen zijn of niet; of er een hemel is of niet; of er zaligen zijn of niet. God heeft voor Zich niets daaraan. Dat moeten wij toch verstaan en begrijpen, dat het alles een uitvloeisel is van eeuwige vrije barmhartigheid, dat deze ganse barmhartigheid het schepsel ten goede komt, zonder dat God de Heere daaraan iets heeft. Hij heeft Hij er dit van: Hij bemint Zijn verloren schepcel en ziet het graag weer terecht gebracht. Dus heeft Hij een welbehagen aan al de verlost. Maar dan is Zijn welbehagen een welbehagen van barmhartigheid en van liefde.

Zo mijn geliefden, wanneer wij zalig worden, dan verhogen wij daarmee niet de zaligheid Gods, maar God maakt ons zalig uit Zijn volheid. Daarom zegt de Heere Jezus, zoals het in de 16de Psalm naar het Hebreeuws staat: "Mijn goedheid, - dat ik namelijk van de mensen Heiland, Helper en Borg ben, - raakt niet tot U," verhoogt U niet, maar dat is alles voor de heiligen, die op aarde zijn, voor de heerlijken. Nu zegt de Heere Jezus, dat Hij des Vaders welbehagen doet, en daarom aan hen al Zijn welbehagen heeft. Ik herhaal het: De Heere Jezus zegt in de 16^e Psalm: "Bewaar mij, o God." Hij gaat de dood tegemoet, en heeft het opgenomen tegen de duivel en de wereld. Dat is het eerste en het laatste bij Hem geweest: 'Hij, Die Mij gezonden heeft, is Mijn Vader en uw Vader, Mijn geliefden, die Mij hoort.'

Toen Hij als Borg voor de Zijnen Zich aan de VADERNAAM gehouden heeft, en die heeft gepredikt, heeft Hij de Naam van de Vader verheerlijkt. Zodat het tot heden toe een zoete prediking in de gemeente is: "Vader in Uw handen beveel ik Mijn geest." Of: "Ik ga heen tot Mijn Vader en uw Vader." Of, Gij dan bidt aldus: "Onze Vader, die in de hemelen zijt." Daar komt Hij dan met Zijn Heilige Geest het verslagen hart binnen, zodat het onverwachts van de lippen komt: *Abba, lieve Vader!*

Wie heeft nu de Vader, de Naam van de Vader verheerlijkt? Dat heeft de Zoon gedaan,

³ Luthervertaling. Dr. Gill leest de Hebreeuwse tekst: Zijt Gij de Heere, niet mijn Goedheid? (Raakt staat niet in de Hebreeuws tekst.) Tot U en de heiligen die op aarde zijn en de heerlijken, in wie al mijn lust is. Dat God liefheeft en Zijn liefde betoont, is God Zelf. En zo verheerlijkt Hij Zichzelf door Zijn Zoon en Zijn Geest in Zijn eeuwige beminden. Hij kan niet zonder hen. De Zoon als Middelaar brengt Hem geen meerder volkomenheid in Zijn Persoonlijk Bestaan in het Wezen Gods, maar in Zijn Personele werkingen.

de Zoon, niet door Zijn komen met allerlei wondertekenen, als ware Hij uit de lucht komen neerdalen, maar door Zijn komen in de gestaltenis van een dienstknechts, door Zijn Zichzelf te vernietigen (Filip. 2:7) en Zijn gevonden zijn in de gedaante als een mens. Hij heeft Zzichzelf overgegeven in volkomen gehoorzaamheid tot in de dood, ja tot de dood van het kruis. “Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen.” “Gij zijt de Mijnen niet; maar al wat de Vader Mij geeft, komt tot Mij; en die tot Mij komt zal ik niet uitwerpen.” *Zo is Hij Vader.* “Nee!” schreeuwt evenwel de wet. “Nee!” roept de zonde. “Nee!” roept het geweten en de dood: *Hij is het niet!* En de ganse wereld gelooft de duivel. En ons arme zwakke hart, zwak namelijk in doodsnoed, gelooft de duivel en vreest voor dit “nee.” Maar Christus zegt in de almacht van Zijn liefde als Borg: *Vader! Toch bent U Mijn Vader!* Daar hebben wij op de Borg te zien, naar Hem te horen, anders kan het in geen menselijk hart opkomen en door geen menselijk oor gehoord worden.

Het is: “Ik heb U verheerlijkt op aarde.” “Ik heb Uw Naam de mensen bekend gemaakt, die Gij Mij uit de wereld gegeven hebt.” Toen de Vader deze mensen aan de Zoon gaf, was er bij hen geen grein verstand om aan te kunnen nemen: ‘Hij daarboven is mijn Vader. Hij de Vader van Jezus Christus is mijn Vader, omdat Hij Zijn Vader is; en ik heb Hem ten Vader omdat de Heere Jezus Hem tot Vader heeft en Hij mijn Broeder is.

“Ik heb het werk voleindigd,” spreekt de Heere Jezus, **“dat Gij Mij gegeven hebt om te doen.”** Wat is dat nu voor een werk geweest? Ja, wie kan dat zeggen? Wij lezen Psalm 16: “Aan de heiligen, die op aarde zijn en aan de heerlijken heb ik mijn lust.” Zo was dat het werk, dat de Heere Jezus al Zijn lust hebben zou aan diegenen, die de Vader Hem gegeven heeft. Zij evenwel, die van zichzelf weten dat zij van de Vader aan de Heere Jezus gegeven zijn, bekennen van zichzelf, dat zij verdorven en verdoemeniswaardig zijn van hun moeders lichaam aan. Verder bekennen zij, dat zij zijn en waren dood in zonde, blind en lam, - ik spreek geestelijk, - melaats; in één woord: geneigd tot alle kwaad en onbekwaam tot enig goed! Zij zijn afgodendienaars, leugenaars, sabbatschenders, ongehoorzaam aan God en de ouders, doodslagers, hoereerders, dieven, lasteraars en vol boze begeerten. Dit belijden zij te zijn, zo hebben zij zichzelf leren kennen, als een volk dat rondom in zonde en schande verstrikt is. Zo ongeveer als het volk dat in de spelonk van Adullam kwam, wier legerhoofd David werd.

Dat werk, zegt Hij, heb Ik voleindigd, dat Ik al de armen, zieken, hoereerders, tollenaars, evertreders in Mijn ziekenhuis heb opgenomen, en ze allen genezing heb gegeven in Mijn wonden.

Verder heeft Hij het werk voleindigd, dat Hij zo in de 16^e Psalm vers 4 uitdrukt: “De smarten dergenen die een anderen God begiftigen ...” - Een andere God die geen Vader is; niet de Vader van onze Heere Jezus Christus. - “zullen vermenigvuldigd worden, Ik zal hun drankofferen van bloed niet offeren.” Van bloed, dat wil zeggen, hun drankoffers met hun moord; omdat zij offeren wat God niet bevolen heeft. Terwijl zij zo offeren zijn zij moordenaars en vergieten zij bloed. En vervolgens vergiet men het bloed van de weduwen, van de wezen, van de rechtvaardigen, die zo’n handelwijze bestraft. *Nee* zegt de Heere Jezus, *Ik zal hun drankofferen van bloed niet offeren;* dat is, Ik wil met hen niet meedoen. De Heere Jezus heeft niet met hen meegedaan en heeft hun namen niet op Zijn lippen genomen; de namen van hen, die meenden dat zij, - omdat zij Abrahams kinderen waren, - ook kinderen waren van God. Daar heeft de Heere Jezus hen door Johannes de Doper laten beduiden, wat Hij hun later Zelf ook heeft gezegd, *dat zij uit de vader de duivel waren.* ‘Als God uw Vader was, zei Hij,

dan zou u Hem liefhebben, die de Vader gezonden heeft. Nu evenwel kent u Hem niet.'

Want die in zijn eigen ogen deugdzaam is en vele goede werken heeft, die alles kan, die zelf kan bidden en offeren, die kent de Vader van de Heere Jezus Christus niet; die kent echter wel de vader de duivel. Die echter niets kan, niets weet, niets heeft dan een schuldregister van zichzelf, en die omkomen moet, die kan slechts door God vertroost worden, die met Zijn genade in het hart legt: 'Ik ben uw Vader en u bent Mijn kind, om de wil van het Kind. U zult niet offeren, niet bidden om onschuldig bloed te vergieten, u zult geen valse vader hebben, maar u zult Mijn Christus hebben! Die zal voor u instaan, voor u offeren, voor u bloeden en sterven; voor u uit het graf weer verrijzen, en als Herder u langs de weg des levens naar Boven brengen.

Ik heb het werk voleindigd, dat Gij Mij gegeven hebt. Dat is, zalig te maken wat zich voor verloren houdt en te verdoemen wat zich voor rechtvaardig houdt; zondaren te roepen tot bekering; en alles te verwerpen wat geen bekering nodig heeft; geen Heiland te zijn voor rechtvaardigen maar een Heiland voor hen te zijn, die zichzelf als goddelozen aanklagen en verdoemen. Dat is Mijn werk.

Nu zou iemand kunnen vragen: maar Hij had dit werk toch nog niet voleindigd, Hij moest immers nog lijden?

Wat Christus hier zegt, zei ook Paulus eens toen hij sprak: "Ik heb de loop voleindigd, ik heb het geloof behouden, voorts is mij weggelegd de kroon van gerechtigheid." Toch was Paulus nog niet gestorven, maar Paulus zag op de grote barmhartigheid en trouw van de Heere Jezus. En zo ziet de Heere Jezus op de Vader: *Vader, dat hebt Gij Mij gegeven om te doen.* Hij heeft daar Zijn lijden en sterven aan het kruis nog voor zich. En juist daar heeft Hij de Vadernaam op het hoogst verheerlijkt. Maar terwijl Hij zo op de Vader ziet, als Borg voor de Vader staat, is Hij over dood, kruis, smaad, lijden en graf heen, geheel zoals wij het ook in de 16^e Psalm lezen. Daar zegt de Heere Jezus het. Het is toch heerlijk zulke Psalmen te hebben, waarvan wij weten, dat zij de eigen woorden van de Heere Jezus Christus zijn. "De Heere is het deel mijner erve en mijns bekers." De Heere Jezus heeft niets voor zich, dan dat Hij verworpen wordt, Hij gaat de dood tegemoet. Maar wanneer de Heere mijn Deel is, wat is dan nood, armoede, schande, wat is dan lijden? Wat maakt het uit of de gehele wereld mij verstoot? Heb ik dan niet alles, als ik de Heere heb?

Zo zegt dus de Heere Jezus: "De Heere is het Deel Mijner erve en Mijns bekers." Maar dat niet alleen, dat Hij dat is, maar *Hij onderhoudt ook Mijn lot, dat Hij Mij gegeven heeft.* Alle lieve kinderen, alle lieve broeders en zusters, die God mij gegeven heeft, die zijn het deel Mijner erve. De duivel zijn zij te slecht, maar juist daarom goed voor Mij. 'Dit erfdeel onderhoudt Hij voor Mij, opdat het bewaard blijve ten eeuwigen leven.' Zo spreekt onze lieve Heere Jezus Christus. De Zoon is zó over alles heen en terwijl Hij over alles heen is, denkt Hij aan de kinderen, voor welke Hij de Vadernaam verheerlijkt heeft.

Hij zegt in vers 6: "De snoeren zijn Mij in liefelijke plaatsen gevallen, ja een schone erfenis is Mij geworden." Ik wenste, dat u allen de troost van dit woord recht bevatte! Want onze lieve Heere en Heiland Jezus Christus zegt wat; - wat zegt Hij? Men zou denken, dat Hij zeggen wil: 'De hemel is Mijn erfdeel en Mijn troost.' Nee, maar Hij, die de Vader volkomen gelijk is, denkt aan niet anders, dan dat Hij van de Vader ook een volkje heeft gekregen. En dat is nu Zijn vreugde, om dat volk schoon te versieren. Het zijn geringe zondige mensen, die tot het graf verwezen zijn en die Hij besloten heeft weer op te wekken. Dat noemt Hij *het deel van Zijn erve en Zijns bekers, en de snoeren die Hem in liefelijke plaatsen gevallen zijn.*

Hij zegt van hen, *dat de Vader ze Hem gegeven heeft*. Hij spreekt daar niet van de Cherubijnen en Serafijnen, van de duizendmaal duizend engelen, maar van de heiligen, die op aarde zijn, aan die heeft Zijn ziel al Zijn lust. Waar Hij spreekt: “Ik heb het werk voleindigd, dat Gij Mij gegeven hebt,” daar ziet Hij over dood en graf heen, geheel naar de 16^e Psalm, waar Hij in vers 7 zegt: “Ik zal de Heere loven, Die Mij raad gegeven heeft.” Hij heeft Mij de raad gegeven om deze weg in te slaan, om het werk te doen, dat Hij mij te doen gegeven heeft. Wat is dat voor een werk? Is het niet alsof Hij zei: ‘Ik heb de ganse aarde doorgraven, heb door de rotsen heen loopgraven gemaakt, door slijk, modder en diepe wateren heen, door allerlei helse aanvechtingen heen, door hoon en smaad van de wereld heen, - dat hebt U Mij opgegeven, Mijn Vader! Ik heb het gedaan voor Uw Naam en voor het erfdeel, dat U Mij gegeven hebt. Daarvoor heb Ik dat werk gedaan.’

Het is dus niet een schitterend werk, maar een werk, zoals dat van een net soldaat, die met zijn uniform in al de slijk zo inkruipt dat hij geheel en al bemorst is en er uitziet als een moor. Zo werd Hij overdekt met hoon en smaad. Daarom staat er ook van Hem geschreven: “Als wij hem aanzagen, zo was er geen gestalte, dat wij Hem zouden begeerd hebben. Hij was veracht en de onwaardigste onder het mensdom. Hij was veracht en wij hebben Hem niet geacht. Van dat werk spreekt Hij als hij zegt: “Ik loof de Heere, die Mij raad gegeven heeft, ook des nachts onderwijzen Mij Mijn nieren.” ‘In de donkerheid, duisternis en aanvechting word Ik onderwezen om toch “Vader” te zeggen, al wil de duivel die Naam ook voor Mij bedekken.’

Daarom “stel ik de Heere gedurig voor mij; omdat Hij aan Mijn rechterhand is, zal Ik niet wankelen.” Daarom zegt Hij ook in het Hogepriesterlijk gebed: “***Verheerlijk mij met de heerlijkheid die Ik bij U had, eer de wereld was.***”

Wat is dat? Mijn geliefden, dat gaat boven ons begrip. Vóór dat er iets was, iets geschapen was, was er de Zoon, de eeuwige Wijsheid, naar Spreuken 8. Hij speelde voor het aangezicht van Zijn Vader als een Voedsterling.

Verheerlijk Mij met de heerlijkheid, die Ik bij U had, eer de wereld was. Toen werd de eeuwige Vrederaad door de Vader belegd, en voor Hem lagen al degenen, die sinds Adams val in Christus zouden gered worden. Het wil ongeveer zeggen, dat de Vader de Zoon vraagt: *Wilt U als Borg deze voor Uw rekening nemen?* En dat de Zoon tot de Vader gezegd heeft: *Ja Vader, Ik doe graag Uw wil; geef Mij als de volheid van de tijd gekomen is een lichaam en Ik zal Uw wil doen.*

Daarop werd de Zoon van de zijde van de Vader overdekt met de kussen van Zijn liefde, omdat deze Zoon de verlorenen voor Zijn rekening wilde nemen! Ik geloof, dat wij niet in het duister rondtasten, als wij het zo uitleggen.

Maar dan kom ik nog op iets, dat een weinig dieper gaat. Terwijl de Heere Jezus dit zegt, staat Hij daar als mens in onze plaats, als de Zoon des mensen. Hij is Gods Zoon, maar Hij ziet daarvan niets, en niemand ziet er iets van. Er behoren scherpe ogen toe, om in Gethsémané, in het stof, zijn God te zien; om zijn God, de Zoon van God te zien in het huis van Kájafas, waar Hij als Godslasteraar verdoemd wordt. Scherpe ogen behoren er toe, om, als Jezus in Gabbatha staat en Pilatus zegt: “Ziet de Mens,” - om dan in deze Mens zijn God te zien! Ja, om zijn God te zien, in de Man van de smarten en van lijden, als Hij aan het kruis uitroept: “Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?”

Maar de Vader verheerlijkt Zijn Zoon met de heerlijkheid, in het hart van alle ware christenen, van alle gelovigen, opdat het in de gemeente beleden worde: ‘Mijn Borg, mijn Immanuël, mijn Heere en mijn God is Hij niet eerst hier beneden geworden, maar

dat is en blijft Hij eeuwig met de Vader.’

Toen de Vader het raadsbesluit vatte, om uit louere genade verlorenen eeuwig zalig te maken, toen vatte ook de Zoon dat raadsbesluit, om deze genade te verheerlijken, opdat het zij: God uit God van eeuwigheid, Licht uit Licht, ontferming uit ontferming; en opdat de gemeente bij het aanschouw van de wonden van de Heere Jezus, uitroepe: “Mijn Heere en Mijn God!” Amen.

6. LEERREDE OVER JOHANNES 17:6.

GEHOUDEN 12 MAART 1871

GEZONGEN:

Psalm 89: 7, 8.

*Hoe zalig is het volk, dat naar Uw klanken hoort,
Zij wand'len Heer in 't licht van 't Godlijk aanschijn voort,
Zij zullen in Uw naam zich al den dag verblijden,
Uw goedheid straalt hun toe, Uw macht schraagt hen in 't lijden;
Uw onbezweken trouw zal nooit hun val gedogen,
Maar Uw gerechtigheid hen naar Uw Woord verhogen.*

*Gij toch, Gij zijt hun roem, de kracht van hunne kracht,
Uw vrije gunst alleen word ere toegebracht;
Wij steken 't hoofd omhoog, en zullen d' eerkroon dragen
Door U, door U alleen om 't eeuwig welbehagen;
Want God is ons ten schild in 't strijdperk van dit leven
En onze Koning is van Isrels God gegeven.*

Mijn geliefden.

Wij hebben in het morgenuur uit het Woord van de Heere gelezen Johannes 17: 6: **“Zij waren Uwe, en Gij hebt Mij dezelve gegeven.”**

De vorige zondag betrachtten wij het Woord van de Heere: “Die Gij Mij gegeven hebt, heb ik bewaard, en niemand uit hen is verloren gegaan.”

Nu doet zich de vraag op: Hoe gaat dat toe, hoe is dat waar? In dezelfde nacht, een of twee uren later, bevindt de Heere Zich in Gethsémané. Er is geen enkele van Zijn discipelen, die met Hem waken en bidden kan. Als de schare komt om Jezus te vangen, dan neemt Petrus, - nadat hij eerst gevraagd heeft: “Heere, zullen wij met het zwaard slaan?” - het zwaard, houdt op de schare in en bederft daarmee alles voor de Heere; zoals wij lezen hoofdstuk 18: 40. “Simon Petrus dan, hebbende een zwaard, trok hetzelfde uit, en sloeg des hogepriesters knecht, en hieuw zijn rechteroor af.” Is dat dan nu het Woord van de Vader bewaren? Petrus heeft met de slag van zijn zwaard gemaakt, dat de hele zaak van de Heere Jezus op eenmaal zou verloren geweest zijn, had de Heere Jezus niet, - terwijl Hij tevens toont, dat Hij het is, die het oor geplant heeft, - het oor van de dienstknecht weer geheeld heeft. Als Hij dat niet gedaan had, dan was de Heere Jezus met al de Zijnen, aangeklaagd en veroordeeld geworden, naar de letter van de wet, als oproermakers en moordenaars, als zulken die zich tegen de openbare macht verzetten.

De Heere Jezus zegt: “van degenen, die Gij Mij gegeven hebt is er geen verloren gegaan.” En: “Zij hebben Uw Woord bewaard.” Hij zegt niet: *Mijn* Woord, maar *Uw* Woord.

Ik lees evenwel in het Evangelie, dat, nadat de Heere gezegd heeft: “Steekt uw zwaard in de schede,” allen Hem verlaten en vluchten, waarheen zij kunnen. Zodat zelfs een fatsoenlijk jong mens, die daar in de nabijheid woonde, zijn kleed in de handen van de krijgsknechten achterliet en naakt ontvlood.

Nu wordt de Heere Jezus in het gerechtshuis of in het hogepriesterlijk huis van Kájafas

gevoerd. Petrus volgde de schare en de Heere na; en een ander discipel met hem. Hij komt in het paleis van de hogepriester binnen. Nu had de Heere Jezus gezegd: “De ure komt, waarin gij allen aan Mij zult geërgerd worden, en vluchten zult; want er staat geschreven: Zwaard, ontwaak teken Mijn Herder, en tegen de Man, die Mijn Naaste is. Sla de herder en de kudde zal verstrooid werden.” Toen betuigden al de jongeren, dat zij niet aan Hem zouden geërgerd worden. Simon Petrus zegt zelfs: al werden zij ook allen aan U geërgerd, zo zal ik geenszins aan U geërgerd worden; ik ben bereid met U in de gevangenis, in de dood te gaan.

“Zie de Satan heeft zeer begeerd u te ziften, als de tarwe; maar Ik heb voor u gebeden, dat uw geloof niet ophoude.” En tot Petrus zegt Hij in het bijzonder: “Simon, Simon, de haan zal heden niet kraaien, eer gij driemaal zult verloochend hebben, dat gij Mij kent. Dat kan Petrus echter niet van zichzelf aannemen, niet geloven. De Heere is daar naar zijn mening niet rechtvaardig in Zijn oordeel. Petrus komt door de hulp van een andere discipel in het huis van de hogepriester binnen, en daar komt nu een heel gewone, geringe dienstmaagd en zegt: “Ook deze was met Hem.” Dit zeide zij, dat de anderen het hoorden. Petrus antwoordde: “Ik ken Hem niet.” Petrus zet zich bij het kolenvuur, zit daar bij de goddeloze schaar neer. Zij zien hem aan en zeggen: hij is ook een van hen, die met Jezus waren. Ja, u bent ook met Jezus van Nazareth geweest. En een zegt zelfs: ik zag u bij Hem in de hof. Petrus loochende het weer en zeide: ik ken de Mens niet. Daarop gaat hij van het vuur weg, in de voorhof. Daar zegt weer een andere dienstmaagd tot hem: deze is ook een dergenen, die met Hem, waren. Petrus loochent het weer en zegt: Ik ken de Mens niet van Wie u spreekt. Als de anderen op hem aandrongen, en zeiden: u bent een van dezen, want ook uw spraak verraadt u als een Gal- lileer; toen begon hij zichzelf te vervloeken, en met eden te bezweren, dat hij die Man niet kende. Toen hij begon de Heere te verloochenen, had de haan al gekraaid. Hij had het wel gehoord, maar hij was toch niet teruggeschrikt voor zijn verloochening. Hij volharde in zijn zonde, in zijn verloochenen was hij voortgegaan totdat de haan andermaal kraaide.

Hoe is dan het Woord waar: “*Zij hebben uw Woord bewaard, en geen van hen is verloren gegaan?*”

De Heere Jezus zegt niet: *Zij zullen Uw Woord bewaren*; maar: *Zij hebben Uw Woord bewaard*. Als wij nu zien wat Petrus doet, dan is dat toch niet waar. Als ik hier lees: zij hebben Uw Woord bewaard; en: geen van hen is verloren gegaan; of als ik met u Psalm 89: 7, 8 zing, dan komt het mij eerst voor, alsof wij te doen hebben met heiligen, met een schaar van enkel rechtvaardigen, die werkelijk ook doen, wat de Heere Jezus gezegd heeft. Dan kan ik deze toch niet aanzien als verloren schapen, toch niet vernemen, dat zij zweren: “ik ken de mens niet;” maar dan zijn het enkel heilige en brave lieden, die nauwkeurig Gods wet en gebod bewaren. Mensen die van liefde tot de Heere Jezus branden, die voor de duivel niet bang zijn, en de wereld niet vrezen, ja niets weten van mensenvrees. Lieden, die zich niet eens voor hun zonden behoeven te ontzien, want zij zijn daarover heen en leven in blanke gerechtigheid. Het zijn mensen die niet vallen kunnen, maar staan en blijven staan. - Wie zal mij uit deze tegenstrijdigheden uithelpen?

Wij hebben aan de ene kant het Woord van de Heere Jezus, en aan de andere deze discipel die zo diep valt; een knecht die zo ontrouw is, dat hij van zijn Meester, van Wie hij toch alles goeds heeft, zegt: “ik ken Hem niet.” Ja, Hem zo verraderlijk noemt: “die mens.” Ik zie een soldaat die zo laf is, dat hij de moed niet heeft, om voor een eenvoudige dienstmeid de Naam van zijn Koning uit te spreken en te zeggen: ‘ja, ik ken Hem; Hij is mijn Koning, en ik ben Zijn onderdaan; sla mij maar neer, indien je

kunt.’ - Wat een smaad!

Wanneer ik nu kom, en zeg: dat heeft de Heere Jezus ook werkelijk van Zijn discipelen gezegd; en Petrus, ja, die is werkelijk nu eenmaal zo diep gevallen, maar de heilige man is daarna ook weer opgestaan, - dan heb ik voor mezelf aan deze geschiedenis niets. Als ik kom en zeg: Nu kunt u aan deze geschiedenis eens zien, hoe diep een christen zinken kan, daarom hoed u voor uw zonden! Dan heb ik ook niets er aan.

Maar wanneer ik weet, dat ik het erger gemaakt heb, en erger maak dan Petrus, dan vraag ik: ‘mag ik voor mij ook dit woord aannemen: “van degenen, die Gij Mij gegeven hebt, is er geen verloren gegaan?” Dan vraag ik nog eens: mag ik voor mij dat Woord aannemen:- “Zij waren de Uwe en Gij hebt ze Mij gegeven, en zij hebben Uw Woord bewaard?”’

Mijn geliefen, ik geloof dat het voor onze zielen het beste is, wanneer wij ons houden aan de zoom van het kleed van onze Heere Jezus, onze Hogepriester. Dat wij vragen: *is dat ook voor mij?* Wat hebt u en u gedaan - niet vóór uw bekering, daarnaar vraag ik niet, - ik vraag niet, wat was u; maar: wat bent u? Niet vóór, maar ná uw bekering. Dan kan ik niet anders daarop zeggen dan, ‘dat is mij een louter wonder van de genade. Zo en zo ben ik, dat en dat heb ik gedaan, voor mijn zonde ben ik nooit veilig; dat zegt de Heere Jezus ook van mij!’

Er blijft een mens niets anders over, dan te bekennen: ik ben een zondaar, en ik sterf als een zondaar, en Jezus maakt mij rein van alle zonden. Dat niet alleen, maar de Heere Jezus zegt, terwijl ik het Woord van de Vader en van de Heeren Jezus niet heb bewaard, *dat ik het toch bewaard heb*. Dat is het onbegrijpelijke voor mij!

Mijn geliefden, wij arme mensen hebben zulke volmaaktheiddenkbeelden. Als het leger in de strijd trekt, dan schittert alles van pracht en alles getuigt van kracht, zodat het een rijk aanzien is. Alles schittert; de heldere zon wordt als het ware in de schaduw gesteld door de glans van de geweren en zwaarden, van de flikkerende wapenen en de keurige kleding; - en nu: *erop los voor Koning en Vaderland!* Maar hoe zien deze net geklede lieden er uit, als zij bij duizenden gevallen zijn, als zij door modder en slijk, door ijs en sneeuw hebben moeten heentrekken, als zij in bivak hebben moeten liggen en zich de onreinheid niet meer van het lichaam hebben kunnen houden? Hoe zagen zij er uit tegenover de vijand? Zo veel is zeker, de koning en zijn raadsliden, - Moltke en de overige legerhoofden - zullen slechts van één ding weten: “Komt dankt nu allen God.” Aan God alleen de eer, want ons is het een raadsel. Wij meenden allen, dat wij vernietigd zouden worden, en slag op slag verliezen zouden, tegenover zo’n vijand, en nu is er overwinning op overwinning gekomen. Welke gedachten mogen er geweest zijn in de harten van de arme soldaten, als zij dachten aan het moederhart, aan de lieve vrouw die thuis was, aan de bruid, aan de kinderen? Dat is ook een raadsel. Maar zoveel is zeker, de koning kan zeggen, dat hij geen vaandel verloren heeft, want de verloren vaandel was met lijken bedekt, maar geen was er afgegeven. Zeker is het, allen hebben het kommando, het bevel van de koning bewaard. Maar hoe was het daarbij de enkele soldaten in het hitte van de strijd te moede? Nog eens, wij zien nu de soldaten niet in de tooi van een parade, maar hoe zij er uitzien, als de zwaarden getrokken worden, waar duizenden en nog eens duizenden kogels en granaten om de hoofden vliegen, als zij ter rechter- en ter linkerhand vallen, waar zij door allerlei vuil en slijk door allerlei ontbering heen moeten.

Breng dat nu op het geestelijk gebied over. Daar gaat het echter nog vele duizendmalen scherper toe. Daar hebben wij met de duivel en zijn gruwelijke listen te doen. Dat is één punt. Dan heeft men te doen met moedwillige ongehoorzaamheid, met de oude mens. Hier is geen volmaaktheid. De volmaaktheid komt achteraan, als het hier heeft

opgehouden met strijden en lijden. En omdat hier niets volmaakt is, blijft de oude mens bestaan. Naar *het geloof en de geest* is hij wel gedood, naar het vlees echter is hij werkelijk niet gedood, maar hij zal dagelijks gedood moeten worden en sterven. Nu zien wij tegenover de verschrikkelijke wereld, tegenover vlees en bloed, tegenover de verdoemeniswaardige lust, - de talloze overtredingen van Gods gebod, met gedachten, woorden en werken. Daarvoor is niemand veilig. Men kan op een schone weg gaan, en denken dat men in een paradijs is, maar eer men omziet zijn reeds 25 á 30 francs-tireurs op de hielen, en de kogels vliegen om de oren, zodat, men waarlijk dikwijls het leven denkt te verliezen. Ik zeg, niemand, jong of oud, bekeerd of onbekeerd, wedergeboren of niet wedergeboren, is veilig voor een zonde.

Bedenkt dit, en bedenkt dan verder het woord van de Heere Jezus, dat Hij gezegd heeft tot Petrus: "In deze nacht, eer de haan kraait, zult gij Mij driemaal verloochend hebben." Vat toch goed het Woord van de Heere Jezus: 'Gij, u wilt zo'n dapper soldaat zijn, het is u ernst, u wilt u recht houden, het wachtwoord goed bewaren, het gaat u van harte daarom; maar u weet niet, wat u zegt en bezweert. Neem het toch ter harte, dat u geen ogenblik zult veilig zijn en dat, juist daar, waar u denkt: daar zal ik wel oppassen, u er zeker van kunt zijn, dat u er in valt, eer dat u omziet.'

Kan de duivel u van voren niet aangrijpen, dan zal hij het van achteren doen, en krijgt hij het niet gedaan met een keten u te binden, dan doet hij het met een fijne draad. Laten wij op ons werk, doen, zijn en innerlijk wezen een grote nul schrijven. Het is niets dan zonde. En dit is mijn grootste zonde, dat ik er niet aan denk, wat de Heere Jezus van mij gezegd heeft. Het zou met Petrus niet zo ver gekomen zijn, als hij het Woord van de Heere Jezus geloofd had.

Wij hebben altijd te goede gedachten van onszelf. A zijn wij ook ootmoedig, dan zijn wij spoedig toen weer zo hovaardig, dat wij denken halve engelen te zijn. Daarom moest Petrus en moet een ieder van ons eronder gebracht en verdeemoedigd worden voor de Heere.

Maar hoe komt dat nu terecht? Mag dat zo blijven? Nee, dat mag het niet! En of ik ook al tot niets deug, zwak ben en geneigd tot alle kwaad, ik ben toch geroepen en verbonden om tegen de oude mens te worstelen, hem geen ruimte, noch kwartier te geven. Ik ben geroepen en verbonden, hoe zwak ik ook ben om het vaandel nooit af te geven.

Dat Petrus zo diep gevallen is, dat heeft hij aan zichzelf toe te schrijven. Hij had het Woord van de Heere moeten geloven. Ik zeg het u in de Naam van de Heere: wij zijn geneigd tot alle kwaad, of wij wedergeboren zijn of niet. Wij zijn aan een vat buskruit gelijk, - een vonk behoeft er maar in te komen en het ontbrandt, - zodat men ieder ogenblik geneigd is de Heere Jezus te verloochenen en uit te roepen: *ik ken de Mens niet*.

Als iemand in een slecht huis gaat, verloochent hij dan ook zijn Heere niet? Of gaat Hij in het slechte huis om zijn Heere en diens Naam te belijden? Nee, maar zijn boze lust drijft er hem naar toe. Of wanneer iemand onder slechte mensen in slecht gezelschap gaat, waar hij zijn vals eer wil staande houden en de smaad van Christus niet zal dragen, is het daar dan ook niet: 'ik ken Hem niet en weet niet waarvan u spreekt? Zwijg, haan met uw kraaien, of ik snijd u de hals af.'

Maar hoe is dan dit Woord van de Heere Jezus waar? Hoe heeft Petrus het Woord van de Vader bewaard? De Heere Jezus moge het weten, wat Hij gezegd heeft. Hij moge het weten, wat Hij in de mens, in Zijn knecht, in Zijn dienstmaagd, in Zijn soldaat gelegd heeft. Hij moge weten, dat wat Hij er in gelegd heeft sterker is, dan alle tegenwerking. Zoals een koning het weet, als hij zijn dapperen bedekt ziet met slijk,

stof en bloed: wij zien elkaar spoedig in Berlijn weer, daar eer en versier ik u. Een ding ligt er in het hart, en dat éne maakt, dat, als ik maar met het geringste kom, u opeens weer anders wordt. Petrus had eenmaal bekend: *Heere tot wie zouden wij heengaan? Gij hebt de woorden des eeuwigen levens*. Toen hij voor de derde keer de Heere had verloochend, hoorde hij andermaal de haan kraaien, - de Heere Jezus heeft hem laten kraaien, - en dit kraaien grijpt Petrus in het hart, en herinnert hem aan de woorden van de Heere Jezus. Waar waren deze woorden dan? Zij lagen diep in de ziel, in het hart, maar zij waren vergeten. Petrus was geheel verduisterd en verlegen geweest door de vragen van de dienstmaagd en van de andere lieden. Maar zij lagen er toch in, en terwijl Petrus zich vervloekt en bezweert, dat hij de Mens niet kent, - en hij de haan ten anderen maal hoort kraaien, - keert zich de Heere Jezus opeens om, en ziet hem recht in de ogen. Daar komt opeens weer op, wat er in het hart lag. Het Woord van de Vader: “Deze, is Mijn geliefde Zoon, hoort Hem!”⁴ Dát lag in het hart, dat kwam weer boven en deed zijn werking. Dit Woord lag er in, dat had Petrus bewaard, ofschoon ook vergeten. Maar toen Jezus hem zo aanzag, kwam het weer boven. “Hoor Hem.” U hebt gelijk, ik heb echter ongelijk.

Daar had hem de Heere Jezus op eenmaal zo ver, als Hij ons allen wil hebben. Die Zijn Woord hoort, en hetzelfde bewaart, die wordt verpletterd en verslagen, klein en verootmoedigd, die houdt niets van zichzelf, verwacht niets van zichzelf. Hij houdt echter de Heere Jezus hoog omhoog! Wat werkt dan het berouw bij de oprechte een verbroken en verslagen hart, dat bitter weent over zijn zonde, dat hij de Heere Jezus niet geloofd heeft. Het werkt uit, dat men bitter erover weent, dat men de Heere Jezus heeft afgezworen; wat men met elke zonde doet. Wat heeft dit berouw, dit bitter wenen bij Petrus uitgewerkt?

Dit, dat hij daarna van de Heere Jezus Christus betuigd heeft: “Wij zijn duur gekocht, niet met vergankelijke dingen zilver of goud, maar met het dierbaar bloed van Jezus Christus, als van een onbestraffelijk en onbevlekt Lam.” En dat hij heeft gewaarschuwd: “zijt dan nuchteren en waakt; want uw tegenpartij de duivel gaat om als een briesende leeuw, zoekende wien hij zou mogen verslinden.” En dat hij ook vermaand heeft: “Daarom opschortende de lendenen uws verstands, en nuchteren zijnde hoopt volkomen op de genade, die u toegebracht wordt in de openbaring van Jezus Christus.” AMEN.

⁴ Op de Berg der verheerlijking

7. LEERREDE OVER JOHANNES 17: 7, 8.

GEHOUDEN 19 MAART 1871

Voorzang, Psalm 69: 2, 8.

*Men telt veeleer de haren van mijn hoofd,
Dan hen, die mij, doch zonder oorzaak haten;
Men zoekt mijn dood, geen onschuld kan mij baten;
Hen zie ik sterk, maar mij van kracht beroofd.
Men eist van mij, daar ik m' onschuldig ken,
't Geroofde weer, 'k moet voor voldoening zorgen.
Gij weet, o God, hoe ver ik strafbaar ben;
U is mijn schuld, mijn dwaasheid niet verborgen.*

*Beschaam door mij de stille hope niet,
Van hen die U, o Heer der legerscharen,
Verwachten; laat geen schande wedervaren,
Aan hen die U steeds zoeken in verdriet:
Met mij verging hun hoop, o Israels God.
Daar ik mijn smaad om Uwentwil moet dragen.
Mijn aanschijn is bedekt met schaad en spot.
Helaas, wat heb ik stof tot bitter klagen.*

GEBED

Heere en Heiland! Daar U gezegd hebt: 'waar twee of drie vergaderen in Mijn Naam, daar wil Ik in hun midden zijn', o, wees dan ook met Uw genade, met Uw goedertierenheid en tegenwoordigheid onder ons en bij ons! Leer U ons, want zonder dat verstaan en begrijpen wij er niets van, dat U alleen ons kunt helpen en redden. Open Gij onze ogen, anders zijn wij blind, zodat wij U niet meer kunnen zien en wij ons laten verschrikken door de bliksemstralen en donderslagen der hel en ons door onze zonden angst en benauwdheid laten aanjagen.

Wij kunnen niets van Uw genade en barmhartigheid zien als U niet Zelf komt en ons terecht helpt, zodat wij zien. Ja! dat leren de Uwen; dat leert U de Uwen, dat weten zij: wat U ook over hen brengt, wat U ook tot hen spreekt, het komt alles van de Vader. O, wees dan met ons, naar Uw genade, opdat ons arm en bezwijkend hart gesterkt mag worden, opgebouwd door de troost van Uw Heilige Geest. Ach, als wij niet op U zien, dan zijn wij voor altijd verloren.

Help Gij ons, wij zouden zo gaarne geloven! Vergeef ons in genade al onze zonden en reken ons onze misdaden niet toe. Wij belijden het voor U, dat wij geheel melaats zijn en blijven, als U ons niet reinigt door het woord van Uw mond. Wij belijden het voor U, dat wij midden in de dood liggen en daarin zullen blijven liggen, als U ons niet redt en helpt. Wij blijven in onze zonden en verharden ons meer en meer daarin, als Gij ons hart niet verbrijzelt. Bij ons is alles verdorven; o Heere ontferm U onzer! En geef ons Uw Goddelijke vreugde daarover, dat U onze Hogepriester bent en dat zult blijven tot in alle eeuwigheid.

Heere, wees Gij met onze kinderen, wees met allen, die U toebehoren en wees hun Voorspraak bij de Vader. Dat alleen geldt bij Hem en wat U van Hem bidt, zal Hij onmiddellijk doen. O, ontferm U over ons en over allen die in waarheid Uw Naam aanroepen.

Laat Uw woord zijn loop hebben. Wees in genade met ons en met de stad van onze inwoning, met onze keizer en koning naar Uw grote barmhartigheid. Gelijk U onze vorst tot nu toe bewaard hebt, wil hem ook verder bewaren door de macht Uwer genade, die alleen ons behoeden en dragen kan. Betoon U ook als het heil voor ons vaderland en voor Uw kerk.

Barmhartige en genadige Heere! getrouwe God en Zaligmaker, wij zeggen U dank voor al Uw woorden en wij bidden U, geef ons ook een hart om alles te bewaren in dit leven wat U tot ons spreekt om ons tot U te trekken en bij U te houden. Leer U het ons toch U van alles de ere te geven, bij U te blijven en op U te zien.

Heere wees met ons, Gij getrouwe Herder! En geef ons genade om als schapen bij U, onze Herder, te blijven, want alleen bij U is het eeuwige leven! Amen.

Geliefde broeders en zusters.

Het is u bekend hoe de hogepriester van het Oude Testament een ambtsschild op zijn borst droeg, bestaande uit twaalf edelgesteenten. Op deze stenen waren de namen van de 12 stammen Israëls gegraveerd. Midden onder die stenen waren Licht en Recht. (Urim en Tumim.) Zo waren dan deze edelgesteenten om zo te zeggen de vertegenwoordigers van de stammen Israels. Iedere stam was dus in zijn geheel een kostbare edele steen voor de Heere. Deze edelgesteenten heeft de Heere van Hemel en aarde laten groeien. Hij heeft ze geschapen, en heeft ze ook laten inzetten in de borstlap.

Nu droeg dus de hogepriester van het Oude Verbond al deze namen op zijn hart. Deze borstlap was met kostbare zijden koorden aan hem vastgebonden. Nu was de hogepriester daar, om voor het volk te bidden, voor het volk te offeren, en het volk te zegenen met de driemaal heilige Naam van God. Wilt toch bedenken, dat deze stammen mensen geweest zijn, op zichzelf vloek- en verdoemeniswaardige mensen. Wat zij voor zichzelf waren, weet u uit de geschiedenis, hoe dikwijls zij God tot toorn hebben verwekt en hoe er dan plagen onder hen kwamen, die er velen doden. Ja hoe vanwege hun schandelijk murmureren de toorn van God over Israel zo groot werd, dat er van de zeshonderdduizend volwassenen, die de Heere met een krachtige hand uit Egypte gevoerd had, slechts twee in Kanaän, het land van de belofte kwamen.

Nu was echter de Hogepriester daar, en hij droeg de namen van de stammen op zijn borst, niet in gewone stenen maar in kostbare edelgesteenten. Dat geschiedde, omdat hij de hogepriester was. Wat er anders schandelijk had moeten uitzien, dat zag er vanwege de hogepriester gans heerlijk uit. De hogepriester, die voor het hele volk moest ingaan, had ook voor het gehele volk, voor alle stammen zo'n geweldige liefde, dat hij het niet geduld heeft, dat er een van de stenen verloren ging, maar hij heeft ze allen willen dragen en aan de stammen gedachtig willen zijn, omdat het zo Gods wil was. Nu was het voor de Hogepriester een altijd durende strijd, deze dienst te doen, een vreselijke, gevaarlijke strijd. Hij zweefde voortdurend als het ware tussen leven en dood. De kleinste fout of misstap, de minste nalatigheid zou hij met het leven hebben moeten boeten. Dan zou hij ook, als hij neergeslagen was, alle kostbare stenen verloren hebben. Dat is, allen die door deze stenen vertegenwoordigd werden. De stenen waren innig verbonden. Al de stenen lagen op de hogepriester. Kwam de grote verzoendag, dan ging hij met bloed in het heilige der heiligen binnen. Dat was een verschrikkelijke

dag voor het hele volk. Komt de hogepriester terug, of komt hij om? Komt hij terug en neemt God het bloed aan, dan zijn wij gered. Neemt God het bloed niet aan, laat hij de hogepriester omkomen, dan zijn wij verloren. Wij kunnen en durven voor God niet verschijnen, want daar zijn enkel wolken en donkerheid, daar hebben wij voor onze zonden niets dan toorn te verwachten. God heeft ons echter de hogepriester gegeven en dus zien wij op hem. Komt hij terug uit het heiligdom, dan horen wij zijn woord. Dan zijn dat niet zijn woorden, maar woorden van de Heere Heere. Komt hij terug dan is de vloek weggenomen en hij komt met de zegen.

Dat weet de hogepriester dat alle stammen op hem zien. Als hij daarom in het heiligdom inging, dan had hij, even als in zijn hele dienst, de vreselijke strijd te voeren tegen de macht van de duisternis en van de vorst dezer wereld, die niet rustte maar alles aanwendde, om de hogepriester om te brengen. De hogepriester had het dus niet ligt in deze strijd, maar zeer zwaar, tegenover de toorn Gods, tegenover dood en duivel, en dat voor zo'n zondig volk. Maar hij moest het volk een doorkomen bewerken. Want de Heere had het hem op het hart gelegd. Als nu het volk neergebogen onder de zonde en schuld, op hem ziet, en naar zijn woorden luistert, dan zal het daar toch niet beschaamd staan en te schande worden. Daarom lezen wij in Psalm 69: 7: "Laat ze door mij niet beschaamd worden, die u verwachten, o Heere, Heere der heerscharen; laat ze door mij niet te schande worden, die u zoeken, o God Israëls." "Want om Uwentwil draag ik versmaadheid", dat is, dat U zo genadig bent, dat U een geheel verloren volk wilt gered hebben. Juist daarom draag ik versmaadheid, want de duivel weet dat U mij het volk op het hart gebonden hebt. "Schande heeft mijn aangezicht bedekt," juist omdat ik deze Uw wil doe.

Dit gebed van Christus in de 69^e Psalm maakt ons de woorden van onze Hogepriester Jezus Christus duidelijker die Hij uitgesproken heeft in de nacht voor Zijn lijden en die wij lezen in JOHANNES 17: 7, 8:

"Nu hebben zij bekend, dat alles, wat Gij Mij gegeven hebt van U is. Want de woorden, die Gij Mij gegeven hebt, heb Ik hen gegeven en zij hebben ze ontvangen en zij hebben waarlijk bekend, dat ik van U uitgegaan ben; en hebben geloofd dat Gij Mij gezonden hebt."

Laten wij nog eens nauwkeurig nagaan, wat er in dit gebed is uitgesproken. Het is de Hogepriester Jezus Christus, die met Zijn enig offer ons van alle zonden en geweld van de duivel vrijmaakt, met Zijn gebed, met Zijn bloed, met Zijn Geest. Deze Hogepriester zegt van Zijn discipelen, dat zij iets weten. Hier moeten wij niet blijven staan bij de elf apostelen, want, dan hebben wij er niets aan. Maar als wij bedenken en ter harte nemen, dat de Heere Jezus in het 20^e vers, in dit gebed gezegd heeft: "Ik bid niet alleen voor dezen, maar ook voor allen, die door hun woord in Mij geloven zullen," dan kunt u het ook voor zeker houden, als u van harte gezongen en gebeden hebt:

Liefste Jezus, zie ons saam,

Hier op uw bevel vergaderd; enz.

Dat de Heere Jezus het ook van u gezegd heeft. Wij weten dus iets. Wat weten wij dan? Wij weten dat de Heere Jezus veel heeft.

Ten eerste heeft Hij een onbegrensde macht. Hij is de Bezitter van de ganse raad Gods, Hij weet die raad, is Zelf deze raad en bestuurt die. Hij is, ofschoon Hij er niet naar uitziet, de rijkste van alle mensenkinderen, de schoonste en volzaligste. Alles wat een oosterling uitdrukt in de Naam "Jezus," dat is alles bij Hem, dat heeft Hij. Zo is Hij sterker, dan de duivel, en wijzer dan de gruwelijke listen van de duivel. Als het Lam

Gods draagt Hij al de zonden van de gehele wereld. Al de zonden, die zolang als de wereld bestaan heeft, met gedachten, woorden en werken ook door ons begaan zijn en begaan worden, heeft Hij willen dragen en wegnemen. Hij is rijk aan alle schatten, zodat Hij een losgeld opbrengt voor de Zijnen, dat tot in de eeuwigheid strekt. Dat is wat anders, dan vijf miljard. Hij betaalt meer dan vijf miljard voor één zondaar, dien Hij vrijkoopt. Want Hij koopt vrij van de eeuwige vloek en brengt de eeuwige zegen aan. Hij alleen heeft de macht over graf, dood en hel. Hij is de Bezitter van de eeuwige genade, de Voltrekker van het eeuwige Genadeverbond.

Vanwaar heeft de Heere Jezus dat alles? Ik spreek niet van Hem, dat ik zeg: ja, Hij is God. Maar ik spreek van Hem als Middelaar en Borg. Is Hij niet geheel arm gekomen, nam Hij niet toe in jaren, in wijsheid en in genade bij God en de mensen? Heeft Hij niet uit hetgeen Hij geleden heeft gehoorzaamheid geleerd? Heeft Hij niet in de dagen des vleses gebeden en smekingen met sterk geschrei en tranen geofferd? Is Hij ook niet verhoord en gered geworden uit de angst? Vanwaar heeft de Heere Jezus dat dan?

Hij zegt, *dat Hij het van de Vader heeft*. Want zo spreekt Hij: **“Nu hebben zij bekend, dat alles, wat Gij Mij gegeven hebt, van U is.”** Er zijn er bijzonder velen, die van de Heere Jezus spreken op een wijze, alsof er geen God en Vader was. Zij zijn vol angst voor God en zij zijn bang voor Hem. Maar de Heere Jezus, - Die is de goede Man. Dat zit zo in de mens. En dan zijn er weer miljoenen die niet eens met de Heere Jezus tevreden zijn, die menen, dat Hij een te streng Heere is, en die een dochter Gods en moeder van de Heere Jezus uitvinden, die dan natuurlijk als volzalige vrouw de Vader en de Zoon zal dwingen.

Laten wij echter nog eens terugkeren tot de hogepriester van het Oude Verbond. Deze hogepriester van het Oude Verbond is toch van God verordineerd. Hij heeft deze eer niet van zichzelf aangenomen, hoewel hij priester is uit de mensen, uit de Joden, van dezelfde bewegingen als wij, andere mensen. De borstlap heeft hij ook niet van zichzelf verordineerd, ook de namen daarop, dat de hogepriester het gehele volk op het hart en op de schouder draagt. Dat was waarlijk goedheid, genade, liefde van de hogepriester, maar hij heeft het niet uit zichzelf gedaan. God in de hemel, als Vader van het volk heeft het de hogepriester bevolen. Vanwaar kwam de troon van genade, waarop de wolk neerkwam tussen de Cherubim? Kwam het niet alles van de Vader? Heeft de hogepriester het bloed, dat ter verzoening vergoten werd, dat in het Heilige der heiligen gedragen werd, uitgevonden; of was het van God de Vader verordineerd? Heeft de hogepriester er iets aan kunnen doen, dat het bloed aangenomen werd, of was het genade van God de Vader, dat Hij het bloed als losprijs aannam? Was eigenlijk de gehele offerdienst niet een stank in de neusgaten Gods? Toch heeft Hij het bevolen. Hij moest het alles heiligen met de heilige olie en met bloed besprengen.

Alzo alles, wat onze Hogepriester Jezus Christus heeft, en alles, wat Hij is, God de Vader ter eer en de uitverkorenen tot eeuwig heil, alles, wat Hij uitdeelt in de gemeente, - ook, dat Hij een barmhartig Hogepriester is, verzocht in alles gelijk wij, zonder zonde, - dat alles komt van God de Vader. De Zoon heeft niets op Zich willen nemen, dan wat God de Vader Hem gegeven heeft. Hij heeft niets gezocht dan de Vader te verheerlijken. En daar Hij als mens in onze plaats er Zich heeft doorgeworsteld door het geloof, en er Zich doorheen gestreden heeft, zo heeft Hij dat alles gedaan, - met Wiens kracht? Toen Hij Zich, ofschoon Hij in de gestaltenis Gods was, ontdeed en de gestaltenis van een dienstknecht aannam, - vanwaar kwam dan die kracht? Daar hebt u het Boek van het innerlijk leven van onze hooggeprezen Heere en Heiland Jezus Christus, het Boek van de Psalmen. Kon onze Hogepriester het wegblazen? Welaan, hoe begint de 69^e Psalm? Slaats eens op!

*Een Psalm van David op Schoschannim.*⁵ Veroorlooft wij een overdracht, van de doorn, een Psalm van de doorn, waaruit voor ons een Roos voorkomt. “Voor de opperzangmeester. Verlos mij o God, want de wateren zijn tot aan de ziel gekomen. Ik ben gezonken in grondeloze modder, daar men niet staan kan; ik ben gekomen in de diepten van de wateren, en de vloed overstroomt mij.” Ja:

*Toen dood en leven worstelden,
Toen was 't een wond're strijd,
Maar 't Leven droeg de zege weg,
En houdt die voor altijd.*

Dat is bij ons niet waar. De dood behaalt de overwinning, de duivel, de zonde, de wereld behalen de overwinning. Wij vallen, sterven, komen om, tenzij wij op de grond van de vrije genade komen te liggen. Dat is, op de enige grond, die God gelegd heeft en niet wij, op de grond van het allerheiligste lijden en sterven van Jezus Christus; op Christus Jezus, op de Rots van ons heil. Hij heeft het gedaan. De overwinning was van God toegezegd, en de kracht was van God de Vader en van de Heilige Geest, dat Hij als Hogepriester ook voor ons in het Heilige moest ingaan, en roepen: “Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?” Zo hield Hij Zich vast. Dit “mijn God, mijn God” komt niet uit een hart, dat geheel verslaagd is, nee, maar het is de Geest van de Vader, die dat “Mijn” zegt.

Aldus zegt de Heere Jezus: *Alles, wat de Vader mij gegeven heeft, dat is alles van de Vader, het komt alles van de Vader.* Hij zegt verder: *Dit weten Mijn discipelen.* Weet u het nu ook? Ach mijn geliefden, wanneer wij vanwege onze zonde en ellende de toorn Gods over ons, en in ons gebeente gevoelen, zodat wij niet meer uit onze ogen kunnen zien en ook niets meer vernemen kunnen, ... maar wanneer dan de ogen geopend worden om op de Hogepriester te zien, om het Lam Gods te aanschouwen, dan worden wij spoedig gewaar, dat het alles van de Vader is. Waar blijft de toorn? Hij neemt die op Zich. Waar blijft de zonde, de schrikkelijke zonde, waarmee ik tot aan mijn levenseind word aangevochten? Zie op de hogepriester; die draagt ze weg. Wie bewaart voor de wereld, voor de gruwzame listen van de duivel? Zie op de Hogepriester. Hij is de Doorbreken. Als u op Hem ziet, en Hij u het ‘Abba’ doet roepen in het hart, daar weet en bekent u: Deze Hogepriester is van God de Vader. Het is niet een weten door sluitredenen met het verstand gemaakt, niet een weten zoals men anders iets weet, maar een weten uit ervaring.

Hoe echter wisten de discipelen dit, en hoe weten wij het? Dat spreekt de Heere Jezus verder uit als Hij zegt: ***“Want de woorden, die Gij Mij gegeven hebt, heb ik hen gegeven.”***

Het staat alles in het Woord, en zonder Woord is geen hemel en aarde, geen troost en geen zegen. Dat zijn geen kunstig verdichte fabelen. De Hogepriester Jezus Christus heeft woorden van de Vader ontvangen. En de woorden, die Hij van God de Vader ontvangen heeft, die heeft Hij aan Zijn discipelen, - aan hen die de Vader Hem gegeven heeft, - meegedeeld. Nu, wat zijn dat dan voor woorden? Wie kan ze allen tellen?

De Heere Jezus zegt: bidt, “Onze Vader, die in de hemel zijt.” Dat heeft Hij toch van Zijn Vader.

De hogepriester van het Oude Verbod ging op de grote Verzoendag naar Gods bevel in het Heilige der heiligen, maar niets waarborgt een gehele volk, dat hij weer uit het

⁵ Luther vertaald: van den Rosen

heiligdom zal terugkomen. Want als er een stipje ontbreekt aan de gehele dienst, dan blijft hij voor de genadetroon liggen. Het hele volk is bang. Zal er geen vuur ontbranden om de hogepriester te verteren? Eindelijk, daar komt hij van achter het voorhangsel terug, breidt zijn handen uit en spreekt: *“De Heere zegene en behoede u; de Heere doe Zijn aangezicht over u lichten en zij u genadig; de Heere verheffe Zijn aangezicht over u, en geve u vrede.”* Dat zijn de woorden van de Vader. Dat geeft de hogepriester aan het gehele volk.

En wat doet nu het volk Gods? *Zij hebben de woorden aangenomen*, zegt de Heere Jezus. Wie zal het dan ook niet aannemen? Als men verslagen en verbroken is, wanneer de beenderen verdroogd zijn, als men niets meer vindt op de hele wereld, waaraan men zich zou kunnen vastklemmen, waar de vorige weg en het vorige leven alle troost en blijdschap iemand onder de voeten uit weggeslagen is, - als men als een arme worm neerligt, en uit de diepte roept: wees mij genadig, o God,” - zal men het dan niet aannemen? Ja, waar het Woord van zegen en van leven komt, terwijl men met een verslagen hart daarheen gaat, het aangezicht bedekt, en bitter weent, omdat men de Heere mist, daar wordt het Woord aangenomen. Daar wordt in waarheid bekend, wat de Heere Jezus zegt: *“Dat Ik van U ben uitgegaan en dat Gij Mij gezonden hebt.”* Dat hebben wij erkent. Laat ik het herhalen, aan de woorden van de zegen die van de lippen van de Hogepriester kwamen, zoals daarom in Psalm 45 geschreven staat: *“Genade is uitgestort in Uw lippen; daarom heeft U God gezegend in eeuwigheid.”*

Waar arme verlorene mensen waren, die niets meer in de hand hadden, voor wie de aarde hard was en de hemel gesloten, die smachtten naar een Woord van troost en leven, naar de zekerheid van de zaligheid voor hun ziel, daar kwam het Woord in het verslagen hart als olie neer en bracht daar vrede. Daaraan weten wij *dat deze Hogepriester van God de Vader is uitgegaan, en zo geloven wij, dat God de Vader Hem gezonden heeft.*

Waar u onder de allerheiligste wet Gods waarachtig verslagen neerligt, en het om de waarheid te doen is, daarom te doen is om van uw zonden, uw verborgen zonden, die God alleen bekend zijn, vrij te komen; en als u worstelt in het gebed, zucht tot God: *ontferm U mijner*, neemt dan de 51^e Psalm ter hand en zingt met Psalm 130:

*Uit diepten van ellenden,
Roep ik met mond en hart,
Tot U die heil kunt zenden.*

Daar komen de woorden in het hart, de woorden van de Heere Jezus: *“Komt tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, ik zal u rust geven.”* *“En dat zal Mij zijn als het water van Noach, dat Ik niet meer over u toornen noch u schelden wil. Want bergen zullen wijken, en heuvelen wankelen, maar Mijn genade zal van u niet wijken.*

Mijn geliefden. ik moet eindigen. Beantwoorden wij nu nog een vraag: *Is of was dit waar van deze discipelen?* Wisten de discipelen, dat de Heere Jezus Hogepriester was, dat Hij alles had, dat alles van de Vader was? Bekenden zij toen al die woorden?

Nee, als ik hier met de duivel rechten moet, dan moet ik zeggen: het schijnt, dat de Heere Jezus hier de waarheid niet gezegd heeft, want een ogenblik daarna zie ik de discipelen allen zwaar zondigen in de hof. Ja, ik zie de eerste, de ijverigste onder hen, hoe hij onder de soldaten, de gemene hoop staat, en ik hoor, hoe hij zich vervloekt en bezweert, dat hij deze Mens niet kent. Ik zie de lieve jongeren, toen de Heere aan het kruis hing, allen, allen van verre staan. Enige zwakke vrouwen slechts hebben de moed, om zich tot bij het kruis te wagen, maar de krachtige mannen zijn niet te vinden. Alzo, zegt de duivel, zij zijn mijne! Het is niet waar, dat de Heere hun Hogepriester is en gezegd heeft; zij hebben de woorden niet aangenomen; niet bekend en geloofd, dat

de Hogepriester van de Vader is uitgegaan.
Nu, goed, ... de Heere Jezus ziet echter met andere ogen.

Ik kan, als God mij de ogen verlicht, aan een kind reeds zien, wat er uit worden zal. Woorden heeft de Heere Jezus dus gegeven, woorden van de Vader. Zij waren in de harten gegraveerd. Mar nu echter, nee, zij konden voor het ogenblik geen gebruik ervan maken. Maar weldra komt Christus uit het graf terug en dan komt de Heilige Geest. Dan ziet men hoe deze eenvoudige, ongeleerde mensen, die de duivel veracht, alles aan de dag brengen wat zij van de Heere Jezus gehoord en vernomen hadden, toen Hij nog in hun midden was, en met hen at en dronk.

En dan mag u dit zó lezen: 'mijn weten is niets, ik kan mij daarmee niet helpen; maar ik houd mij daaraan, wat mijn Hogepriester gezegd heeft, en dat Hij mij heeft laten horen.' Hij zal de arme daarmee helpen. Amen.

Nazang Psalm 18: 1

*Nu zal mijn ziel, nu zullen al mijn zinnen,
O God, mijn sterkt' U hartelijk beminnen,
Mijn steenrots, Burg en Helper is de Heer
Mijn God, mijn Rots, mijn zaligheid mijn Eer.*

8. LEERREDE JOHANNES 18: 28-38a. I.

GEHOUDEN 26 MAART 1871

Wij willen onze tekstwoorden voor heden voorlezen: JOHANNES 18: 28-38.

“Zij dan leidden Jezus van Kájafas in het rechthuis. En het was 's morgens vroeg; en zij gingen niet in het rechthuis opdat zij niet verontreinigd zouden worden, maar opdat zij het Pascha mochten eten. Pilatus dan ging tot hen uit, en zeide: wat beschuldiging brengt gij tegen deze Mens? Zij antwoordden en zeiden tot hem: indien deze geen kwaaddoener ware, zo zouden wij Hem u niet overgeleverd hebben. Pilatus dan zeide tot hen: neemt gij Hem, en oordeelt hem naar uw wet. De Joden dan zeiden tot hem: het is ons niet geoorloofd iemand te doden. Opdat het woord van Jezus vervuld werd, dat hij gezegd had, betekende, hoedanigen dood Hij sterven zou. Pilatus dan ging wederom in het rechthuis, en riep Jezus, en zeide tot Hem: Zijt Gij de Koning van de Joden? Jezus antwoordde hem: Zegt u dit van uzelf, of hebben anderen het u van Mij gezegd? Pilatus antwoordde: ben ik een Jood? Uw volk en de overpriesters hebben U aan mij overgeleverd; wat hebt Gij gedaan?

Jezus antwoordde: Mijn koninkrijk is niet van deze wereld. Indien Mijn koninkrijk van deze wereld ware, zo zouden Mijn dienaars gestreden hebben, opdat Ik de Joden niet ware overgeleverd; maar nu is mijn Koninkrijk niet van hier. Pilatus dan zeide tot hem: zijt Gij dan een Koning? Jezus antwoordde: gij zegt, dat Ik een Koning ben. Hiertoe ben Ik geboren, en hiertoe ben Ik in de wereld gekomen, opdat Ik der waarheid getuigenis geven zou. Een iegelijk, die uit de waarheid is, hoort Mijn stem. Pilatus zeide tot Hem: wat is waarheid?”

Hierbij nemen wij de vraag van onze Heidelbergse Catechismus. In de artikelen van ons algemeen christelijk geloof, - waarin wij leren in een hoofdsom, wat een christen nodig is te geloven, - hebben wij ook het artikel: “Die geleden heeft onder Pontius Pilatus.” Dan komt vraag 38 van de Heidelbergse Catechismus: “Waarom heeft Hij onder de rechter Pontius Pilatus geleden?” En het antwoord luidt: “Opdat Hij onschuldig onder de wereldlijke rechter veroordeeld zijnde, ons daarmee van het strenge oordeel Gods, dat over ons gaan zou, bevrijdde.”

Onze Heere Jezus Christus, tot Wie wij als onze Borg de toevlucht nemen, heeft dus onder de wereldlijken rechter geleden. Onder deze wereldlijke rechter meest Hij veroordeeld worden. Terwijl Hij onder de wereldlijke rechter veroordeeld werd, was Hij toch onschuldig. Maar het was zo in Gods raad besloten, opdat Hij ons daarmee bevrijdde van het strenge oordeel Gods.

Bij deze gelegenheid wil ik graag de lieve leden van de gemeente vermanen zich zoveel mogelijk te oefenen in de Heidelbergse Catechismus, opdat zij daarmee de gemeente, dat is, zichzelf en hun kinderen opbouwen. U zou mij kunnen vragen: *maar waarom niet met Gods woord?*

Ik antwoord: Omdat zovelen de ondervinding ontbreekt, om te weten, wat het Woord Gods leert. Maar de twee mannen, die de Catechismus hebben gemaakt, en de hoge vorst, die deze als een held heeft verdedigd, zijn mensen geweest, geoefend in de school van het kruis van Christus. Zij hebben dus door de genade van de Heilige Geest weergegeven, wat de Heilige Schrift ons leert. Dat hebben zij gedaan met korte woorden.

God bediende Zich in genade van een jonge man in de gemeente, die nu in de Heere ontslapen is, om het middel te zijn, dat hij en u deze *Heidelbergse Catechismus met vele ophelderende vragen en antwoorden* hebt ontvangen, die reeds velen in de gemeente in bedroefde dagen en in tijden van aanvechting tot troost verstrekt hebben. Dit mag u dus wel ter harte nemen en deze schat niet verwaarlozen, maar bedenken, dat een mens zo spoedig denkt, dat hij de waarheid bezit, maar niet verstaat, hoe spoedig hij door de letterlijke waarheid van de gereformeerde leer kan verslagen worden. De Catechismus leert ons, wat wij anders zo niet bedenken, dat namelijk alles, wat wij in hoofdstuk 18 en 19 van de veroordeling van Christus lezen, geschied is voor onze ziel, voor ons. U moest veroordeeld worden voor de wereldlijke rechter, opdat wij niet veroordeeld zouden worden. Hij moest onschuldig veroordeeld worden, opdat wij in Zijn onschuld, zo schuldig als wij zijn, onze vrijspraak zouden hebben. Christus staat daar voor de wereldlijke rechter. Zo staat Hij daar dan als Borg voor mijn persoon voor het gericht Gods. Het ging daar streng aan toe. Ach, en o, hoe streng, opdat het voor de rechterstoel Gods niet streng over mij zou heengaan, maar ik barmhartigheid mocht vinden! Het hele gerecht, geestelijk en wereldlijk, voor de wereldlijke rechter en voor God, zou over mij gekomen zijn, als mijn Jezus niet als Borg was opgetreden en zich voor mij niet had laten veroordelen als een onschuldig Lam.

Mijn geliefden, laten wij ons onze Heere Jezus Christus voor ogen stellen, Die nu verhoogd is ter rechterhand Gods en uit de angst en het gericht weggenomen is. Laten wij Hem ons voor ogen stellen, zoals Hij daar staat voor Pilatus. Wij kunnen met mededogen en een bewogen hart dit lijden overdenken, maar of het recht me ons staat, dat is een andere vraag. Een ieder, die de voor Heere Jezus wenst te leven, en in Hem wenst te sterven moet het weten, of de Heere Jezus zijn Borg is. Dat kan hij weten als hij de woorden van de Heere Jezus tot Pilatus bedenkt: “Die uit de waarheid is, hoort Mijn stem.” Nu beantwoorde een iedere ziel deze vraag: *bent u uit de waarheid?*

Als u uit de waarheid bent, dan hoort u de stem van de Heere Jezus. Wat zegt de Heere Jezus? “Ik stel Mijn leven voor de schapen” Zo verhef ik dan mijn Heiland in mijn gedachten, zeer hoog en zeg: *U bent onschuldig*. Dat heeft de wereldlijke rechter Pilatus middellijk (Joh. 19: 4) en driemaal onmiddellijk (Luk. 23: 4, 14, 22) en ook nog eenmaal niet de daad, dat hij zijn banden waste, bekrachtigd. Zo staat U onschuldig voer deze wereldlijke rechter. Maar daar slaat net mijn Heiland, maar ... ik! En de vraag, die tot mijn Heiland gericht werd, hoor ik als een donderslag in mijn ziel, in mijn hart slaan.

Wij hebben hier de vraag, die aan het slot van vers 35 staat, en zo luidt: “Wat hebt Gij gedaan?” Deze vraag gaat, zo zegt een ieder die uit de waarheid is, mijn Heiland niet aan, deze vraag gaat mij aan. Tot mij luidt het voor de wereldlijke rechter en ook voor de rechterstoel Gods: *wat hebt gij gedaan?*

Nu, wie onbekeerd is, die de toorn Gods over zijn zonden aan zijn hart niet ondervonden heeft, die zal zich verontschuldigen, dat hij wel het een of andere gedaan heeft, dat niet goed en lofwaardig is, ja dat zelfs schandelijk is, maar hij heeft toch veel goeds in zijn persoon. Zo dikwijls als deze vraag: “wat hebt u gedaan?” aan het hart van een onbekeerde aanklopt, zo dikwijls siert men zich dadelijk met de uiterlijke belijdenis, daarmee dat men een zondags christen is, dat men de prediking hoort, - maar dat helpt u alles niets. Die hier beneden voor Gods gericht niet als vloek- en verdoemeniswaardig heeft neergelegen, die zal het ervaren, dat de vraag: *wat hebt u gedaan?* op zijn doodbed en in het jongste gericht hem onder de ogen zal treden. En hem onder de ogen treden zal met al hetgeen daarmee verbonden is, toen deze vraag voor de Heere Jezus kwam.

Voor de Heere was deze vraag vol hoon en smaad. Wanneer men alles, alles gedaan heeft, zoals onze Heere, de volkomen wil van God, en als dan een aards rechter spreekt: *wat hebt U gedaan?* Dan neemt Hij in het geheel niet in aanmerking al de wonderen en tekenen van Zijn Goddelijke werken; - dan is dat toch smaad? Maar de Heere heeft deze vraag op zich laten aankomen en als Onze Borg, deze smaad op Zich willen nemen.

Hoort daarnaar, u, die morgen toch reeds een lijk kunt zijn, opdat, als deze vraag tot u komt, u bescheid weet te geven. Verootmoedigt u onder Gods waarheid. Wat hebt u gedaan? Ga naar de allerheiligste Tien geboden van de wet, waarvoor u meent onschuldig te staan, omdat u ze slechts naar de letter verstaat. Ik bid u dan: neem uw *Heidelbergse Catechismus* en lees daarin de uitleg van deze geboden, Zie dan, wat u gedaan hebt.

Een mens begaat veel zonde, zeer veel zonden en verbergt ze. Hij vraagt er niet naar, zijn zonde wordt hem niet tot last, hij leeft er in als in een droom, hij slaapt als op de mast van een schip in de open zee, om weldra in de diepte te storten en te verdrinken. Zowaar als Jezus leeft, Die eens komen zal op de wolken, om de levenden en de boden te oordelen, zo waar komt ze tot u, - als ze niet reeds in dit leven tot u gekomen is, - in de dood en na de dood de vraag: *wat hebt u gedaan?* Moet ik het openbaren, wat u gedaan hebt? Verschoon mij, als ik het niet doe. Wij zijn allen mensen, mensen om en om; zoals de een zich beweegt, zo beweegt zich de andere. Wij zijn alle mensen van enerlei beweging.

Nu heeft de gemeente in dat, wat zij in het 25ste lied gezongen en de Heere beleden heeft, reeds twee dingen gezegd van hetgeen zij gedaan heeft. Het eerste is vers 10:

*Heer, ik beken de schuld, ik was verloren,
Daar ik mij als Uw vijand steeds gedroeg,
En mijn lust tot koning had verkoren.*

*Maar wat toch toorn ik op van de Joden haat,
Ik, zielemoorder, heb mij dwaas gedragen,
En heb naar ijd'len schijn, als 't hoogste goed,
Naar mijn dood als 't leven durven vragen.*

- De vraag komt dus tot alle overtreders van het Goddelijk gebod, tot allen, die bekennen dat zij met gedachten, woorden en werken alle geboden Gods overtreden en geen derzelve gehouden hebben, en ook nog altijd tot allerlei boosheid geneigd zijn.
- Ze komt aan allen, die zich schuldig weten aan afgoderij, aan het misbruiken van Gods heilige Naam door een valse eed of lichtvaardige bezweringen.
- Ze komt aan allen die schuldig zijn aan het schenden van de heilige Sabbat des Heeren, aan het verwoesten van eigene zielsrust en van de zielsrust van anderen.
- De vraag: "Wat hebt u gedaan?" komt aan alle ongehoorzame, brutale en ondeugende kinderen, die zich door hun ouders niet willen laten regeren als door Gods hand.
- "Wat hebt u gedaan?" Deze vraag komt tot alle dienstbaren, die met ogendienst gediend hebben en niet de Heere Christus.
- Die vraag komt tot alle moordenaars: "Wat hebt u gedaan?" Al hebben zij ook niet werkelijk een manslag begaan, maar wel met hun boze long, met nijd haat en laster hun lieve naasten het leven verbitterd, en hem ongelukkig gemaakt.
- Deze vraag: "Wat hebt u gedaan?" komt verder aan al degenen, die -hoe

verborgen het ook zij, - met gedachten, woorden of werken overtreders zijn van het 7^e gebod, dus aan alle hoereerders, echtbrekers en die in het verborgen in Sodomitische zonden leven.

- “Wat hebt u gedaan?” Deze vraag komt ook aan alle dieven, die, al hebben zij ook niet zo gestolen, dat de politie daarachter kan komen, toch oneerlijk te werk gaan, om behendig of listig zich meester te maken van wat van de naasten is.
- De vraag komt aan allen, die onvoorzichtig in het gewone maatschappelijke leven de naasten over de tong laten gaan en in plaats van het goed gerucht van hem te ondersteunen, allerlei scherpe, en hem schadelijke dingen van Hem zeggen.
- De vraag: “wat hebt u gedaan?” komt tot allen, die niet kunnen ophouden, te begeren, en nooit tevreden zijn met datgene, wat er is, maar zich uitstrekken naar datgene wat van de naasten is.

Nu zijn wij, óf allen onschuldig en kunnen antwoorden: Ik heb niets gedaan. In dat geval is deze onze Borg niet nodig. Niemand zal menen dat hij deze Borg deelachtig is, die op het zachte kussen van zijn deugden kan blijven zitten en zijn weg kan verontschuldigen.

Welk antwoord moet op deze vraag van de lippen en uit het hart voortkomen? Bent u uit de waarheid, dan antwoordt u: ‘Niets dan ongerechtigheid! Niets dan goddeloosheid. Niets, waardoor ik niet waard zou zijn om eeuwig verdoemd te worden.’

Is dat het antwoord in oprechtheid van hart, dan buigt men zich in het stof; dan klinkt het van binnen: ‘geef mij Jezus, of ik sterf! Jezus alleen kan mij helpen. Jezus alleen kan het leven van mijn ziel en de dood van mijn dood zijn.’

Dus: *wat hebt u gedaan?* Kom voort met uw oude rekeningen, uw schuldbrieven, uw schuldregister, kom met datgene, wat in hart en nieren sluimert, en - gedaan of niet gedaan, - u hebt het toch gedaan, al is het dan maar in gedachten! Er blijft niets over dan verdoemenis; denk aan niets anders. Judas, de verrader heeft het nog willen goedmaken, toen hij bekende: *ik heb onschuldig bloed verraden!* Toen hij het vervloekte geld terugbracht en het neerwierp aan de voeten van de hogepriesters. Maar wat hielp het hem? Hij kwam niet met dat, wat hij gedaan had tot de Borg. Daartoe was hij te hoogmoedig. Daartoe was hij niet slecht genoeg, - hij was wel slecht genoeg om de strop te zoeken en zich te verhangen. Er behoort echter een door en door slecht mens toe, om zijn zonden waarachtig te verafschuwen, het voor Gods wet te ontwaren wat het is Zijn toorn op te wekken. Wanneer dus tot u de vraag komt: “Wat hebt u gedaan?”

Hoor dan ook, wat het volk van de Heere Jezus zegt, vers 30: “Indien Deze niet een kwaaddoener ware, zo zouden wij Hem u niet overgeleverd hebben.” Dus: *wat hebt u gedaan?* Beken het: Ik ben een kwaaddoener! Als het luidt: Welke beschuldiging brengt u tegen deze mens? Onderteken het dan met uw bloed, dat alles waar is waarvan men u beschuldigt. Dan komt wel het oordeel uit de mond van de rechters: *u bent eeuwig verdoemd!* Maar bevind ik mij zo voor de rechterstoel, dan staat er daar Één - mijn ziel - maar Een! Hebt u het niet gehoord? Tot wie is dan de vraag gericht? ‘Ach, er is niets dan versagen en omkomen voorhanden. Want die vraag is toch aan mij gericht!’

Nee geliefde ziel, toch niet. Die vraag is aan Uw Borg gericht geworden; tot uw Borg is zij gekomen. Waar ik deze Borg aanzie, daar werp ik mij neer aan Zijn voeten en zeg: ‘Alles, wat ik gedaan heb, dat hebt U, mijn Borg, op U genomen. Waarlijk ik heb niet gedaan, wat u gedaan hebt. U hebt mij lief gehad, en Uw leven voor mij in de

dood gegeven. Maar bij mij, ach bij mij is geen liefde tot U. Ik heb de wereld lief, mijn vlees en bloed bemin ik, mijn lust, mijn eigen IK. Ik heb niet gedaan, wat U gedaan hebt. U hebt ons gekocht met Uw bloed en ons tot koningen en priesters gemaakt in eeuwigheid. U hebt mij gewassen van al mijn zonden met Uw dierbaar bloed. Dat hebt u gedaan.'

De wet komt tot u en dondert u toe: "*Wat hebt u gedaan?*" Indien u uit de waarheid bent, dan bent u begonnen met de zonden te haten en te verafschuwen, dan is er een begin van gehoorzaamheid voorhanden. Maar de wet heeft daaraan niet genoeg.

"*Wat hebt u gedaan?*" brult u de duivel in het oor.

En in het arme versaagde geweten komt de beschuldiging op: "*wat hebt u gedaan?*"

En wat zal ik daartegen zeggen? Ik kan op duizend niet één antwoorden.

"*Wat hebt u gedaan?*"

'Daar heb ik de Borg aangegrepen, aan de zoom van Zijn kleed. Mijn Heere en mijn Heiland, U hebt deze vraag, die mij aangaat, op U willen laten aankomen. U hebt voor mij willen zwijgen, opdat ik niet eeuwig verstommen zou. Mijn verlossing, mijn eeuwige redding ligt in Uw doen, in Uw handelen en wandelen alleen, o mijn Koning en mijn God. Terwijl mijn doen er alleen op uitloopt om Uw rijk af te breken, in mijn eigen ziel en in mijn eigen lichaam. Wat mij zalig maakt, - dat hebt U alles gedaan; want daar ik niet eens de moed had mijn Borg aan te nemen, daar bent U mij liefderijk voorgekomen, hebt mij in Uw hof gelokt. Ik was bang voor U, maar U was niet bang voor mij, hoewel ik een gruwel ben, en vol schuld en U de Reine en Onschuldige. Maar U hebt dat gedaan. U hebt al mijn doen in genade vergeven en vergeeft het mij! U hebt al mijn doen bedekt en bedekt het nog. U hebt mij al mijn doen niet toegerekend, maar hebt er Uw vreugde aan gehad, dat de Vader Uw onschuld mij zou toerekenen. Zo werd ik, een slaaf van het goddeloos doen, door eeuwige bevrijding van de Borg Jezus, vrijgelaten! AMEN.

9. LEERREDE JOHANNES 18: 28-38a. II Vervolg

GEHOUDEN 26 MAART 1871

GEZONGEN, Psalm 22: 8.

*Zij rukken aan, met opgesperden mond,
Gelijk een leeuw al brullend in het rond;
Ik vloeï daarheen als waat'ren op den grond;
Die zich verspreiden.
Mijn been'ren zijn in mij van een gescheiden.
O dood'lijk uur! Wat hitte doet mij branden!
Mijn hart is week, en smelt in d' ingewanden.
Als was voor 't vuur.*

*Mijn kracht is als een scherf, van kracht beroofd;
Mijn tong kleeft in mijn mond, door dorst gekloofd;
Gij zult eerlang mij, door de dood, het hoofd
In 't stof doen bukken;
Want van rondom zie 'k honden samenrukken.
Een muilt gespan heeft mij ter prooi verkoren,
Mijn handen en mijn voeten doen doorboren,
Zo fel het kan.*

Mijn geliefden.

Wij komen nog eens terug op hetgeen wij in het morgenuur uit het 18^e hoofdstuk van het Johannes Evangelie gelezen hebben.

Ik heb gezegd, dat wij de toepassing daarvan op ons zelf moeten maken, terwijl wij beseffen dat wij voor de wereldlijke en Goddelijke rechterstoel staan.

Pilatus vraagt: **“Wat beschuldiging brengt u tegen deze Mens?”**

Stel u eens voor, dat wij door de vijand onzer ziel, de duivel, gebonden gebracht werden voor de rechterstoel Gods, en dat dan de vraag gedaan wordt: wat beschuldiging brengt u tegen deze mens? Dan weten wij allen zeker, dat er velerlei beschuldiging tegen ons kan ingebracht worden. Op de vraag: wat beschuldiging brengt u tegen deze Mens? geven zij in hun antwoord te verstaan, dat zij wilden, dat Jezus gedood zou worden. Toen Pilatus geen beschuldiging had, op grond waarvan hij Jezus ter dood kon veroordelen, zei hij tot hen: **“Neemt gij Hem, en oordeelt Hem naar uw wet.”** Daarop antwoordden zij: **“Het is ons niet geoorloofd iemand te doden.”**

Hun doel was dus dat Jezus zou gedood worden. Zij hadden het uitgesproken, dat Jezus een Godlasteraar was, en daarom moest Hij gedood worden. Maar in datzelfde jaar had de Romeinse regering de Joden het halsrecht ontnomen. De Joden zouden Jezus gestenigd hebben, als zij Hem hadden mogen redden, maar daar hun het halsrecht ontnemen was, konden zij Hem niet stenigen. Dat moesten zij ook niet, en u en ik moeten ook niet gestenigd worden, maar moeten een andere dood sterven, niet

zoals Jezus die gestorven is, - want dat was voor onze zonde, - maar zoals onze oude mens sterven moet.

“Wij mogen Hem niet doden,” dat moesten zij zeggen, opdat vervuld werd wat de Heere Jezus gezegd had, *dat zij Hem de heidenen zouden overleveren, en dat deze Hem kruisigen zouden*. Dit woord van de Heere Jezus moest vervuld worden. Zij brachten Hem dus voor Pilatus, want bij de Romeinen was voor de slaven en andere grote misdadigers de straf van kruisiging ingevoerd.

Dan zeg ik: wij moeten in Christus gekruisigd worden, te weten, onze oude mens. De dood van onze oude mens moeten wij niet zoeken in onze dode werken; daarmee doden wij hem niet. Maar wij moeten zó'n straf doormaken, waardoor de vloek van ons wordt weggenomen. Wij hebben daarover een diepe en ware vraag in de Heidelbergse Catechismus: “Heeft het iets meer in, dat Hij gekruisigd is geweest, dan of Hij een andere dood gestorven ware?” (vraag 39) Bijvoorbeeld, als Hij gestenigd of met het zwaard gedood was geworden. Het antwoord luidt: “Ja, want daardoor ben ik zeker, dat Hij de vervloeking, die op mij lag, op Zich geladen heeft, want de dood das kruises was van God vervloekt.”

In de kruisdood ligt dus dat de Heere Jezus een vloek geworden is voor ons en ook heilig en onschuldig, als vloek voor ons gestorven is. Deze vloek gaat echter niet alleen over de ziel, maar ook over het lichaam, hij gaat over lichaam en ziel. Deze vloek is niet alleen op ons gekomen bij onze ontvangenis en geboorte, maar het is een vloek die ons bijblijft zolang wij leven. Zolang als wij leven, moeten wij dus onze troost, en steun daaraan hebben, dat Christus onze vloek geworden is, zodat dus wij, die verdoemenis- en vloekwaardig zijn, te bekennen hebben dat Christus onze vloek van ons heeft weggenomen naar lichaam en ziel. Opdat tot ons, die verdoemenis- en vloekwaardig zijn, gezegd kan worden: “Komt gij gezegenden Mijns Vaders, beërft het koninkrijk, dat u bereid is van de grondlegging van de wereld.”

Merkwaardig is het, dat de Joden, toen zij de Heere beschuldigden en veroordeelden, niet zelf eerst aan de kruisdood gedacht hebben. Zij hebben wel gewild, dat Christus door Pilatus zou gedood worden, maar het woord: “*kruis Hem, kruis Hem!*” kwam eerst op het laatst uit hun mond, toen de Heere Jezus voorgebracht werd en Pilatus zei: “Ziet de mens!” Toen eerst riepen zij: *kruis Hem, kruis Hem!*

Nu leert ons de apostel, dat onze oude mens met Hem gekruisigd is, en dat Christus onze zonde aan Zijn lichaam weggedragen heeft op het hout en alzo gestorven is, opdat wij der gerechtigheid leven zouden. Als daarom iemand van u klaagt: ‘Ach wat zal ik zondaar beginnen? Ach waar zal ik heen vluchten?’ Terwijl hij zo ondervindt wat zijn oude mens is, dan zal hij slechts zijn troost zoeken in hetgeen Christus onze Heere voor ons geleden heeft aan het kruis. Hoe aan dit kruis aan het lichaam van Christus onze oude mens gestraft, gedood, gekruisigd is geworden, opdat de nieuw mens leven zou in gerechtigheid. Zo hebben wij tweërlei vrucht van de dood van Christus aan het kruis:

1. Dat onze vloek door Hem is opgeheven voor het algemeen en het bijzonder, voor al onze zonden, waarmede wij ons gehele leven lang te strijden hebben, waartegen wij ons opmaken en waarover wij ons voor God aanklagen en diep berouw en grote smart ondervinden. En
2. Dat wij niet in onze werken, niet in ons berouw, onze strijd en onze boete, maar in Christus, aan Zijn kruis, en in Zijn dood, de troost van de vergeving en blijvende verzoening met God zoeken en vinden.

Ik heb deze morgen gezegd, dat de vraag met kracht tot ons komt: “Wat hebt u gedaan? Als men dan niet tot God bekeerd is, geen verzoening gevonden heeft in het

bloed van Jezus Christus, dan ziet het er met de mens verschrikkelijk uit. Ik weet in de gehele wereld geen middel. Ja, al onderwerpt men zich ook aan de zwaarste kastijdingen in kloosters en eenzame plaatsen, dan weet ik toch in de hele wereld geen middel. En wat heb ik toch van zoveel oprechten gelezen die alles hebben aangewend om de zonde meester te werden met hun penitenties, om het aanklagende geweten te stillen. Het is hen toch niet gelukt. Het geweten laat zich nu eenmaal niet stillen; in het geheel door niets dan alleen door het bloed van Christus. Ach nee, als ik denk aan mijn eigen leven, - en hoeveel biografieën heb ik al niet gelezen - als de toorn Gods eenmaal opgewekt wordt in een mens, dan is die niet meer te stillen; en dat is schrikkelijk. Vandaar zoveel doodsangst, zoveel beving voor God. Het stillen van het geweten vinden wij slechts daar, waar wij de vraag: *wat hebt u gedaan?* Aan de Heere Jezus overlaten. In de kruisdood van Christus, in Zijn bloed ligt alleen de troost van de Heilige Geest. Zodat men het woord: “Gij Heere Jezus Christus, bent mijn zonde en ik ben Uw gerechtigheid” in het geloof durft uitspreken.

De aangevochtene zie dan naar de Rechterhand Gods, waar hij zich in zijn geweten en zijn hart voelt geslagen, vooral in het laatste ogenblik van zijn levens. Hij zie dan op zijn Borg Jezus Christus, zijn Hogepriester, Profeet en Koning.

Het is wonderlijk, zoals daar alles samen kwam. Jezus had gezegd welke dood Hij sterven zou. Hij wilde juist deze dood sterven. Zo heeft Hij dan, terwijl Hij daar gebonden staat, en die hele oproerige menigte Hem belastert en beschuldigt, deze menigte zo in Zijn macht, dat uit hun harten en van hun lippen het grote woord komt: *kruis Hem, kruis Hem!* Nog eens: Zij zouden hem gestenigd hebben naar hun wet, dat mochten zij echter niet meer doen, en zo kwam het tot kruisiging. Dat heeft onze Heiland zo gewild. Hij wilde voor ons, en dat wel naar het raadsbesluit Gods van de Vader aan het kruishout sterven, om ons naar lichaam en ziel met Zich op te nemen aan het kruis, opdat wij zo in en met Hem als vervloekten aan het kruis hangen als zulken, die in Hem de vloek gedragen hebben, juist aan het kruis; en die nu van de vloek ontheven zijn. Als de Heere Jezus in iets Zich betoond heeft Koning te zijn, dan is het juist daarin, dat Hij voor Pilatus staande gewild heeft, dat het volk kwam en riep: *kruis Hem, kruis Hem!* En dat Pilatus hem tot de kruisdood oordeelde. Dat is een Koning! Hij verheerlijkt Zijn macht en kracht daarin, dat Hij de eeuwige vloek, die wij verdiend hebben op Zich neemt en draagt, dat Hij onze eeuwige verdoemenis onze gehele vloek aan Zijn lichaam aan het kruis draagt. Dat is een macht die geen koning op aarde heeft; een genade, die geen koning zijn volk bewijzen kan.

Want voor iets goeds sterft misschien nog iemand, maar God bewijst Zijn liefde, de Heere Jezus bewijst Zijn liefde, Zijn Koninklijke macht en kracht daarin, dat Hij voor zondaren sterft, voor goddelozen, voor vijanden, om deze vijanden later door de prediking van het kruis tot Zijn vrienden en tot rechtvaardigen te maken. Daarom kon de Heere Jezus terecht zeggen: “Mijn koninkrijk is niet van deze wereld.” Want op de hele wereld bestaat zo’n rijk niet.

Hij die de hogepriester van het Oude Testament na-aapt, namelijk de hogepriester van de Roomse kerk, heeft een rijk dat van deze wereld is. Daarom strijden ook zijn dienaars de Jezuïeten ervoor, dat hij dit rijk behouden mag. Want zijn rijk bestaat niet daarin, dat hij zijn leven laat voor de zijnen, maar dat hij zoveel geld krijgt, als mogelijk is. Waarom dan ook in zijn stad alles voor geld te koop is. Het is echter de paus in zijn Staat met al het geld, dat men voor boete en zielmissen bekommt, niet gelukt één aanklagend geweten te stillen. Met al zijn macht is hij niet in staat mijn vloek op zich te nemen, zichzelf ten vloek te laten worden. Dat is een ander rijk.

Ik hoop mijn waardsten, dat u mij goed verstaat. Wat betekent alle macht van koningen en vorsten, alle geweld van de rechterlijke macht, tegen deze macht, namelijk dat als de duivel op iemand aanvalt, de zonde iemand bindt, de wet iemand aanklaagt en veroordeelt, waar men voor God slechts schrik en angst van de dood in het binnenste gevoelt, waar men zich graag zou willen losmaken van de zonde, en niet kan, waar men zich zelf aanklaagt en veroordeelt en dan toch weer naar de zonde grijpt, omdat men geen macht heeft haar te binden, - en dat u dan toch het eeuwig blijvend bewustzijn hebt: 'om de genoegdoening van Christus wil heeft God al mijn zonden, ook de zondige natuur, waarmee ik mijn leven lang te strijden heb, nimmermeer gedenken.' Tot het geven van dit bewustzijn behoort een macht die deze Koning alleen heeft. Hij alleen heeft de macht om, waar de vraag opkomt: 'welke beschuldiging brengt u tegen deze mens?' te maken, dat tegen een kind van God geen beschuldiging kan ingebracht worden. Omdat de vergeving van zonden zo sterk en machtig is, dat het geweten op eenmaal wordt gestild en de vrede Gods het hart vervult, zodat men leeft en sterft in het geloof aan de vergeving van zonden.

Daarom zegt de Heere Jezus verder: "Hiertoe ben Ik in de wereld gekomen, opdat Ik der waarheid getuigenis geven zou." Nu is het de vraag: Hoe ziet het er voor u uit voor Gods rechterstoel?

Daar ziet men alle mensen, de machtigste vorsten en de vermogendste heren, de sterken en zwakken, hogen en nederigen, rijken en armen, verstrikt in de leugen, - verstrikt in die leugen, dat men van het geweld van de zonde en van het kwade geweten anders kan afkomen, dan door het bloed Jezus Christus. Of ge u nu al voor God verbergt, als u kunt, - u voor Hem bedekt en denkt: het was nacht en Hij heeft mij niet gezien en ziet mij niet, - het is toch alleen waarheid voor de Rechterstoel daarboven. Niemand komt er door, als hij niet deze gangbare munt heeft gevonden, dat Christus het alleen is en Zijn bloed alleen doorhelpt. Van deze waarheid heeft Christus willen getuigen, namelijk, dat Hij onze enige Koning is, voorzien van de macht en het vermogen om ons te redden tegenover alle toorn en alle machten van de duisternis. En dat Hij ook is onze enige Middelaar en Borg is, dat Hij alleen onze oude mens met zijn werken aan het kruis gedood heeft. Of dan ook de gemeente Gods naar het zichtbare en naar het gevoel het tegendeel ondervindt, zo zal dit tegendeel de gemeente toch niet tenonder houden, maar daar komt het er op aan om tot den bloede toe te strijden. En om de toevlucht alleen te nemen tot het Kruis, dan zal zij bij dit Kruis de Goddelijke macht van de Heere niet alleen mogen zien maar zal die ook aan het geweten, aan lichaam en ziel ervaren.

Dat kon Pilatus echter niet verstaan, en daarom vraagt hij spottend: "Wat is waarheid?" Of, zoals wij het ook kunnen vertalen: *Waarheid? Wat is dat?* Hij was een slaaf, zo goed als alle mensen, een slaaf van de leugen. Deze machtige heer, volkomen overtuigd, dat de Joden Jezus uit nijd overgeleverd hebben, wie legioenen ten dienste staan, als het er om gaat de eer van de keizers of de orde te handhaven, - die machtige Heere is een slaaf, een slaaf van de Joden, zodat hij hun wil moet doen. Hij is een slaaf van zijn ambt dat hij graag behouden wil, een slaaf van zijn keizer wiens toorn en ongenade hij vermijdt. Dus, terwijl hij daar staat; als een geweldige man, en tot de Heere Jezus spreekt: "Weet Gij niet, dat ik macht heb U te kruisigen, en macht heb om U los te laten?" daar is hij geheel en al een slaaf zoals wij allen zijn. Zo lang wij dat niet erkennen, verstaan wij de waarheid niet. Ik moet het eerst in mijn binnenste ondervonden hebben, dat ik een slaaf ben van mijn IK, een slaaf van de wereld, een slaaf van het geld en van mijn doorkomen door dit leven, een slaaf van de mensen. En

wat het ergste is een slaaf van mijn zonde. En om dan van God te verkrijgen, dat Hij mij geve het verlangen om van zo'n verschrikkelijke slavernij bevrijd te worden. (Adam was toch zo niet, toen hij in het beeld Gods stond) Bevrijd van mijn zonden, hartstochten, van mijn zondig toegeven tegenover de mensen en de wereld, en zo te komen tot de vrijheid van de kinderen Gods.

De hele wereld ligt anders in slavernij; de een zo goed als de andere. Allen worden door de duivel aangezet om een vrijheid te verkrijgen, zoals het nu in Parijs de leus is: *Vrijheid, gelijkheid en broederschap!* Om de eigenaars van goederen te beroven en te vermoorden, om hun lust te verkrijgen en niet te moeten arbeiden in het zweet huns aangezichts. Dat is de vrijheid van die bende om de maatschappij, om alles in het ongeluk te storten, zoals het nu in de zogenaamde hoofdstad aan de orde van de dag is. Beken het van uzelf, dat u een slaaf bent van uw zonden, van uw hartstocht, van uw eigen ik, en worstel om de vrijheid van de kinderen Gods! Dan zult u verstaan wat waarheid is, namelijk, dat Jezus Christus alleen Koning is, dat Hij alleen macht heeft, om uit deze slavernij te bevrijden, en tot die vrijheid te brengen, waarbij u God lief hebt boven alles en uw naasten als uzelf.

Ik zeg dat Pilatus daarvan niets verstaan heeft, en hij kon ook niets daarvan verstaan. Maar dit heeft hij toch begrepen: Deze Aangeklaagde spreekt van iets, dat, hoewel ik het niet versta, toch iets is, dat niet in mijn regering behoort; het is iets dat niet in deze wereld thuis behoort. En terwijl hij denkt: het gaat hier dus slechts om een denkbeeld, bekent hij: "Ik vind geen schuld in Hem." Hij hoort dus de stem van de Heere Jezus niet.

Was het hem om waarheid te doen geweest, dan zou hij de stem van de Heere Jezus gehoord hebben. Want dat wij mensen in de leugen en de slavernij gebonden zijn, dat hebben tenslotte ook de verstandigste heidenen beleden, maar zij wisten niet op zichzelf de toepassing te maken, dat Jezus de Weg, de Waarheid en het Leven is.

Pilatus nu, heeft niets kunnen utrichten, en daarom oordeelde hij, dat men Hem aan de wil van het volk zou overgeven. Eerst wilde hij zien, - want van de koningen van de Joden staan toch bekend, dat zij barmhartige koningen zijn, - of het volk niet tot medelijden te bewegen is, voordat hij evenals hen, een moordenaar van zo'n Koning wordt. Zij, die vrije lieden, vermoorden hun Koning. Daarmee ving men toch ook aan *de nieuwe vrijheid* te planten.⁶

Zo laat hij dan Jezus geselen. Dat geschiedde zo, dat iedere slag tien verschrikkelijke wonden veroorzaakte, want de tien riemen van de gesel waren met kleine haken voorzien. Zo gaf hij Hem dan over, zonder te bedenken wat hij deed, aan de moedwil van de krijgsknechten. Deze anders wakkere, redelijke soldaten vieren hun moedwil aan Jezus. Zij vlechten een doornenkroon, zetten die op Zijn hoofd, slaan dezelve in Zijn hoofd, vinden een oud purperen kleed en trekken Hem dat aan over Zijn bloedige rug. Zij geven Hem daarop een rietstaf in de hand, slaan Hem met de vuisten in het gezicht en met de rietstaf op de doornenkroon. Zo was nu onze Heere Jezus Christus geheel en al verbrijzeld.

Pilatus denkt: ik wil zien, of ik daardoor niet het medelijden van het volk kan opwekken. Maar geen haat in de wereld is zo verschrikkelijk dan waar de gerechtigheid geopenbaard en de grond van de vermeende gerechtigheid en van de goede werken iemand onder de voeten wordt weggeslagen. Daar ontstaat in de mens een haat en moedwil, die, - dat ik het zo uitdrukke - de duivelen niet kennen. Dat is de mens eigen. Daarom hoede zich iedereen voor alle bedrog, huichelarij en

⁶ Zoals in de Franse revolutie

verontschuldiging van zijn zonde. En hij verootmoedige zich uit de grond des harten voor de Heere, daar hij niet weet, waarheen hij komen kan. Dit alles woont in de mens.

Dus om te zien, of de zaak nog in orde kan gebracht worden, laat Pilatus de Heere gebonden en geheel afgemat als Hij al was, uitbrengen. Geheel bewogen zegt hij tot het volk: "*Ziet de mens!*"

Beschouwt u in de spiegel van de Goddelijke wet, u allen, als de woede van de zonde en van de duivel over u heenkomt. Ziet, gij allen, als het leger van kwalen, als het laatste uurtje u overvalt, volwassenen of kinderen: *ziet de mens!* Wat is er uit de mens geworden! Hebben wij het niet voor ons gezien in de gevallen keizer van Frankrijk? Waarlijk, zijn kroon, zijn purper en zijn scepter zijn weggeworpen.

Maar dat is ook onze eigen geschiedenis. Wij dragen uit onze natuur onze kroon op het hoofd en deze kroon heet hoogmoed. Wij dragen van nature nog de vijgenbladeren voor de zonden en dat zijn klederen naar de laatste smaak. Van nature dragen wij een scepter. En het ligt zo in de mens, als een jongen maar een beetje verdienen kan, hij dadelijk een stok wil dragen.

Dat is ons zo eigen, totdat wij verootmoedigd worden. Dan wordt ons de kroon van hoogmoed een doornenkroon. Dan ervaren wij het, hoe naakt wij voor God zijn in ons purperen kleed, en wat onze hele heerschappij voor God te beduiden heeft. Hoe ziet het schoon schepsel er daar voor God uit? Is het niet schrikkelijk? Ziet de mens op het ziekbed, ziet hem in de doodkist liggen, ziet Hem hoe hij dikwijls is bij de uitbarsting van zijn hartstochten gestort is in hopeloosheid en wanhoop. Wij hebben alles verzondigd. Wie draagt dit dan? Wie herstelt het beeld, het verwoeste beeld Gods, dat toch zo niet uit Zijn hand gekomen is?

Dat doet onze Borg. Die zich misvormd ziet door zonde en hartstocht, door smart en ziekte en grote nood, die in jammer en ellende ligt, een hem wordt dit Evangelie toegeroepen: *Ziet de mens!* Uw gestalte draagt Hij, en Hij brengt alles weer terecht in de opstanding.

Maar ook reeds in dit leven mag de gelovige, die op Hem hoopt, van Hem zingen, dat Zijn scepter is een scepter van de rechtmatigheid, dat Hij Zijn gemeente bekleedt met klederen des heils, dat Hij Zijn volk kroont met genade en barmhartigheid. En dat zij door Zijn wonden en striemen genezen zijn. AMEN.

10. PREEK OVER JOHANNES 19: 19- 27⁷

Preek, gehouden te Elberfeld op 2 april 1871, 's avonds.

GEZONGEN Psalm 22: 9, 10.

*Mijn beendren kan ik tellen een voor een,
Hun boos gezicht beschouwt dit wel tevreên,
Z' ontzien zich niet om met Mijn tegenheen,
Hun geest te strelen,
En onder zich mijn klee'd' ren te verdelen.
Verhard in 't kwaad kan hun geen spot verdrieten,
Zij werpen 't lot, wat ieder zal genieten,
Van mijn gewaad.*

*Maar Gij, o Heere tot Wien mijn ziel zich keert,
Sta niet van ver, mijn God die 't al regeert;
Haast u toch ter hulp, ik word verteerd
Door al d'ellenden:
Red mijne ziel van 't zwaard dier boze benden
Die schrik'lijk woen, ai red haar uit hun handen,
Daar ze eenzaam ducht 't geweld des honds wiens tanden
Haar sidd'ren doen.*

Tekst: Johannes 19: 19-27

“Pilatus nu schreef een opschrift, en zette dat op het kruis; en er was geschreven: Jezus van Nazareth, de koning der Joden. Dit opschrift lazen vele Joden; want de plaats waar Jezus gekruisigd werd was nabij de stad. En het was geschreven in de Hebreeuwse, Griekse en Latijnse taal. Toen zeiden de overpriesters der Joden tot Pilatus: Schrijf niet: De koning der Joden, maar dat Hij gezegd heeft: Ik ben de Koning der Joden. Pilatus antwoordde: Wat ik geschreven heb, dat heb ik geschreven. De krijgsknechten dan, toen zij Jezus gekruisigd hadden, namen Zijn klederen en maakten vier delen, voor eiken krijgsknecht een deel, daarbij ook de rok. De rok nu was zonder naad, van boven af geheel geweven. Toen zeiden zij onder elkander: Laat ons die niet in stukken snijden, maar daarom loten, wiens hij zijn zal; opdat de Schrift vervuld werd, die zegt: “Zij hebben Mijn klederen onder zich gedeeld, en hebben over Mijn rok het lot geworpen”. Dit deden dan de krijgsknechten.

En bij het kruis van Jezus stonden Zijn moeder en Zijn moeders zuster, Maria, de vrouw van Klopas, en Maria Magdalena. Toen nu Jezus Zijn moeder zag, en de discipel dien Hij liefhad, daarbij staande, zei Hij tot Zijn moeder: Vrouw, zie, dat is uw zoon! Daarna zei Hij tot de discipel: Zie, dat is uw moeder! En van die ure af nam de discipel haar tot zich.”

⁷ Uit: “Der Evangelische Sonntagsbote” onder redactie van Prof. Dr. Ed. Böhl, van 4 juni 1865. Deze preek werd óók hertaald door Ds. D. van Heyst. Opgenomen in: Hermann Friedrich Kohlbrugge; *zijn leven, zijn prediking, zijn geschriften*. 1976, J.N. Voorhoeve, Den Haag.

Mijn geliefden, wij hebben in dit Schriftgedeelte drie punten:

1. *Het opschrift boven het hoofd van de Heere;*
2. *De krijgsknechten, die de klederen van de Heere onder elkaar verdeelden en over Zijn rok het lot wierpen;*
3. *Wie van de discipelen van de Heeren bij het kruis stonden, en wat Hij tot hen gezegd heeft.*

1. Wat het opschrift aangaat, wij zien hierin de vervulling van wat wij lezen in Exodus 28: 36-38: “U zult ook een voorhoofdsplaat maken van fijn goud en daarop graveren, zoals men de zegels graveert: DE HEILIGHEID DES HEEREN. En u zult haar hechten aan een blauw snoer vóór aan de hoed. En zij zal op Aärons voorhoofd zijn, opdat alzo Aäron drage de misdaad van het heilige, hetgeen de kinderen Israëls heiligen in alle gaven van hun heiliging; en zij zal altijd aan zijn voorhoofd zijn, opdat hij hen verzoene voor het aangezicht van de Heeren.”

Hier hebben wij dus, mijn geliefden, de Hogepriester Gods vóór ons, en wat in het Oude Testament gezegd is van de voorhoofdsplaat, dat geldt ook van dit opschrift aan het kruis: *De heiligheid des Heeren*. Niet: “de heiligheid”, maar: “de heiligheid des Heeren”. Aäron verzoende dus, terwijl hij deze voorhoofdsband droeg, alle onheiligheid van het heilige, d.i. alles, waarvan God bevolen had, dat de kinderen Israëls het zouden doen en Hem brengen zouden. Dat werd alles wel door het woord en het bevel van God geheiligd, maar op zichzelf was het onheilig. Dat het door God als goed werd aangenomen en voor Zijn aangezicht heilig was, dat bewerkte de hogepriester; deze was de heiligheid van de Heere.

Jezus is de Koning der Joden, Hij, de Nazarener. Is Hij de koning der Joden, dan hebben de Joden hun Koning verworpen en gedood, nadat zij Hem eerst naakt hadden uitgekleeft en belasterd; en zo blijft Jezus tot op de dag van heden de Koning der Joden, en dat niet alleen de koning der Joden-naar-het-vlees, maar de koning van het gehele Israël Gods.

Is Hij de Koning, dan verzoent Hij met Zijn opschrift, met Zijn titel, alle het onkoninklijke van Zijn volk, al het onkoninklijke van alle volkeren, die Hem onderworpen zijn. Pilatus heeft niet geweten, wat hij deed, toen hij dit opschrift aanhechtte. Hij heeft het waarschijnlijk gedaan om de Joden te ergeren, aangezien hij wel wist, dat de Heere Jezus onschuldig was. Zeer vele Joden lazen dit opschrift; want Golgotha, de plaats, waar de Heere gekruisigd werd, was vlakbij Jeruzalem.

Vele nieuwsgierigen gingen uit om deze Jezus aan het kruis te zien, en dat niet alleen Joden, maar ook Grieken en Romeinen; en daar lazen zij nu het opschrift in hun taal. Verder in die taal, die toentertijd zo verbreid was als tegenwoordig de Duitse of de Engelse, en in de taal, waarin de Romeinse regering alle besluiten uitvaardigde.

Hoe komt dit opschrift aan het kruis? Pilatus schrijft niet: “Dat heeft Hij gezegd”, maar “Jezus de Nazarener, Koning der Joden”. Dan heeft een Ander, dan heeft God de Vader in de hemel hem zó laten schrijven. Toen de Joden dit opschrift zagen en lazen, welke gedachten zullen er toen wel zijn opgekomen in de harten van velen, die dit in eenvoudigheid lazen en ook de profeten hadden gelezen betreffende de Koning, die God had beloofd. Bijvoorbeeld: “Zie, uw Koning komt tot u.” Zij lazen het opschrift: “Jezus van Nazareth”, dus uit de plaats, waarvandaan niets goeds kon komen, een verachte Koning der Joden. En daar zien zij dan ook een man, naakt uitgekleeft, genageld aan het schandhout. “De Koning der Joden”, en die “uit Nazareth!” “De koning der Joden”, en die genageld aan het kruis!

Bedenkt het toch: hoeveel huisvaders hebben toen dat opschrift gelezen en nooit

kunnen vergeten, dat zij daarin de vreselijkste tegenstrijdigheid voor ogen hebben gehad.

Aan dit opschrift moesten de overpriesters zich ergeren. Daarom kwamen zij tot Pilatus en verzochten hem het opschrift te veranderen, want als de mensen deze woorden lazen, hoe zou dat dan worden uitgelegd? Maar Pilatus is nu eens niet te bewegen. Hij is lang genoeg door hen gekweld en is zelf te zeer van de onschuld van de Heere Jezus overtuigd; daarom zegt hij: “Wat ik geschreven heb, dat heb ik geschreven”. Het opschrift blijft dus onveranderd.

Nu mag een kind van God heilig lachen, dat de vijanden allen zonder uitzondering niet anders kunnen, dan het getuigenis afleggen, waardoor de Heere Jezus op het hoogst wordt geëerd juist in Zijn allerdiepste smaad. Nu mogen velen zich hiermee troosten, als zij smaad moeten lijden om de Naam van Christus, dat de vijand volstrekt niets vermag, maar dat hij, gewillig of niet gewillig, een Evangelieprediker moet worden en de Heere Jezus en Zijn Woord en Evangelie eer moet geven. De vijand mag alles in het werk stellen wat hij kan om een kind van God tenonder te brengen, - hij mag al aan handen en voeten gebonden worden, zodat het zich niet roeren noch bewegen kan, al wordt hij ook in een hoek geworpen, ja aan het schandhout gehangen, - het helpt niets, tóch moeten de duivelen tegen hun wil aan God en de Zijnen de eer geven. Zodat men met alle zaligen ernaar mogen uitzien en erop wachten, dat God de Heere aan de Zijnen niet alleen genade, maar ook ere geeft. Dit is voor het uiterlijk leven van het geloof.

Nu komen wij echter tot het innerlijk leven van het geloof. De Heere Jezus belooft Zijn volk, Zijn Gemeente dit: “Ik zal op u schrijven de Naam Mijns Gods en de naam van de stad Mijns Gods en Mijn nieuwe Naam” (Openb. 3: 12), zodat ieder, die in Christus Jezus is, de Naam draagt van de God van de Heere Jezus; zodat hij is de stad van de God van de Heere Jezus, omdat hij het kind Gods is. En nu mogen alle duivelen, alle overpriesters en Farizeeën alles doen wat zij kunnen om deze naam uit te delgen, een kind van God deze eer te ontnemen, het zal niet gelukken. Maar de vijand zal nog rechter zijn, en de uiterlijke wet zal nog moeten meehelpen, dat in de hemel en op de aarde gezegd wordt: “Wat ik geschreven heb, dat heb ik geschreven.”

Dat is een grote genade, als wij bedenken, welk opschrift wij verdiend hebben, en welk opschrift ieder, wiens naam niet wordt gevonden in het boek van de levens, op de grote dag van het gericht zal dragen. Er is enkel schuld, zonde en eeuwige verdoemenis, een handschrift, dat de mens, - eertijds in het beeld Gods geschapen, - voor de engelen, voor hemel en aarde te schande maakt, tenzij hij van harte met de Heere Jezus verenigd wordt. Dan is het handschrift, dat ons beschuldigt, aan het kruis geslagen. Jezus, de Man van smarten, hangt daar in onze plaats, waarlijk niet als een Koning, maar naakt en ontboot, zonde en vloek voor ons, en dan toch dit opschrift, omdat Hij Borg en onschuldig is: “Jezus Nazarener, Koning der Joden”.

2. Nu hebben wij het tweede punt. Toen onze eerste voorouders in het paradijs het gebod overtraden, werden hun ogen geopend, en zij zagen, dat zij naakt waren. Is dat niet de geschiedenis van ons allen? Zo dikwijls als wij het gebod van de Heeren overtreden met gedachten, woorden of werken, staan wij dan niet in onze naaktheid en schande? Tot welke zonden en gruwelen heeft het alle geen aanleiding gegeven, dat onze ogen werden geopend om te zien, dat wij naakt zijn! Welke zonden en gruwelen bij alle volkeren en bij de afzonderlijke personen tegen het zevende gebod. En verder, welke zonden begaat de mens niet in zijn hoogmoed om déze naaktheid te bedekken, zodat bijna geen mens eraan denkt, wat de oorzaak is, dat hij nu gekleed moet gaan.

Een echte schande voor hem! Hoe weinigen denken eraan, dat onze Heere Jezus Christus in de ijsskoude duisternis, zonder kleren, zoals Hij uit de moederschoot was voortgekomen, aan het schandhout hing, terwijl boven Hem geschreven stond, dat Hij koning was. Hoe heeft Hij Zich om onzentwil laten uitschudden en onze naaktheid gedragen. Laten wij toch allen onze zonden bedenken, vooral waar wij met Psalm 25 moeten bidden: “Gedenk niet aan de zonden mijner jeugd en aan de veelheid mijner overtredingen.” Laten wij het toch bedenken: “Als ik zo heenga, dan verschijn ik naakt vóór mijn God; dan ben ik voor eeuwig verdoemd.” Ik moet, ik moet Jezus Christus hebben aangedaan. Hij moet mij vrolijk maken met Zijn genade, zodat ik mij in Hem verblijd en niet in voorbijgaande lust, daar Hij mij bekleedt met de klederen des heils en met de mantel der gerechtigheid, opdat ik niet naakt worde bevonden.”

Ach, al heel weinig mensen heeft er begrip van, zij denken liever aan eten en drinken, zijn er méér op uit, het geld na te jagen, dan dat zij er hart voor hebben om met de Heere Jezus te hebben geleefd en te verstaan, dat ook ‘naaktheid ons niet kan scheiden van de liefde van Christus’, - dan te erkennen: “U, mijn Heiland, hebt voor mij aan het schandhout gehangen en al de schande van mijn naaktheid gedragen. U bent het alleen, die mij kunt bekleden; trek mij het bruiloftskleed aan, anders word ik geworpen in de buitenste duisternis.”

Er komen nog ontzettend veel andere zonden aan het licht, terwijl de krijgsknechten de klederen van de Heere Jezus onder elkander verdelen en over Zijn rok het lot werpen. Dat is het vreselijke communisme, het verschrikkelijke begeren van wat van de naasten is, van hetgeen God aan de naaste gegeven heeft. Het is volstrekt onmogelijk, dat een kind van God, als het de Heere aanroept, niet bekleed zou worden uitwendig en geestelijk. Maar wie zich niet laat terechtwijzen, zich niet wil behelpen, zoals hij zich behoort te behelpen, maar het hart en de handen uitstrekt naar het goed van de naaste, terwijl hij denkt: “O, die heeft geld genoeg, laat die mij maar helpen.” Die moet wel weten, dat hij met zijn communistische gedachten *het loon* zal ontvangen van allen, die het woord niet ter harte hebben genomen: “De goddeloze neemt te leen en geeft niet weder” (Psalm 37: 21), — dat loon is: niet zegen, maar armoede.

Nemen wij echter onze toevlucht tot de Heere Jezus om Hem te aanschouwen, hoe Hij Koning is aan het kruis en toch niets heeft, maar Zich ook Zijn klederen laat ontnemen, dan zullen wij ondervinden, dat deze Koning om onzentwil zo aan het kruis hing, en dat Hij van de schepping der wereld af aan tot op heden niet alleen hemel en aarde bekleedt, maar ook de armste wonderbaar helpt, wanneer die tot deze levende Heiland in waarheid de toevlucht neemt. Terwijl het er hem om gaat, zich met God en met ere door de wereld heen te slaan, en liever met Hem koude, honger en dorst te lijden, dan met communistische ideeën op het goed van de naaste te wachten. Hier komen de verschrikkelijke zonden aan de dag van nijd, twist, strijd en roof, de vreselijke zonden, dat men weduwen en wezen berooft, en dat men, als iemand in het ongeluk is gestort, erop uitgaat om hem nog dieper in het ongeluk te storten in plaats van hem te helpen; al deze gruwelijke zonden, dat, als iemand ternauwernood gestorven is, dadelijk de erfgenamen komen, in huis binnenvallen en over de doodkist heenvallen, en zich aanmatigen en roven wat zij maar vinden. Op al deze verschrikkelijke zonden volgt niets anders dan de straf der armoede. Want u hebt niets aan datgene, wat God niet zegent, en aan alles wat men weduwen en wezen ontrooft, wat armen en zwakken ontnomen wordt, heeft men niets; het is een verderf in de zak.

Wél hem, die dit inziet, die onrechtvaardig goed laat varen en aan zijn Heere genoeg heeft. Wél hem, die dit inziet: “Ach, mijn Heere Jezus, U hebt U laten ontkleden en over Uw rok het lot laten werpen, U bent toch mijn Koning en zult het Koninklijk met

mij maken.”

Als nu de aanvechting opkomt, zoals zij in het hart kan opkomen: ‘Is het dan waarheid, wat ik geloof? wat ik voor waar houd? Ik heb mij vroeger daarover kunnen verblijden, maar ben thans zo dor. Is het dan waar?’ Zie op het kruis! De Koning, uw Heer en Heiland, hangt naakt en ontbloot aan het schandhout; Hij heeft niet getwist om Zijn klederen, ook niet om Zijn rok, maar het is alles gekomen, geheel zoals het geschreven stond. Wat in de 22ste Psalm duizend jaren tevoren was geschreven, dat is alles heel letterlijk in vervulling gegaan, Wie heeft het in vervulling doen gaan? Mensen soms, die het Woord hebben gekend?

Nee, maar mensen, die niets van het Woord afwisten, die hebben het in vervulling doen gaan. Zij, die de Heere eerst het purperen kleed aantrokken, - en hoe zullen alle duivelen zich hebben verblijd, toen dit gebeurde, met de gedachte, dat zij het Hem zouden laten omhouden; en dan zou de 22ste Psalm niet in vervulling gaan, en allen, die op Hem hun hoop hadden gevestigd, zouden Hem verwerpen en zeggen: “Hetgeen het Woord zegt is niet uitgekomen,” - maar zie, de soldaten moeten, zonder te weten wat zij doen, Hem het purper weer afnemen, Hem Zijn eigen klederen weer aandoen. Opdat zij Hem later Zijn eigen klederen kunnen ontnemen, en opdat er een rok zal zijn, waarvan het jammer zou zijn hem in stukken te snijden, en waarover dan het lot zou worden geworpen. Wilt daarom toch bij al uw twijfelingen en aanvechtingen er acht op geven, hoe ontwijfelbaar op de profetie de vervulling volgt, maar een zodanige vervulling, die geheel en alle de mensen uit handen genomen is en alléén ligt in de hand van Gods genadige en vaderlijke voorzienigheid.

3. Nu komen wij tot het derde punt. En nu vraag ik, of wij zo'n ongelukkige moeder kennen, als de moeder van de Heere Jezus was, toen zij bij het kruis stond? Dan gaat haar een zwaard door de ziel. Ik zeg: een zwaard. Welk een kennis had zij toch, welk een geestelijke kennis van de Profeten! Hoe spreekt zij dit uit in haar lied, toen Elisabeth haar begroette als de moeder van de Heere. Dacht zij er aan, dat het zo zou komen? Nee.

“De koning der Joden,” - “ja, dat lees ik wel in de Profeten, maar nu hangt Hij daar aan het kruis, Hij kan niet afkomen van het kruis, Hij moet sterven en Hij zal sterven!” Zij heeft een dood kind, waarover toch de Profeten zoveel heerlijkz zeggen. “Kan datgene, wat dood is, weer levend worden? Wat voor goeds heeft Hij al niet gedaan. Hoe heeft Hij gepredikt! Hoe hing het volk Hem aan! En al de discipelen, waar zijn ze nu? Is hier dan niemand, die zich Zijn lot aantrekt? Ach, hoe kan God zoiets toelaten?”

Verborgen is voor haar ogen Jesaja 53 en Psalm 22 en alle andere uitspraken van de Heilige Schrift; zij ziet niets dan haar kind naakt aan het kruis, gehoond, bespot en van Zijn klederen beroofd. “Waar is God? Waar Zijn waarheid? Waar de waarheid van Zijn Zoon en Zijn eer? En Hij zou Israël verlossen? Het is alles afgelopen! Hij heeft zo liefderijk voor mij gezorgd, zo menigmaal mij getroost, als de duivel mij aanvocht, en nu heb ik niets meer. Vader David, hoe bent u van uw troon gestoten! O God, U hebt de troon van Uw Gezalfde omvergeworpen, Zijn kroon door het slijk laten halen en Hem met schande overdekt. (Psalm 89) Hoe kunt U dat doen? En wat moet er nu van mij, allerarmste, terecht komen? Ik heb geen Zoon meer; Hij gaat het graf in. Ik begrijp U, o God, niet meer, ik begrijp al Uw wegen niet meer. Geen mens, geen vriend is er meer bij mij; ze zijn allen weg, en ik sta alleen in de wereld. Ik zal met mijn grijze haren ten grave dalen zonder licht, troost, hulp en waarheid.”

En toch is het haar echter nog een troost, dat zij in de nabijheid van haar Kind mag blijven, dat zij mag blijven staan bij het kruis, dat zij, nu zij dreigt te bezwijken, mag

leunen tegen het kruis. En een troost is het haar dat haar liefhebbende zuster, juist in deze ogenblikken van helse angst en aanvechting, haar niet verlaat, maar trouw bij haar zuster blijft. Ook een troost is het voor haar dat zij Maria Magdalena ziet. “Ach, Maria, zeven duivelen heeft Hij eenmaal uit u uitgedreven, hoe is het nu met u gesteld? Ik weet niets meer, weet u iets? Ik kan niet langer meer op deze wereld blijven. Mocht ik, allerarmste weduwe, toch met Hem sterven; dan was het afgelopen.”

Zo staat Maria daar, en nu hoort zij de woorden van de Heere Jezus, die aan Zijn eigen smart niet schijnt te denken: “Vrouw, hebt u geen zoon meer? Nee, dat hebt u ook niet. Uw zoon zult u wel terugzien, maar dan houdt het *moeder en zoon* op. Hebt u geen zoon meer? Daar hebt u een zoon.”

En wie kiest de Heere nu uit? Hem, die Hij van harte liefhad, die Hem het best verstond, die zo dikwijls aan Zijn borst had gelegen, dus de beste vriend, dien Hij had. Hij heet Johannes. Ik kan het u niet uitleggen, hoe hij heet en wat hij is, deze adelaar van God, deze vorst der vorsten, zoals er nooit een vorst is geweest; deze trouw liefhebbende, om de Heere en hen, die de Heere liefhebben, lief te hebben en om hen, die de Heere haten, te haten. Deze kent verlorenheid; zo kan hij ook de verlorenheid en aanvechting gevoelen, die met de macht der hel in het hart van de arme moeder rondwaart; hij kan gevoelen, welk een zwaard haar door de ziel gaat. Daarom zegt de Heere verder: “Zie, dat is uw moeder!” En welk een moeder krijgt Johannes nu?

Ik zou deze drie dagen niet met haar hebben kunnen doormaken, nee, dat zou ik niet hebben kunnen doen. Dikwijls zijn mij de klachten van een weduwe, al duren zij maar vijf minuten, als een zwaard, dat mij door het hart boort.

Wat moet Johannes in deze drie dagen hebben geleden! Dat was ook een: “Noemt mij Mara en niet Naomi.”

Johannes neemt Maria van die ure af in zijn huis; en hoe heeft hij die drie dagen met haar wel doorgebracht? Heeft Hij haar misschien het hogepriesterlijk gebed als een gordel onder het hart gebonden? Hoe dit ook zij: na drie dagen was de Heere opgestaan, die de Man en Wreker van onze weduwen en de Vader van onze wezen is! AMEN.

112. LEEREDE OVER JOHANNES 19 : 28 - 30

Gehouden 7 april 1871

GEZONGEN, Psalm 84: 3.

*Welzalig hij, die al zijn kracht,
En hulp alleen van U verwacht,
Die kiest de welgebaande wegen;
Steekt hen de hete middagzon
In 't moerbeidal, Gij zijt hun bron,
En stort op hen een milden regen,
Een regen, die hen overdekt,
Verkwikt, en hen tot zegen strekt.*

Hierna Jezus, wetende dat nu alles volbracht was, opdat de Schrift vervuld zou worden, zeide: Mij dorst. Daar stond dan een vat vol edik en zij vulden een spons met edik, en omleiden ze met hysop, en brachten ze aan Zijn mond. Toen Jezus dan de edik genomen had, zeide Hij: Het is volbracht! En het hoofd buigende, gaf den geest. JOHANNES 19: 28– 30

En Jezus roepende met grote stem, zeide: Vader in Uw handen beveel Ik Mijn geest. En als hij dit gezegd had, gaf Hij de geest. Lukas 23: 46.

Geliefden in de Heere Jezus Christus.

Onze trouwe Borg heeft eens gezegd, toen Hij sprak van de verwoesting van Jeruzalem, en van de laatste dingen, dat het er zo verschrikkelijk zou uitzien, dat zovelen verleid zouden worden, dat zelfs de uitverkorenen, als dat mogelijk was, zouden verleid worden (Matth. 24: 24, Markus 18:22.) Daarvan echter, van de onmogelijkheid hiervan, lezen wij in de Openbaring van Johannes, waar de Heere Jezus voorkomt als het Lam.

Laten wij opslaan Hoofdstuk 5. Het Lam werd een boek overgegeven, dat bevatte de geheimen van het Raadsbesluit Gods, met Zijn uitverkorenen en met de gehele wereld. Dit boek was van binnen beschreven, zodat de uitverkorenen slechts door de Geest en de ogen van het Lams de geheimen Gods ter zaligheid zullen verstaan. Nu was het boek ook, zoals dat bij vele Aziatische boeken het geval is, van buiten beschreven en daar stond ook veel op.⁸ Dat was nu wat men van de raadsbesluiten Gods ter zaligheid en bijzonder ten gericht uiterlijk lezen en vernemen kan. Het boek was gesloten met zeven zegelen. Niemand uit alle schepselen, was in staat om het te openen. Dat is met andere woorden: het raadsbesluit Gods ten uitvoer te brengen. Zoals bijvoorbeeld van al de machtigen van de koning Belsazar geen een in staat was om te lezen, wat aan de wand geschreven stond. Zij lazen het wel, maar verstonden het niet.

Nu zag Johannes daarop het Lam Gods, dat de zeven zegelen opende. Wij lezen daar verder hoofdstuk 6:1: “En ik zag, toen het Lam een van de zegelen geopend had.” Dat

⁸ Het was een boekrol

gaat zo verder tot het zevende zegel. Voordat het zevende zegel geopend werd, moesten eerst alle uitverkorenen uit Israël en uit de heidenen aan hun voorhoofd verzegeld worden, opdat zij in iedere vervolging bewaard bleven. Al moesten zij hier beneden ook geacht worden als slachtschapen, om het lijden en de dood van het Lam gelijkvormig te worden. Daar komt dan twaalf malen een gelijk aantal namen uit alle geslachten van de kinderen Israëls, die werden allen aan hun voorhoofd verzegeld.

Verder lezen wij in hoofdstuk 7:9-17 dat daar een grote schaar was, die niemand tellen kon uit alle natie, en geslachten en volken en talen; die allen kwamen uit grote verdrukking. Zij hadden allen hier beneden veel geweend en veel geleden. Zij hadden allen vreselijke dorst geleden, zoals wij het lezen in Psalm 42:1. Nu waren zij allen aan het eind van hun leed gekomen en hadden hun klederen niet alleen gewassen, maar ook wit gemaakt - zij hadden een goed bleekmiddel gehad, - zij hadden hun klederen wit gemaakt in het bloed des Lams. Zo prijkten zij nu in witte klederen en waren allen door de dood heengegaan en waren nu voor de troon Gods. Al hun tranen waren afgewist van hun ogen.

Er was ook een schone, groene weide daar Boven, en zij werden door het Lam geweid tot levendige waterstromen, opdat zij nimmermeer zouden dorsten. Deze allen zijn dus in hun verdrukking het lijden en de dood van het Lam gelijkvormig geworden; en de dood heeft ze niet kunnen doden. Het was alles doorgestaan. Heeft het Lam dat alles niet gedaan? Het staat er toch niet te vergeefs, dat zij hun klederen hebben gewassen en wit gemaakt in het Bloed van het Lam! Vanwaar komt het, dat zij in deze verdrukking in de vreselijke strijd en die hevige dorst zijn bewaard gebleven? Vanwaar, dat nu alles volbracht is en zij voor de troon Gods en van het Lam staan? Dat komt doordat het Lam alles voor deze ontelbare scharen gedaan en geleden heeft. Daarvan lezen wij nu in Joh. 19: 28-30. Van Zijn sterven lezen wij Lukas 23:46.

Hieruit nemen wij de woorden:

1. **Mij dorst!**
2. **Het is volbracht.**
3. **Vader, in Uw handen beveel ik Mijn Geest.**

1. Mij dorst

Toen de Heere Jezus Zijn moeder bij het kruis zag staan en de discipel Johannes daarnaast, zei Hij: *Vrouw, zie uw zoon!* En tot Johannes; *zie uw moeder.* Van die ure af nam haar Johannes in zijn huis. Maria mocht niet langer als moeder aan het kruis blijven staan.. Nu kwam er echter nog wat anders. Thuis gekomen overvalt haar een vreselijke duisternis. Wat is dat? De zon gaat onder op de klaarlichte dag. Nu is zij zeker en volkomen een buit van de zwarte duisternis. Zij weet niet wat er gebeurt. Zodra de duisternis voorbij is, gaat Johannes weer naar Golgotha en hoort daar de woorden: "Mij dorst!" Wat deze woorden beduiden, heeft Johannes naderhand verstaan. De Schrift moest vervuld worden van Psalm 22: "Mijn kracht is verdroogd als een potscherf, en Mijn tong kleeft aan Mijn verhemelte en Gij legt Mij in het stof des doods." Verder Psalm 69. "Zij geven Mij edik te drinken in Mijn grote dorst."

Onze Heere Jezus was drie uren van God verlaten. Daarvan kunnen slechts diegenen zich enigermate een begrip vormen, die zich in grote aanvechting bevonden hebben. God is hun leven, hun licht, hun vreugde, blijdschap, vrede, rust, gerechtigheid, waarheid, het is alles Zaligheid, wat aan Hem is. Wanneer nu God van de mens weggaat, dan is hij van God verlaten, en er blijft voor de mens de verdoemenis over, zoals de duivelen in de hel ze mede gevoelen. Er blijft voor de mens over de eeuwige dood met al zijn verschrikkingen. Hij is overgegeven aan het geweld van de zonde, aan de aanvechtingen van de kant van de duivel, aan de vertwijfeling aan Gods Waarheid. Dat

is maar een staaltje ervan.

Terwijl de Heere onschuldig voor ons zulke angst en zo'n gericht en de toorn Gods doorstond, werd Hem de kracht zodanig gebroken, dat Zijn tong aan Zijn verhemelte kleefde. Zodat over Hem gekomen is deze dorst in deze nameloze angst, smart en verschrikking, die de Heere Jezus aan Zijn ziel in deze laatste ogenblikken als Borg van de Zijnen heeft ondervonden.

Nu wist de Heere Jezus, nadat Hij geroepen had: "Mijn God, mijn God," en het licht Hem weer opging uit de duisternis; dat nu alles volbracht was, dat nu het einde daar was. Nu wil Hij echter, opdat de Schrift vervuld worde, het eerst aan de dag laten komen, dat bij Hem geen toorn is tegen een enkel mens, ook niet tegen Zijn vijanden. Zodat Hij hen vertrouwelijk Zijn nood klaagt. Tegelijk weet Hij ook, dat de mensenkinderen dit zo weinig ter harte nemen zullen, dat zij nog met Hem spotten zullen en roepen: "Houdt op, laat ons zien, of Elias komt om Hem te helpen!" En dat zij Hem in plaats van verkwikkend water, onreine edik toereiken zullen. Zo zou tot op het laatste aller mensen goddeloosheid en ongerechtigheid openbaar worden. En de uitverkorenen zullen het weten, dat Christus als hun Borg en als het Lieve Lam, ook dit voor hen heeft gedragen en verzoend. Opdat zij deze zekerheid hebben: 'De Borg, die ik heb, het Lam, dat ik liefheb en kus, en in mijn armen zal nemen als ik sterf, dit Lam is naar de Schrift. Det heeft gewillig alles volbracht, wat van Hem geschreven staat. Z heb ik dan nog een vast profetisch woord waarop ik mij verlaten kan, dat dit Lam het Lam Gods is!'

Nu zou ik bijna willen zeggen: meer weet ik op het ogenblik niet, dan dat *mij dorst* naar uw zielen heil en daarnaar, dat het God mocht behagen naar Zijn genade en barmhartigheid alle onbekeerden onder ons met kracht te bekeren tot de Heere Jezus. En dat *mij daarnaar dorst*, dat alle zwakken in de gemeente het toch voor zeker en waarachtig houden: *wij volgen geen verdichte fabelen, wij bouwen op de Schrift en hebben het getuigenis van de Geest in onze harten, dat deze dingen waar zijn!* Zo zegge dan iedereen tot zichzelf: ben ik al bekeerd? Bent u gekomen tot het ware geloof aan dit Lam? Hebt u de hete, verschrikkelijke dorst ondervonden, waarin men zich bevinden kan onder de toorn Gods en zijn de schoten van Zijn pijlen in het hart ingedrongen? Hebt u het ervaren, wat het is, als de rijke man in de hel smachtend begeert in zijn vreselijke dorst slechts een druppel water op zijn tong te ontvangen? Vraagt dan verder: hoe hen ik geholpen? En vraagt u verder: hoe word ik geholpen? En hoe zal ik geholpen worden?

Hij heeft voor u gedorst! Toen Hem edik gebracht werd, heeft Hij niet de aarde haar mond onder hen laten openen om deze mensen te verslinden, maar Hij heeft deze bittere lafenisdronk met groot geduld van u aangenomen, en heeft gelachen in Zijn binnenste, in de vrede Gods, dat, nadat Hij alles volbracht had, u nu water hebt; water, als u dorst naar water. Hij heeft verworven, dat het u gaat als Hagar in de woestijn, toen zij haar zoon van zich wierp, (Gen. 21: 19), omdat hij van dorst moest sterven en zij ook.

Ja, water, dat de Heere laat vlieten, waar u met Simson klagen moet: Gij hebt door de hand van uw knecht dit grote heil gegeven, zou ik dan nu van dorst sterven? En het dan gaat zoals hem, dat wij lezen Richt. 15:18, 19. "Toen kloofde God de holle plaats, die in Lechi is, en er ging water uit van dezelve, en hij dronk. Toen kwam zijn geest weer en hij werd levend. Daarom noemde hij haren naam: De fontein van de aanroepens, die in Lechi is tot op deze dag." Water, zoals geschreven staat: Openbaring 22: 17. "Die dorst heeft, kome, en die wil, neme het water des levens om niet.

Wat nu het uiterlijke leven aangaat, hoe dikwijls zou een mens een druppel water

willen nemen, en hij kan niet slikken vanwege ziekte. Hoe gaat het ook de mens dikwijls in vreselijke koortshitte en in het aanzien van de dood? Kom daar niet met azijn of wijn, - een teugje water slechts; en ... duizendmaal dank! Dat is het enige, wat ik nog gebruiken kan, voordat ik de laatste adem uitblaas en mijn ziel tot God gaat. Dat heeft de Heere Jezus verworven. Alle stromen, beken, bronnen, en putten, vlieten voor een arm mensenkind uit het Woord van de Heere, uit Zijn lijden, uit Zijn dorst! Wilt dat toch bedenken. Bedenkt dan verder hoe waar het wordt, wat Hij gezegd heeft: "Die tot Mij komt die zal niet hongeren; en die in Mij gelooft, die zal niet dorsten in eeuwigheid. Dat is de rivier Gods, die vol water is, (Psalm 65: 10) en de beekjes, die de stad Gods verblijden, dat zij wel zal blijven staan, (Psalm 46:5).

Mijn geliefden, wanneer de zonde opkomt, wanneer de wereld vleit en de duivel verleidt, bijvoorbeeld tot misbruik van sterke drank, als het murmureren opkomt tegen God, alsof Hij niet gaf wat wij ons aanmatigen, bedenkt dan toch: mijn Heiland heeft aan het kruis geroepen: "Mij dorst!" Geen dorst kan degenen die door dit tranendal trekken, meer verteren. Want door het woord: "Mij dorst" vindt men allerwege bronnen. (Psalm 84: 7.)

Bedenkt het toch: 'mijn Heiland heeft gehongerd en gedorst, terwijl ik niets verdiend heb, dan eeuwige honger en eeuwige dorst. Als Borg heeft Hij dat voor mij gedaan.' Laten wij daar toch tevreden mee zijn, wanneer wij allen maar brood en water bekomen. Als wij Hem daarbij hebben, wat ontbreekt ons in ons laatste ogenblikje? Zeker, als dan daarenboven dit er bijkomt, waartoe wij nu overgaan:

2. "Het is volbracht!"

David heeft eens gezegd in de 138^e Psalm: "De Heere zal het voor mij voleinden." Voor mij; dat is, ik kan het niet ten einde brengen, ik versta het niet eens, hoe ik zou moeten beginnen. Als in mijn handen iets komt, dan wordt het tenslotte tot een reuk des doods en vernietiging. Er komt niets van terecht. De Heere zal het voor Mij voleinden. Mijn rechtvaardiging voor mij, mijn heiliging voor mij; en in mij zal Hij alles voleinden. Zo zal Hij het werk, dat Zijn hand begonnen heeft, het werk van Zijn handen niet laten varen.

Alles is volbracht. De Heere Jezus bedoelde hiermee: Alles, wat in de Schriften van Mozes en de profeten van Mij is voorzegd. Dus wat de offerhanden en andere ceremoniën van de wet hebben voorgebeeld, het staat nu alles hier. Hier aan het kruis is het Lichaam van dat alles. Zo is het handschrift, dat tegen een aangevochten geweten is, tussen God en het geweten, - dit verdoemende handschrift is verscheurd. De eeuwige schuld waardoor een ieder, in wiens hart gebaande wegen zijn, zo verschrikkelijk kan neergeworpen worden, de eeuwige schuld die wij betalen moeten, en tot welke betaling wij geen penning bezitten, - niet eens oprechte tranen, of ware boete, - deze eeuwige schuld is uitgedelgd in het bloed van het Lam.

De Heere Jezus heeft met het woord "Het is volbracht" gezegd: De zonden die een Godvrezende zo verschrikkelijk aanvechten, hem zo neerwerpen kunnen, dat hij alle hoop op uitkomst en zaligheid eraan wil geven en met David moet uitroepen: "Ach, ik zal nog een van de dagen door de handen van Saul omkomen;" alle zonden, - en wie kan ze tellen? Heere, reinig mij van mijn verborgen afdwalingen! - alle zonden zijn weggedragen, rein uit het midden weggedaan. Ze zijn achter Gods rug geworpen in de diepte van de zee, zodat Hij ze niet meer gedenken zal, noch wil. De oude mens, die ons kwellen zal tot de laatste ademtocht, is met Hem in Zijn lichaam gedood. Dus, wie gelooft, die heeft het. Hij ziet slechts het lichaam van Zijn Heere aan. Hij, die het geweld van de dood heeft, de duivel is teniet gedaan. Zodat hij nog een hond mag zijn en de lammetjes bang mag maken met zijn blaffen, hij ligt toch terdege aan de ketting

van de Heere Jezus en kan niets. De vrees van de dood, waanmee een mens anders zijn hele leven is omvangen, is geweken en weggenomen door die Ene.

Zodat men er hartelijk naar verlangen kan, een brief uit de hemel te ontvangen en naar huis te mogen gaan om bij Christus te zijn. Dat men zich hartelijk verheugen kan op zijn laatste ogenblikje. Zien wij dan hier de onzen sterven met de Naam *Jezus* op de lippen, die zij hier hebben aangeropen, dan weten wij, - ter wille van dit woord: "Het is volbracht" – dat zij daarboven prijken in witte klederen, die zij gewassen en wit gemaakt hebben in het bloed van het Lam.

Het is volbracht! Zodat ons bepaald geen kwaad meer schaden kan, indien wij de toevlucht nemen tot de Heere Jezus, maar alles ons medewerken moet ten goede.

Het is volbracht! De eeuwige zalige eeuwigheid zal vervuld worden met de lof en de prijs in de hemel, dat het Lam het alles volbracht heeft. U zult niets volbrengen, maar waar u op Hem ziet, hoe Hij alles volbracht heeft, daar zult u ervaren, hoe Zijn leven staat tegenover uw dood, Zijn gerechtigheid tegenover uw ongerechtigheid, Zijn geloof tegenover uw ongeloof, Zijn trouw, tegenover uw ontrouw, Zijn kracht tegenover uw zwakheid. En u zult verder ervaren, hoe Hij alle ledige vaten, - die Hij echter Zelf eerst leeg, geheel leeg heeft gemaakt, zodat zij zo droog zijn als een potscherf, - hoe Hij al die ledige vaten weet te vullen met Zijn olie.

Toen de Heere Jezus geroepen had: *Het is volbracht!*, toen wist Hij het: nu ga Ik tot Mijn Vader. De toorn is weg, de duisternis is geweken, het laatste woord van de Schrift is vervuld, alles is gedaan: nu niet langer hier beneden!

De Heere Jezus kon eigenlijk niet sterven, want Hij is het onvergankelijke Leven. Hij legt Zijn leven vrijwillig af. Maar toen Hij stierf, ... o, vat nu de zoom van Zijn kled; en ik zeg u, toen Hij stierf, bent u gestorven. Want Hij stierf als onze Borg.

3. Hij voleindde zoals Hij had aangevangen aan het kruis, terwijl Hij uitriep: "Vader!"

Ach mijn geliefden, dat gaat ons arme mensen zo moeilijk uit het keel en van de lippen; dit: "Vader!" De genade van de Heilige Geest is het alleen, die het een mens ingeeft, om het "Abba" te stamelen. Onze Borg heeft het echter gezegd in het aangezicht van de dood, in het aangezicht van de machten in de lucht, waardoor Zijn ziel heen moest. Het gaat moeilijk van de lippen om "Vader" te zeggen. Dat komt daarvandaan, dat wij dit: "het is volbracht" zo weinig indenken. Ja, ja, men moet bepaald alle werk tot in de grond bedorven hebben, alle moeite was er vergeefs aan besteed; daar valt ineens de lamp erop, en de schone kant is ook totaal bedorven; ja, ja, men moet om zo te zeggen bankroet zijn en niets meer hebben, om een weinig troost te scheppen uit het woord: "Het is volbracht!"

En welk een troost geniet men dan, als men dan mag inzien, als door het oog van een naald, dat al wijder en wijder wordt, totdat men er eindelijk op komt: ik kan niet Vader zeggen, *maar als ik op Jezus zie, dan zeg ik: "Vader!"*

Jezus legt vrijwillig Zijn leven af, niemand neemt het van Hem. Merkwaardig is het, dat Hij tegelijk zegt, dat Hij over Zijn Geest en Zijn ziel zo weinig als iemand beschikken kan. Niemand van ons kan zijn ziel naar Boven zenden, geen stervende heeft de macht om zijn ziel door de machten van de lucht tot Gods troon te doen stijgen. Dat kan niemand.

Nu heeft echter de Heere Jezus als Borg, nadat Hij alles volbracht had, nog zo zwak willen zijn als wij, dat Hij Zijn ziel niet heeft kunnen bewaren, Zijn ziel niet heeft kunnen dragen in het Paradijs. Dat laat Hij aan de Vader over, Wiens werk Hij volbracht heeft, en Wie Hij in alle stukken is gehoorzaam geweest.

“Vader, in Uw handen beveel Ik Mijn Geest.” Daarmee vat Hij ook alle lammeren en schapen samen, waarvan Hij de Herder is. Voor deze allen heeft Hij het toen met Zijn Woord verworven, dat dit Woord ook hen gegeven wordt, wanneer het God behaagd, ook te mogen zeggen: *“Vader, in Uw handen beveel ik mijn geest.”* Gij hebt mij verlost, Gij God der Waarheid! (Psalm 31) Als ik door de machten van de lucht heen moet, dan beveel ik mijn beste deel, - en dan ook al mijn lammeren, mijn gemeente, - alles, alles in Uw handen. U zult het verder maken! - En Jezus was niet meer! *“Het hoofd buigende gaf Hij de geest.”*

Er heeft eens iemand gezegd: (Num. 23: 10) *“Mijn ziel sterve de dood van de oprechten.”* Dat was echter dwaas. Laten wij bedenken en erkennen onze grote dood, waarin wij van nature zijn, en dan ons wenden tot Hem, die gezegd heeft: *‘Komt herwaarts tot Mij, allen, die vermoeid en belast zijt.’* Laten wij Hem onze dorst klagen. Laten wij het Hem klagen, dat al ons werk stukwerk is en dat wij bang zijn voor de dood. En dan zal Hij het maken naar Zijn barmhartigheid.

Maar oefent u toch, - ik bid u erom! - oefent u toch meer en meer in de Schrift, opdat u het naar het getuigenis van de Schrift weet, welk een Lam, welk een Borg u hebt! Komt dan zondagvoormiddag samen tot het Heilig Avondmaal, om gemeenschappelijk te verkondigen de dood van onze Heere en Heiland. Verzuimt het toch niet!

Toen de Gereformeerde Kerk nog in het bloed van de vervolging zwom, werden diegenen die niet tot het Heilig Avondmaal kwamen, zonder gegronde redenen voor hun wegblijven te hebben, uit het getal van de gemeenteleden geschrapt. Bedenk echter ook, opdat ge uzelf het oordeel niet eet. Maar dat u komt tot de Tafel van Hem, Die gezegd heeft: *“Mij dorst!”* En: *“Het is volbracht!”* AMEN.

12. PAASLEERREDE JOHANNES 20: 9.

GEHOUDEN 9 APRIL 1871

Gezongen, Psalm 35:12, 13,

*Laat hen niet zeggen in het hart:
 "Geluk mijn ziel, hij is benard."
 Men hore nimmer uit hun monden:
 "Wij hebben hem in 't eind verslonden;
 Wil hen veeleer met schand belaân
 Om al de smaad mij aangedaan;
 Opdat mijn trotse weerpartij
 Zich niet verheffe tegen mij.*

*Laat vromen juichen t' allen tijd,
 Om mijn gerechtigheid verblijd,
 Dien lust, dien ijver nooit bedwingen
 Maar zeggen vrolijk onder 't zingen:
 "Verheerlijkt zij de hoogste God;
 "Hij schenkt Zijn knecht een vreedzaam lot.'
 Dan meldt mijn tong, met diep ontzag,
 Uw recht, Uw lof de gansen dag.*

Mijn Geliefden.

Wij lezen van Johannes en Petrus, dat zij aan het graf kwamen, en het leeg vonden. En dat zij ten gevolge daarvan dachten, dat het lichaam van de Heere Jezus weggenomen was. Toen heeft Johannes van zichzelf en van Petrus betuigd:

Want zij wisten nog de Schrift niet, dat Hij van de doden moest opstaan. Johannes 20: 9.

Dat is toch een merkwaardige uitspraak! Johannes schrijft niet, dat zij de woorden van de Heere Jezus vergeten hadden, die Hij van Zijn opstanding gesproken had, maar hij schrijft, *dat zij de Schrift nog niet wisten*. Dat leert ons, dat wij ons te oefenen hebben in de Heilige Schrift, namelijk in de Schriften van Mozes en de profeten en de Psalmen, opdat wij de opstanding van Jezus Christus leren kennen. En alzo ook onze opstanding, niet alleen de opstanding in de jongste dag, maar ook de opstanding uit iedere nood, iedere angst en benauwdheid; indien wij namelijk des Heeren zijn. Laten wij toch niet ons Hoofd Jezus Christus uit het oog verliezen! Wanneer wij Hem uit het oog verliezen, dan zijn wij spoedig een buit van de bestrijding en van de vertwijfeling. Dan moeten wij echter ook wel weten, Wie toch onze Heere is. Hij heet *Jezus*. Hij houdt woord en trouw. Hij neemt de zonde weg; Hij is een barmhartige Hogepriester Hij wil wel geduld met ons hebben. Hij kan ons verstaan. Bij kent alle innerlijke ziekten van de ziel en wil die genezen. Hij wil het gekrookte riet niet verbreken, noch de rokende vlaswiek uitblussen, maar Hij wil het gekrookte in Zijn handen helen, in zijn geheel houden. En de vlaswiek, die op het punt is van uit te gaan, wil Hij opnieuw met olie begieten, en haar weer aanblazen, zodat zij weer opvlamt.

Neemt, mijn waardsten, deze goede raad toch ter harte! Het is naar de tijdrekening

heden (9 april 1871) juist de werkelijke verjaardag van de opstanding van onze Heere, die niet dikwijls voorkomt. Eerst over elfjaren, dus in 1882 komt die dag weer. Wel, als wij dat bedenken, dan is dat, wat wij naar het Evangelie geloven, op de geschiedenis gegrond? Ja gewis!

Maar u, u moet nut hebben van de opstanding van Jezus Christus. Dit nut hebt u, als ge u aan Hem overgeeft, zoals u bent en ongehuicheld voor Hem bekennt, wat u ben. Als u alle hoop opgeeft op verbetering van uw kant en alle zelfheiliging geheel varen laat en u met al uw jammer en uw harteleed, met uw wenen en klagen aan de Heere overgeeft. Zie, u moet weten, waar Hij blijft. Houdt ge u nu aan Hem, dan zult u weten waar u blijft. Denk dus niet aan uw naam hoe u heet, maar aan de Naam van de Heere Jezus, dat Hij Jezus heet en houd Hem voor de Enige. Hoewel Hij ten hemel gevaren is, is bij toch met Zijn Geest, Zijn majesteit en genade zo alomtegenwoordig, dat Hij u hoort, u kent, u troosten wil. Dat Hij u Zijn genade geven en u daarenboven door nood en dood heen helpen wil en zal.

Ziet mijn geliefden, om van onze verschrikkelijke nood, van onze ellende, onze verdorvenheid, waarmee wij dagelijks tot aan ons laatste ogenblikje te strijden hebben, om daarvan zo áf te komen, dat wij in de plaats daarvan de troost hebben van de vergeving van de zonden in het bloed van Jezus Christus, daartoe hebben wij ons aan van des Heeren Woord te houden en ons daarin te oefenen. Zodat wij er altijd dit uitnemen: *mijn Heere, mijn God, mijn Heiland, mijn Koning, mijn Hogepriester heeft de slag gewonnen*. Eén voor allen heeft voldaan en in Hem zijn wij allen om die Enen volmaakt. Als wij Hem zien lijden, sterven, opstaan, dan zien wij, dat Hij dat niet doet voor Zichzelf, maar 1e tot eer van de Vader en ten 2e om volkomen zalig te maken door Zijn lijden, sterven en opstaan, allen die de Vader Hem gegeven heeft. Dat is een volk, dat weliswaar zonde heeft, maar dat Hij van zijn zonde zalig maakt. Dat wil niet zeggen op die wijze, dat het volk in dit leven zou ophouden te zondigen, maar Hij maakt zo van zonden zalig, dat de zonde hen niet schaadt, maar dat Hij die op Zich neemt en er voor betaalt, dat Hij Zijn kracht in een zwak mens verheerlijkt. Zodat, al ligt hij ook dikwijls eronder, hij toch niet blijft liggen. Maar hoewel hij ook zeven maal daags valt, hij altijd weer opstaat.

Als iemand van de wereld, de duivel, de zonde, rein geworden is, dan is hij daarvan bevrijd in de toerekening Gods, in het gericht Gods. Maar niet zó is hij er van bevrijd, dat hij zijn hele leven lang niet een harde strijd zou hebben. Wij behoren toch te verstaan en te begrijpen, dat het daarmee in dit leven nooit ophoudt. Maar ik heb mijn toevlucht te nemen tot de Heere Jezus en door Hem tot de Vader; en dat mag ik ook doen. Ik heb mij dus te oefenen in de troost van de schuldvergeving. Zie, als God in het bloed van Jezus Christus de zonden vergeeft, zonden niet toerekent, misdaad bedekt, de heiligheid en gerechtigheid van Christus toerekent, de zonden niet meer gedenken wil, dan is dat iets, dat in de Heere volbracht is. En voor zoveel wij dan nog het schild des geloofs de vijand voor te houden en met hem te strijden hebben, - te strijden hebben met de wereld, de zonde, de dood, ons verdorven hart, met vlees en bloed, - laten wij dan daaraan vasthouden: *Mijn Heere Jezus Christus kon in het graf niet blijven, daarom kan ik ook in het graf niet blijven*.

Kunt u dit echter op het ogenblik niet geloven, - vanwaar komt dat? Ja, waarlijk wel, omdat u zo zwak bent, maar ook omdat u het Woord van de Heere vergeten hebt. Dat u vergeten hebt, wat geschreven staat in *de Heilige Schrift, in Mozes, in de profeten en de Psalmen*, om daarin bevestigd te worden: *Jezus is Jezus en blijft Jezus*. Al hebben wij dit nu al twintig maal gehoord, laten wij dan toch onszelf niet voor zulken houden, die dit reeds genoeg weten. Geloof mij, evenals wij mensen naar lichaam en ziel in

goede gezondheid gehouden worden door eten en drinken, zo wordt de geestelijke mens, dat is, de mens naar lichaam en ziel, - die gelooft, - bij goede geestelijke gezondheid en kracht onderhouden door het Profetisch Woord. Daarom moeten wij dit Woord recht dikwijls vernemen. Opdat wij er immers bij vastgehouden worden. Wij weten en verstaan niets van zalig te leven en te sterven, van opstanding en redding uit dagelijkse nood, maar alles wordt ons bij de stukken geleerd, als wij Christus nagaan in het Profetisch Woord, in de Schrift. Daar zien wij, hoe Hij van God de Vader gekroond is met eer en heerlijkheid, terwijl Hij van de doden werd opgewekt. En daar zien wij, de dood heeft Hem niet kunnen houden, dus kan de dood mij ook niet houden; dus kan ook droefheid, lijden, smart en zonde mij niet houden.

Nu zal de een en de ander wel zeggen: Ja, de schriften van Mozes en de Profeten versta ik zo goed niet. Ik heb niet gestudeerd.

Mijn lieven, zijn dat dan alleen geleerde mensen geweest aan wie de Heere Jezus Zich geopenbaard heeft? Ik zie daar aan het graf Maria Magdalena. Van haar waren zeven duivelen uitgeworpen. Dan zie ik nog een andere Maria en nog een paar vrouwen. De Evangelist Johannes verhaalt ons met opzet in het bijzonder van deze Maria Magdalena, niet alsof nog geen andere daarbij geweest waren, maar hij plaatst haar eens met opzet op de voorgrond tot onze troost. Was die Maria Magdalena geleerd? Zij had grote en zware zonden op zich. Twee, drie jaren heeft zij menig woord van zaligheid van de Heere gehoord. Maar nu was dat alles weg. Wat heeft de Heere Jezus gedaan? Hij heeft Zich aan deze vrouwen geopenbaard, heeft haar gezegd, dat zij moesten heengaan tot de broederen van de Heere, als getuigen van Zijn opstanding en hemelvaart. Zo werden de zwakke vrouwen de eerste verkondigsters van deze blijde boodschap van Zijn opstanding. Dat hadden de engelen hen gezegd.

Op de weg hadden zij toen de Heere Jezus Zelf gezien, en van Hem het hartelijk woord ontvangen. "Wees gegroet!"

Het gaat er om, dat men Gods gebod ter harte neemt. Neemt u dit gebod Gods niet ter harte, dan blijft u in uw dood. Hebt u de wereld lief en wat in de wereld is, dan vraagt u zeer weinig naar het Leven. Er moet eerst iets aanwezig zijn; en dat is het gevoel van verlorenheid. Het is, dat u begint Gods gebod te eren, en dan bij u waarneemt en belijdt dat u geen van deze geboden gehouden, maar ze allen overtreden hebt met gedachten, woorden en al uw doen.

Bij zo'n ontdekking blijft echter niemand staan. We waarachtig van zichzelf gelooft: *ik ben in mijzelf verloren*; die dringt door met zo'n smacht naar troost. Hij moet Jezus gevonden hebben. Dan begint men te zoeken. Men zoekt Jezus. Waar dat zoeken aanwezig is, daar weten het de engelen in de hemel, dat u Hem zoekt en zij verblijden zich over een zondaar, die zich bekeert, meer dan over negen en negentig, die de bekering niet van node hebben. Daarom zeiden hier ook de engelen tot de vrouw: "Ik weet wien gij zoekt: Jezus van Nazareth." (Markus 16: 6).

De arme zwakke vrouw gingen naar het graf, terwijl zij niet eens wisten of de krijgsknechten er nog waren of niet. Zij vraagden niet daarnaar, maar drongen als het ware zonder nadenken door. Hun hart is vol van de dringende begeerte: Ik moet Jezus hebben!. Zó kwamen zij tot het graf. Zie, waar iemand zo doorgrijpt, dat hij Jezus zoekt voor zijn ziel en zijn lichaam, daar vindt hij Hem niet meer in een graf, - niet meer aan het kruis, om zo te zeggen, - maar hij vindt Hem, ... ja, waar dan? In de Hemel? Daartoe komen wij niet. Wij hebben geen ladder om tot de hemel op te klimmen. *Wij vinden Hem evenwel in de Schriften van Mozes en de Profeten en in de Psalmen.*

Hoe vinden wij Hem daar dan? Als Zaligmaker van allen die verloren zijn; als Iemand

die iedereen tot Zich nodigt, die als een bedelaar hij Hem aanklopt; als een Trooster voor alle bekommerden en bedroefden; als Een, Die lijdt en sterft; maar tevens als Een, Die niet in de dood gebleven is. En die ook allen, die de Vader Hem gegeven heeft, niet in hun nood en dood zal laten zitten, als zij zich aan Hem vasthouden. Hoe houd ik mij nu aan Hem?

Zo, dat ik mij met mijn hart, zo goed als ik kan, al is het met een zucht of biddend woord in het verborgen tot Hem uitstrek. Dan zoek ik in de Schrift, en de Heere Jezus spreekt van de hoge hemel, van de stoel Gods, van het Bijbelblad af, en beademt de ziel met de troost van Zijn leven, van de waarheid van Zijn opstanding. Zó komt het vinden ná het zoeken. Dan wordt het hart en de ziel met onuitwisbare troost vervuld, waarbij de ganse verlorenheid, de verschrikkelijke nood als een juk van de schouders valt, en u de troost hebt van het Leven, hoewel u voor het ogenblik nog niets ziet dan dood en omkomen. Men wordt aangegrepen door het Profetisch Woord en men grijpt het aan en is voor eeuwig met de Heere ondertrouwd. Daar verstaat men in het Woord maar dat éne, een eeuwige genade in de belofte: “Bergen zullen wijken en heuvelen wankelen, maar Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken en het verbond Mijns vredes zal niet wankelen zegt de Heere uw Ontfermer. Jesaja 54: 10. Of: “Heere, zo Gij wilt, Gij kunt mij reinigen.” En het antwoord: “Ik wil, word gereinigd.” Of: “Wees welgemoed, mijn zoon, mijn dochter, uw zonden zijn u vergeven.”

Waar men dan ook na de bekering de wet eerst recht begint te verstaan, en de heiliging een aanvang neemt en de duivel dan juist iemand begint te kwellen en met vuil te overdekken, daar heeft dan de Heere al spoedig weer, en steeds weer opnieuw een woord van troost en van leven. Daar is het dan steeds dit woord: “Vreest niet! Wat zoekt gij de Levende bij de doden? Hij is niet hier, hij is opgestaan!” Lucas 24: 5 en 6. Bent u dan intussen in grote zielsnood, dan moet u toch eens leren uw ogen beter gebruiken en in het graf zien, waar de Heere niet meer is; in het graf van uw nood, van uw verlorenheid. Ziet het er dan werkelijk beneden en Boven zo uit als u vreest? Nee! Wel ziet het er zo uit in uw hart, in uw onverstand, omdat u de Schrift niet weet, de Schrift niet aangrijpt.

Nee, het ziet er in het graf niet zo uit, als u denkt. Hoe ziet het er dan uit? Wij lezen bij een van de Evangelisten, dat de linnen doeken, waarin men de Heere Jezus gewikkeld had bij Zijn begrafenis, zeer ordelijk ineen gerold in het graf lagen. En dat de zweetdoek, die Zijn hoofd bedekt had ook ordelijk was samengerold en apart lag in een andere plaats (Joh. 20: 5-7). Daar ziet u nu wel, alles is geordend in uw nood, in uw graf, waarin u ligt, en waarvan u denkt, dat u er niet meer uitkomt. U meent werkelijk, dat alles door elkander ligt. Zo komt het u in uw hart, in uw onverstand voor. Maar de engelen Gods zijn al neergedaald in uw graf en hebben alles behoorlijk geregeld. Uw verdorven en heel hopeloze zaak is reeds in orde gebracht, netjes samengerold. Het staat er niet mee zoals u denkt. Wanneer u meent, *hier is geen hulp meer*, dan is de Heere al opgestaan, en al het uwe, dat Hij om uwentwil op Zich genomen heeft, dat is alles heerlijk in orde. Dat zal zeker zo aan de dag komen. Nu kunt u zien, - en u hebt het reeds dikwijls in uw aanvechting gezien - zo-even was uw zaak nog geheel verloren, en opeens, u weet niet hoe, ... staat alles anders, ziet u alles in goede orde.

Wij vergeten dit echter telkens. Laten wij ons daarom oefenen in de Hheilige Schriften van Mozes, de profeten en in de Psalmen. Wie de geringste, de ellendigste, de armste is, kan ook in Psalm 35 - die wij zo-even gezongen hebben, - zeer goed het lijden, sterven en de opstanding van Christus met alle omstandigheden verstaan. Er staat bijvoorbeeld: “De engel des Heeren drijve ze weg”, vers 5. Slaat daarbij op de geschiedenis van de opstanding, dan ziet u, hoe de engel uit de hemel komt de steen van het graf wentelt en de wachters verjaagt.

Zo maakt de Heere het in Zijn genade. Alles wordt letterlijk vervuld, en geen jota zal ter aarde vallen, van alles wat de Heere van Zich heeft laten voorzeggen: alles is gekomen en komt, dat de Bruid met het Lam eens bruiloft zal houden. AMEN.

Nazang, Psalm 68: 10.

13. PAASLEERREDE OVER JOHANNES 20: 1-17

GEHOUDEN 10 APRIL 1871.

Tweede Paasdag voormiddag

GEZONGEN:

Voorzang, Psalm 32: 1 en 2.

*Welzalgig hij, wiens zonden zijn vergeven,
Die van de straf voor eeuwig is ontheven,
Wiens wanbedrijf, waardoor hij was bevlekt,
Voor 't heilig oog des "Heeren is bedekt.
Welzalgig is de mens, wien 't mag gebeuren,
Dat God naar recht hem niet wil schuldig keuren,
En die in 't vroom en ongeveinsd gemoed,
Geen snood bedrog maar blank oprechtheid voedt.*

Tussenzang, Psalm 16: 2 en 3.

*Getrouwe Heer, Gij wilt mijn Goed, mijn God,
Mijn Erfenis en 't Deel mijns bekens wezen;
Gij onderhoudt gestaag het heuglijk lot;
Dat Gij zo mild voor mij hebt uitgelezen.
De schoonste plaats mat Gij met ruime snoeren,
O heerlijk erf, Gij kunt mijn ziel vervoeren!*

Geliefde broeders en zusters.

Tot de zo-even gezongen Dankpsalm behoort de tekst die wij vinden het Evangelie van Johannes 20: 1-17.

"En op de eersten dag van de week ging Maria Magdalena vroeg als het nog duister was naar het graf; en zag de steen van het graf weggenomen. Zij liep dan, en kwam tot Simon Petrus en tot de anderen discipel, welchen Jezus liefhad, en zeide tot hen: Zij hebben de Heere weggenomen uit het graf, en wij weten niet, waar zij Hem gelegd hebben.

Petrus dan ging uit, en de andere discipel, en zij kwamen tot het graf. En deze twee liepen tegelijk; en de andere discipel liep vooruit, sneller dan Petrus, en kwam eerst tot het graf. En als hij neerbukte, zag bij de doeken liggen. En de zweetdoek, die op Zijn hoofd geweest was, zag hij niet bij de doeken liggen, maar in het bijzonder in een andere plaats samen gerold. Toen ging dan ook de andere discipel daarin, die eerst tot het graf gekomen was, en zag het, en geloofde. Want zij wisten nog de Schrift niet, dat Hij van de doden moest opstaan. De discipelen dan gingen wederom naar huis.

En Maria stond buiten bij het graf, wenende. Als zij dan weende, bukde zij in het graf. En zag twee engelen in witte klederen zitten, één aan het hoofd, en één aan de voeten, daar het lichaam van Jezus gelegen had. En die zeiden tot haar: Vrouw wat weent gij? Zij zeide tot hen: Omdat zij mijn Heere weggenomen hebben, en ik weet niet waar zij Hem gelegd hebben.

En als zij dit gezegd had, keerde zij zich achterwaarts en zag Jezus staan, en zij wist niet dat het Jezus was. Jezus zeide tot haar: Vrouw, wat weent gij? Wien zoekt gij? Zij, menende, dat het de hovenier was, zeide tot Hem: Heere, zo Gij Hem weggedragen

hebt, zeg mij, waar Gij Hem gelegd heb en ik zal Hem wegnemen.

Jezus zeide tot haar: Maria. Zij, zich omkerende zeide tot Hem: Rabboni, hetwelk is gezegd: Meester. Jezus zeide tot haar: Raak Mij niet aan, want Ik ben nog niet opgevaren tot Mijn Vader; maar ga heen tot Mijn broederen, en zeg tot hen: Ik vaar op tot Mijn Vader en uw Vader, en tot Mijn God, en uw God.

Mijn Geliefden, laten wij de loop van de geschiedenis nagaan, om dan onze aandacht voornamelijk daarop te vestigen, dat de Heere Jezus zegt: *Mijn broeders.*

Jozef van Arimathéa, een zeer rijk man, had in de nabijheid van Jeruzalem een heerlijk park en daarin had hij in een rots zijn graf laten uithouwen. Dat graf was dus tot op die tijd ongebruikt. Deze rijke man, als hij ziet dat Jezus dood is, heeft de moed om tot Pilatus te gaan, om zo te zeggen, tot de president van de regering te gaan en om het lichaam van Jezus te begraven. Denk toch eens na: welk een aanzienlijk man! Pilatus verwondert zich zeer, dat Hij al dood was, want de gekruisigden bleven dikwijls twee, ja menigmaal drie dagen in het leven. Hij geeft hem echter het lichaam. *Daar wist hij waarlijk niet Wat hij weggaf, en Jozef wist ook niet, Wat hij verkreeg.*

De hogepriesters en farizeeërs hadden gewild, dat het lichaam van Jezus met dat van de misdadigers zou begraven worden. Toen echter een van de krijgsknechten kwam en ook Jezus de benen wilde breken evenals de anderen, zag hij dat Jezus reeds dood was. Daarom brak hij Hem de benen niet, maar stak Hem met een speer in de zijde; en er kwam bloed en water uit. De Heere Jezus was dus werkelijk dood. Nu wilden zij Hem bij de goddelozen begraven, met de terechtgestelden. Maar er staat geschreven: "Hij is bij de rijken in Zijn dood geweest."

Dat moest waar worden. Zo kwamen dan Jozef van Arimathéa en Nicodemus, ook een voornaam raadsheer, - wie het echter vroeger teveel gewaagd was geweest om de Heere Jezus te belijden, - en zij brachten zalf en specerijen voor minstens 10.000 gulden aan waarde.

De Heere ligt in het graf. De hogepriesters gaan 's zaterdagsvoormiddag naar Pilatus en begeren een wacht. Want, zeiden zij, 'wij zijn bevreesd dat Zijn discipelen zullen komen en Hem stelen, en dan zeggen: Hij is opgestaan van de doden. Dan zal de laatste dwaling erger zijn dan de eerste.'

Pilatus geeft hun de wacht en laat ook de grote steen voor het graf verzegelen, terwijl hij zegt: verzekert het gelijk gij het verstaat. Een ware spotternij! Hij wist ook ditmaal niet, wat hij zei; zoveel als: 'als u Hem kunt bewaren, doet het dan!'

Intussen is het zaterdagavond geworden. De Sabbat is voorbij en Maria Magdalena, en Maria Joses en Salóme maken zich gereed en kopen specerijen en zalf. Dat waren vermogende vrouw, mijn geliefden. Zij hadden de Heere gediend van hun goederen, toen Hij het land doortrok. Nu gaan zij naar het graf, en Maria Magdalena is de eerste onder hen. Het is mogelijk, dat zij haar naam had, naar een plaats, die Magdala heette. Maar het is ook mogelijk, dat zij zo genoemd werd naar haar kunst en geschiktheid om haren te vlechten.

Zij komt tot het graf omtrent het uur, het ogenblik, waarin de hinde gejaagd wordt, als de eerste schemerende lichtstreep van het morgenrood, - die geen schilder kan weergeven, - zich aan de hemel vertoont.

Voordat zij aan het graf kwam, was er plotseling een aardbeving geschied. Een engel was uit de hemel gedaald, had de zware steen afgewenteld, en zich daarop neergezet, als het ware op een buit gemaakte kanon, op een trofee. Zijn kleed was blinkender dan de bliksem. Enkel overwinning vervulde de engel en straalde van zijn kleed af. De anders zo moedige, dappere soldaten worden zo verschrikt van deze bliksem, van deze

witte blinkende klederen, dat zij eerst als doden werden, en daarop weglieden naar de stad om het de hogepriesters te vertellen. Deze houden daarop raad en weten niet, wat zij doen zullen.

Daar zien wij ook weer, wat de duivel en de paus met geld doen; en wat het volk Gods met geld doet. Jozef van Arimathéa en Nicodémus hebben er voor gezorgd, dat de Heiland bij de rijken begraven werd. De paus in Jeruzalem zorgt ervoor, dat zijn leugen verspreid wordt, en zo weet hij dan deze ridderlijke Romeinen daarheen te voeren, dat zij zich met het armzalige geld laten omkopen, om te vertellen, dat zij geslapen hadden, en de discipelen van Jezus toen gekomen waren, en het lichaam hadden gestolen. Matth. 28:11, en verder.

De Heere Jezus was intussen reeds lang uit het graf. Daar komt Maria Magdalena tot het graf. Zij moest Jezus hebben of sterven. Zij komt tot het graf en ziet de steen afgewenteld. Nu loopt zij naar de stad terug tot Petrus en Johannes en vertelt hen: *Zij hebben de Heere weggenomen, en wij weten niet, waar zij Hem gelegd hebben.*

Intussen waren ook de andere vrouwen Maria Joses, en Salóme verder op de weg gekomen en zeiden tot elkaar: Ja, ja, dat is waar ook; wij hebben daaraan niet gedacht. Wij willen Jezus zalven, maar de grote steen ligt toch voor het graf! Hoe wentelen wij, zwakke vrouwen, die eraf? Er zijn geen mannen om ons te helpen. Wat doen zij nu? Keren zij terug? Nee, dat doet geen vrouw. Zij gaan met hun zalven vooruit. God kan misschien raad verschaffen, zoals Hij Rachel eens de steen van de put heeft laten wentelen. Daar zij nu nader tot het graf komen, zien zij tot hun schrik, dat de steen afgewenteld is. Hier moet iets voorgevallen zijn, denken zij, dat is toch verschrikkelijk, zij hebben het lichaam van de Heere weggenomen.

Toen werden zij gegroet door twee engelen, die zeiden: 'Wat zoekt Gij de Levende bij de doden? Gij zoekt Jezus van Nazareth; Hij is niet hier, Hij is opgestaan.' In Galiléa, het arme-zondaarsland, zult u Hem zien; niet in Jeruzalem.

In die tussentijd was Maria Magdalena naar de stad teruggekeerd, had het Petrus en Johannes gezegd. Deze maken zich ook klaar en lopen samen naar het graf.

Johannes, jong en vlug, komt het eerst aan het graf, ziet het open, maar het lichaam niet er in. Hij ziet de doeken liggen. Maar in ongewone eerbied heeft hij de moed niet om in dit allerheiligste graf binnen te gaan.

Simon Petrus komt nu achterna, gaat in het graf, ziet de linnen doeken liggen, en de zweetdoek zeer ordelijk samengerold, afzonderlijk liggen. Beiden weten zich echter geen rekenschap van dat alles te geven. Er staat slechts, dat, toen ook de andere discipel, die het eerst aan het graf gekomen was, inging en het zag, *hij geloofde*, namelijk, dat het lichaam weggenomen was.⁹ Zij denken: 'er is niets meer aan te doen; het lichaam te zoeken zou vergeefse moeite zijn. Gestolen of geroofd kan het toch niet zijn; want de dieven zouden het kostbare linnen zeker meegenomen hebben, maar hier is het ordelijk neergelegd.' Hun verstand staat hierbij stil. De mannen gaan weer naar huis: - wat daaruit wordt, moeten wij maar eens afwachten.

Petrus, die de Heere zo schandelijk had verloochend, en daarop bitter wenende naar buiten was gegaan, verstaat hier bij het lege graf niets van alles, om het voor zichzelf aan te wenden. Toch hadden zij de woorden van de Heere vernomen, dat Hij op die dag zou opstaan. De een denkt daaraan even weinig als de andere. Johannes denkt er niet aan, en Simon Petrus ook niet. Nu zou mij een kind wel kunnen vragen: hoe is het mogelijk, dat zij daaraan niet eerder gedacht hebben?

⁹ De Evangelisten gebruiken de uitdrukking: 'hij geloofde' niet voor een uiting van ongelooft.

Ja, mijn kind, dat zult je later horen. Geen mens gelooft voor zich aan de opstanding, geen mens gelooft voor zich aan de vergeving van de zonden, niemand gelooft voor zich dat Jezus opgestaan is en ter rechterhand Gods zit, totdat de Heilige Geest, de Trooster komt en het aan het verslagen hart ingeeft.

Maria Magdalena blijft bij het graf staan. Geen verstand of enig begrip is meer bij haar; het beeld van de gestorven Heere Jezus is zo alleen in haar hart, dat zij niet eens de engelen bij het graf ziet. Zij vraagt er niet naar, hoe die twee jongelingen in het graf komen, die daar in witte klederen zitten, een aan het hoofd- en de andere aan het voeteneinde, waar het lichaam van Jezus lag. Maria ziet niet op de witte klederen, zij heeft daarvoor geen oog, zij moet Jezus hebben. Als haar de engelen vragen: "Vrouw, wat weent gij? Dan antwoordt zij: "Zij hebben mijn Heere weggenomen, en ik weet niet, waar zij Hem gelegd hebben."

Eindelijk ziet zij Jezus Zelf. Zij is echter zo vervuld van de dode Jezus, dat zij de levende niet herkent, maar Hem voor de hovenier houdt. Zij was zo vervuld van Zijn dood, dat zij Zijn opstanding niet geloven kon. Vanwege Zijn dood, het verlies en de innerlijke smart, zag zij niets dan dit ene: Daar dragen de lieden Hem weg, en ik zie Hem niet weer.

Stelt u toch de lieve Maria eens voor. Denkt u dan niet aan een ruwe vrouw, maar aan een jonge, zeer begaafde wel opgevoede vrouw, van een zeer schone gestalte. Maar eenmaal was zij bezeten van zeven duivelen. Wat waren die duivelen?

Wij willen er eens enigen van noemen. Er was een duivel; die haar plaagde met vreselijke hoogmoed. Dan was er een duivel, die haar plaagde met slechte gedachten tegen God en de naaste. Weer een duivel, die haar plaagde met vleselijke lust, een andere met dode werken, om die lust te verzoenen. Daar hebben wij er al vier; en nu ten vijfde een duivel, die haar plaagde en kwelde om steeds naar de mode te zijn, en uit loutere zucht naar mode zich dwaas opgetooid en belachelijk te maken. Dat zijn zo verscheiden duivelen.

U moet Maria ook niet zo buitengewoon voorstellen. De Heere Jezus had haar echter tot een arme zondares gemaakt en zo had Hij haar in een oogwenk verlost. Nu zal deze jonge vrouw zeer dikwijls geplaagd zijn met allerlei gedachten waarover zij zich dan aanklaagde en zichzelf verdoemde. Ja, waarover zij wel dikwijls in zulk een nood gekomen is, dat zij er wel aan dacht om zich van het leven te benemen, en naar de strop willen grijpen, om van deze ellende af te komen. Wat zij in de zin had, dat zette zij door, en zij vroeg naar niets. Dan moest zij dikwijls zeer domme dwaze dingen gezegd hebben. En vandaar komt het mij voor, dat de Heere Jezus zo'n eigenaardige wijze had om haar naam te noemen. Terwijl zij nu hier aan het lege graf zo eronder ligt, roept Hij haar toe: "Maria!" En zij, verrast door dit heilwoord, roept: "Rabboni!" Dat is: "mijn Meester!" O, wat ben ik dwaas; en wat bent U toch wijs, dat Gij U zo geopenbaard hebt!

Laten wij tenslotte nog iets nader deze woorden in het oog houden: "***Mijn broederen.***" De Heere Jezus zeide tot Maria, toen zij neervallend Zijn voeten wilde omvatten: 'Daartoe hebt u nu geen tijd, u hebt wat anders te doen; ik ben nog niet opgevaren tot Mijn Vader. Ga heen tot Mijn broederen, die zitten nu in angst en nood, in verschrikking en diepe treurigheid. Zij zijn allen weggelopen, hebben het schandelijk laten liggen. Nu zitten zij daar, verdoemen zichzelf, en bevinden zich als in de hel. Dus, Maria snel met dit telegram naar al de broederen in de stad: De Koning heeft gezegd: *de vijanden hebben de slag verloren!*'

De Heere Jezus heeft niet meer willen denken aan alles wat Zijn discipelen Hem

aangedaan hebben; dat ze gevluucht zijn, dat zij Hem verlaten hebben, dat ze van verre hebben stonden bij het Kruis, dat Petrus Hem zo schandelijk heeft verloochend, - Hij heeft het allemaal vergeven en vergeten. Hij staat daar in de kracht van het onvergankelijk leven wat bestaat in vergeving van zonden, in vrede met God en eeuwige zaligheid. Hij staat daar in de kracht van het onvergankelijk leven, dat daarin bestaat, dat de dood overwonnen is, en dat Hij zo diegene teniet gemaakt, die het geweld van de dood heeft. Er is geen toorn meer, maar louter genade.

Zo dan noemt de Heere Zijn discipelen “broederen,” terwijl Hij hier zegt: “Ik vaar op tot Mijn Vader en uw Vader.” - Dus, mijn Vader is uw Vader. - “En tot mijn God en uw God.” ‘Dus mijn God is ook uw God. En Ik vaar op om voor u plaats te bereiden. En dan kom Ik terug en neem u, Mijn lieve broederen allen tot Mij.’

Is dat nu alleen van de apostelen gezegd? Ik lees bij Jesaja, dat de Heere Jezus zegt: “Ziet, ik en de kinderen, die de Heere Mij gegeven heeft, zijn tot tekenen en tot wonderen in Israel.” Denken wij hierbij vooral aan Psalm 22: 23. “Zo zal ik Uw Naam Mijn broederen vertellen.” Dat is de Vadersnaam, zoals Ik gezegd heb: “Ik vaar op tot Mijn Vader en uw Vader, tot Mijn God en uw God.” “Ik zal Uw Naam Mijn broederen vertellen, in het midden van de gemeente zal ik U prijzen.” Dus niet alleen aan de apostelen, maar aan een ganse gemeente. En dat niet slechts een kleine gemeente, maar een grote gemeente, zoals u weet uit Psalm 40, waar het in vers 10 luidt: “Ik boodschap de gerechtigheid in de grote gemeente; zie, Mijn lippen bedwing ik niet; Heere, Gij weet het.” En vers 11: “Uw gerechtigheid bedek Ik niet in het midden Mijns harten; Uw waarheid en Uw heil spreek Ik uit; Uw weldadigheid en Uw trouw verheel Ik niet in de grote gemeente.” Dat is de grote gemeente, die Hij Zich uit alle volkeren verzamelt, waarin Hij Zijn Woord en Zijn Geest geeft, en in welke midden Hij is en blijft.

Maar nu is het de vraag: hoe ziet deze gemeente eruit? Daarover zou ik u wel een hele dag willen onderhouden. *Wie zijn de broeders van de Heere Jezus?*

Daarop zeg ik stoutweg: ‘het hele menselijk geslacht!’ Alle mensen, hoofd voor hoofd? Nee, dat zeg ik niet. God kent degenen, die de Zijnen zijn, maar dat staat iemand niet op het voorhoofd geschreven. Waar Gods Woord en Evangelie komt, daar moogt en moet u besluiten, dat u een moeder, een zuster van de Heere Jezus bent. Opdat echter niemand, als er zo in het algemeen gesproken wordt, zich aanmatigt, wat hem niet toekomt, vraag uzelf eerst: gij mijn ziel, ben je bekeerd? Heb je God gevonden als uw verzoende God? Heb je de Vader van de Heere Jezus Christus gevonden, als uw genadige Vader?

Vrede moet u eerst met Hem maken. U moet niet menen, dat u in de wereld leven kunt en doen naar de loop van de wereld, de lust van het vlees en de ogen, naar de hovaardij van dit leven. Dat is niet van de Vader. Wat van de Vader is, dat doet de wil van de Vader; en die blijft in eeuwigheid. Dat is nu de wil van de Vader dat, wie in de Zoon gelooft, het eeuwige leven heeft.

Denkt nu ook eens, wat een Heiland deze Jezus is! Wat een rijke broeder! Hij maakt het als Jozef, die zich van zijn arme broeders, de herders niet schaamde. Jozef, deze Koninklijke jongeling was een beeld van de Heere Jezus. Zijn broeders hadden het slecht laten liggen. Zij hadden hem willen doden, toen hadden zij hem in de kuil geworpen en aan de Midianieten verkocht, alleen omdat hij eens een heerlijke droom gedroomd had tot hun heil. Zij hadden hem zoveel als hun aanging gedood. Maar hij schaamt zich niet voor Farao en alle Egyptenaren hen broeders te noemen.

Zo is de Heere Jezus Christus!

De hand in de boezem, en Gods Woord betracht, jonge mensen! Die nu hieraan niet denkt. Die de een voor, de ander na, uzelf verderft door lust van het vlees, de lust van de ogen en een hovaardig leven. Leg dat toch eens af! Beken uw zonde tegen Gods heilige we. Beken het toch, dat u op de weg bent om verloren te gaan en met de wereld om te komen. Nu dan, hoort dit: *u hebt een Broeder daarboven!* Dat zeg ik niet, maar Hij zegt het!

Nu moet het eens zo ver komen, als wij lezen in Psalm 22:24. “Want Hij heeft niet veracht, noch verfoeid de verdrukking van de verdrukten, noch Zijn aangezicht voor hem verborgen; maar Hij heeft gehoord, als die tot Hem riep.” Daar zegt dan de Heere Jezus steeds: *deze zijn Mijn broeders! Deze zijn Mijn zusters!*

AMEN.

Nazang, Psalm 147: 7.

*Hij wil in gunst uw heil bewerken,
De grendels uwer poorten sterken,
En zegent in uw land uw kind'ren.
Hij doet geen krijg uw wasdom hindren;
Hij deelt de liefelijken vrede,
Zelfs aan uw verste grenzen mede.
Met vette tarw' wil Hij u spijzen,
En kronen met Zijn gunstbewijzen.*

14. LEERREDE OVER JOHANNES 20: 24-31.

GEHOUDEN 23 APRIL 1871

GEZONGEN:

Lied 124: 1 en 2. (Duitse berijming; wijze Psalm 77)

*Trouwe goedheid vol erbarmen,
Wil Gij mijne ziel omarmen,
Want zij heft tot U het oog.
Hoor mijn kermen van omhoog.
Niemand hier wil op mij letten;
Hoop kan ik op niemand zetten;
't Is alleen van Uwe macht
Dat ik hulp en bijstand wacht.*

*Gij mijn Vader en mijn Sterkte,
Die mij hulp in nood bewerkte;
Mijn Verlosser en mijn Man,
Die alleen mij helpen kan,
Kom uw kind thans hulpe bieden,
Wil niet verre van mij vlieden,
'k Ben verloren, maakt niet Gij
Van mijn angst en nood, mij vrij.*

Tussenzang, Lied 242: 1.

*'k Ben op de vasten Rots gekomen
Waarop ik in gelove zink,
Geen vloed, geen storm, geen sterke stromen
Bewerken ooit, dat ik verdrink.
Al kwamen al de helse machten,
'k Lig op de Rots en tart hun krachten,
'k Ben vast geborgen door mijn God,
Hij zelf heeft mij daarheen gedragen;
Wil dus mijn hart niet versagen,
Gij komt niet om, u bent bij God.*

Tekst: JOHANNES 20:24-31.

“En Thomas, een van de twaalf, gezegd Didymus, was met hen niet, toen Jezus daar kwam. De andere discipelen dan zeiden tot hem: Wij hebben de Heere gezien. Doch hij zeide tot hen: Indien ik in Zijn handen niet zie het teken van de nagelen, en mijn vinger niet steke in het teken van de nagelen, en steke mijn hand in Zijn zijde, ik zal geenszins geloven.

En na acht dagen waren Zijn discipelen wederom binnen, en Thomas met hen. En Jezus kwam als de deuren gesloten waren, en stond in het midden, en zeide; Vrede zij ulieden. Daarna zeide Hij tot Thomas: Breng uw vinger hier, en steek dien in mijn zijde, en zijt niet ongelovig, maar gelovig. En Thomas antwoordde, zeide: Mijn Heere en mijn God. Jezus zeide: Omdat gij Mij gezien hebt, Thomas, zo hebt gij

geloofd; zalig zijn ze, die niet zullen gezien hebben, en nochtans geloofd hebben. Jezus dan, heeft nog wel vele andere tekenen in de tegenwoordigheid van Zijn discipelen gedaan, die niet zijn geschreven in dit boek. Maar deze zijn geschreven, opdat gij gelooft, dat Jezus is de Christus, de Zoon van God; en opdat gij gelovende het Leven hebt in Zijn Naam.”

Geliefden.

Van hetgeen wij hier gelezen hebben, kunnen wij slechts het een en ander behandelen. Wij hebben hier een voorbeeld van hard, diep ongeloof, en een voorbeeld van de Herdertrouw van Jezus Christus. Jezus heeft met dit bezoek, daar Hij de discipelen opzoekt, terwijl Thomas in hun midden was, bewezen, dat Hij is de Christus, de Zoon van God. Wij hebben het Evangelie, opdat wij geloven, *dat Hij is de Christus, de Zoon van God, en opdat wij gelovende het leven hebben*, - niet in onze naam maar - *in Zijn Naam*; in Zijn Jezus-Naam.

Wat nu Thomas aangaat, hij heet tweeling.¹⁰ Dat wil zeggen: hij had een natuur, dat hij eensdeels wel zou willen, maar anderdeels kon hij niet; eensdeels hield hij vast maar anderdeels werd hij overweldigd door zijn twijfel; eensdeels hield hij het voor waar, anderdeels hield hij het, daar hij niets zag, voor ijdel geklap. Hij had zich geërgerd aan de gehele dood, de smaad, het lijden van de Heere Jezus. Dat, wat wij voor gezond verstand houden, zegt ons toch dat, wat onder de aarde komt, er niet weer uitkomt, en dat dood is, dood blijft, en wat verloren en verdorven is, niet meer kan terecht gebracht worden. Het was met Thomas zoals wij van David lezen, *dat hij tot hinken gereed was* (Psalm 38), nu op de ene, dan op de andere zijde.

Daarom, toen de discipelen samenkwamen, was hij niet met hen. Hij gaat veeleer zijn eigen weg, gaat met zijn twijfel naar daar buiten, mort in zijn gedachten, en geraakt daarbij van de ene duisternis in de andere. ; Wat doe ik nu in de gemeente en bij de andere discipelen, wat heb ik aan de gemeenschap van de heiligen? Het is toch alles ijdel en dwaas; dood is dood en blijft dood. Ja, wat hebben wij heden voor een dag? Nu zijn de discipelen bij elkaar. Zal ik tot hen gaan? Nee, het helpt toch alles niets. Maar toch, ... ik wil weer in de gemeente gaan.’

Zo slingert hij hierheen en daarheen; nu wil hij in de vergadering en dan wil hij weer niet. Maar hij weet zelf niet hoe; en ... opeens is hij er in. Daar roepen hem de discipelen toe: “Wij hebben de Heere gezien!”

Ja, maar hij heeft Jezus niet gezien. Door zijn twijfelen, zijn moedeloosheid, doordat hij zo’n tweeling is, is hij te laat gekomen. De nood van de twijfels en de ergernis was harder voor hem, dan de behoefte om daarvan verlost te worden. Zo blijft hij dan in zijn argwaan vast, en blijft in zijn verkeerde gedachten hangen. Ja, zo is de mens nu eenmaal. Jezus is er geweest, maar nu is Hij er niet meer. Zo gelooft hij dus de discipelen niet, wat zij hem ook betuigen. Zij zeggen het hem allen, ook de vrouwen die 's morgens aan het graf geweest waren, ook de discipelen, die van Emmaüs waren gekomen, zij vertellen het: *Wij hebben de Heere gezien! Hij is opgestaan!*

Hij houdt echter de lieve broeders en zusters voor louter dwazen, die zich vergist hebben. Hij denkt: ja, misschien hebben zij een soort verschijning gezien, maar overigens hebben zij zich iets ingebeeld. Hij gelooft hen niet. Dat is echter ook onze zware zonde. Want niet alleen houdt hij de discipelen en de vrouwen voor dwazen,

¹⁰ Thomas was een tweeling. Het is niet waarschijnlijk dat zijn ouders bij de naamgeving hem naar zijn geestelijke aard genoemd hebben.

maar hij is de Heere Jezus zelf ook ongehoorzaam, die toch gezegd heeft: “Zeg het Mijn broederen.” Hij schrijft zelfs de Heere voor onder welke voorwaarden hij Hem geloven wil. Hij wil zien, voelen, tasten!

Mag men dat doen? Mag men zo stijfhoofdig zijn en zo op zijn eigen gedachten blijven staan? Mag dat? Mag men de Heere voorschrijven onder welke voorwaarden men Hem wil geloven?

Ik meen van nee! Ik geloof, dat het een grote zonde is. En honderd tegen één, of waar men zo spreekt, daar zal men niets vinden. Want dit is de regel: “Indien gijlieden niet gelooft, zekerlijk gij zult niet bevestigd worden.”

Wonderlijke Thomas! Hij had eens gezegd: *laat ons ook gaan, opdat wij met Hem sterven*. Wat heeft hij toch alles gezien, alles ondervonden van de Heere. Heeft hij het dan ook niet vernomen, het Woord van de opstanding? Was hij niet omringd van tekenen en wonderen van de Heere, daar Hij hem macht gaf kranken te genezen en duivelen uit te werpen? Heeft Thomas dat alles nu vergeten? Al de bijzondere ervaringen, de vorige ondervindingen heeft hij vergeten. Hij blijft bij zijn verkeerde opvatting staan, dat het zo moet wezen, als hij het hebben wil.

Maar waarom staat dat toch in het Evangelie? Dat is toch in het geheel niet prijzenswaardigs in zo'n grote apostel? Daar wordt nu de goede apostel, de arme Thomas, om zo te zeggen geheel onttakeld, zodat er niets goeds meer aan hem blijft. Men zou toch eerder denken, dat wij in het Evangelie wonderdingen vinden van de heldendaden des geloofs van de apostelen.

Maar nee, dat is het geval niet. Wat daar gezegd wordt, wat wij aan het eind van het Evangelie vinden, is dat Thomas daar staat als een melaatse, als een kaalkop, wie de haren, de baard en de wenkbrauw afgeschoren zijn. Niets wordt er van hem gezegd, dan dat hij zonde op zonde hoopt.

Vragen wij, waarom Johannes dit geschreven heeft? Dat deelt hij ons mee: “*Opdat gij gelooft, dat Jezus is de Christus, de Zoon van God, en opdat gij gelovende het leven hebt in Zijn Naam.*”

Is Jezus de Christus? Dan bent u uw eigen Christus niet. Als Jezus de Zoon van God is, dan bent u het niet, u bent slechts een kind van God in Zijn Naam; maar anders niet. En als het gaat om het geloof, dan hebt u niets, dat u zou kunnen aantonen. U hebt geen werk, geen heiligheid, u hebt, om zo te zeggen, geen begrip of verstand meer. Maar alleen omdat het Woord het zegt, houdt u het voor zeker, *dat u gelovende* - in dit naakte geloof, waar u niets aan te wijzen hebt, niets ziet, niets gevoelt, - *het eeuwige leven hebt*.

Waar is echter dit eeuwige leven? Hoe kom ik er aan? In mijn grote dood heb ik geen ladder om ten hemel te stijgen. Nee, dat behoeft ook niet. Johannes zegt: *opdat gij geloven moogt*.

Zo in en door het geloof, alleen door het geloof, - al het andere is uitgesloten, - door het geloof hebt u eeuwig leven. In Wiens Naam dan? In de Naam van Jezus. Opdat u dus met deze Naam voor God komt, deze Naam voorhoudt aan het aanklagend geweten, de duivel, aan de wereld en allerlei nood. Deze Naam doet het alleen; en doet het zeker. Daarom is dit door Johannes geschreven, tot lof van de Heere Jezus geschreven: dat Hij de Christus is, de door God Gezalfde.

Wat Christus daarvan zegt, dat leest u in Jesaja 61: 1 “De Geest des Heeren Heeren is op Mij, daarom heeft mij de HEERE gezalfd.” - Hij heeft Mij gezalfd. - “Hij heeft Mij gezonden.” Waartoe heeft Hij gezonden? “Hij heeft Mij gezonden, *om de ellendigen te prediken, de verbrokenen van hart te verbinden* - dat kan slechts de Zoon van God doen - *te prediken de gevangenen loslating*, - dat kan slechts Hij, die de loslating

gemaakt heeft - *om de gebondenen vrijheid te verkondigen, een genadig jaar*, - dat is een jaar van de genade, een eeuwige genade; dus niet een jaar van 365 dagen, - *een dag van de wrake onzes Gods*, - een dag waarop Hij wraak oefent aan de vijanden van de zielen, en ze allen te schande maakt, en dien redt, die verloren was; *te troosten* - er staat niet enkel: de treurigen, want ik weet niet hoe ver ik treurig ben; er staat, God zij geprezen! - *alle treurigen te troosten!* En dan komt nog verder: *sieraad voor as, vreugdeolie voor treurigheid*, - en dan volgt nog verder - *het gewaad des lofs voor een benauwde geest*.

Zo is Hij dan de Christus, de Zoon van God, doordat Hij zulke grote dingen doet. En dat moeten wij uit het Evangelie leren.

Thomas zei dus: ik wil het niet geloven! Wie heeft die woorden gehoord? Ja, de discipelen hebben ze gehoord. Wie heeft ze nog meer gehoord? Jezus heeft ze gehoord. Wat heeft Jezus gehoord? Dit, dat Thomas zo bezig is met de wonden in Zijn handen, met de wonden in Zijn zijde, - en dat zijn juist deze wonden, dezelfde wonden die Hem zo verwond hebben - dat hij niet geloven kan, dat Jezus met zulke wonden opgestaan zou zijn.

Zo, de Heere Jezus heeft het dus gehoord. Hij hoort uw domme en domste uitdrukkingen, als ge u als 't ware tegen het hoofd slaat, en zo verkeerd bent, dat u zegt: *ik wil niets aannemen, tenzij het zus of zo kome*. Thomas drijft de zaak tot het uiterste.

Is dan de Heere Jezus niet in Zijn volste recht, als Hij de discipelen verschijnt en dan tot Thomas zegt: Thomas, weg vanhier! U hebt, al uw broeders geërgerd, u hebt duivelse dingen gezegd. Ik wil niets meer van u weten.

Maar dat doet de Heere Jezus niet. Het Evangelie wil ons niet zozeer het harde diepe ongelooft van Thomas verhalen, als wel veeleer de Herdertrouw van de Heere Jezus. Opdat, als u in de angst en nood van uw ziel niets weet dan: *voor mij is geen heil, geen zaligheid*, - zeg wat u wilt, voor mij is slechts de dood.

'k Heb niemand, die mij kent,

En die zich tot mij wendt,

Om hulp mij te verlenen.

Lied 124 (Hoogduits)

- opdat u dan door dit Evangelie uzelf onverwacht als door verrassing voelt opgericht.

Jezus treedt in het midden van de discipelen. Het eerste wat van Zijn lippen komt, is: "Adam, waar zijt gij?" "Thomas waar zijt gij?"

Nee, het eerste dat van Zijn lippen komt, is, dat Hij alle terughouding en vrees bij hen wegneemt. De discipelen zaten met gesloten deuren. Opeens staat Jezus in hun midden, terwijl de deuren gesloten waren. Het is toch aan te nemen dat Jezus de deuren zou opengedaan hebben. Jezus kan alles, Hij hoort alles, Hij ziet alles, nu is Hij hier, dan daar bij Zijn patiënten. Opeens verdrijft Hij alle vrees uit het hart van de discipelen, verdrijft ook uit hun harten de gedachte: 'Nee maar, wat is die Thomas toch een stijfhoofd! Wij hebben hem alles gezegd wat wij van de Heere Jezus gezien en gehoord hebben, en toch wil hij het niet geloven. Wij zijn toch geen dwazen, of leugenaars?

Zie, zulke opkomende gedachten verdrijft Jezus ook. Moet nu Thomas niet de schrik om het hart slaan, daar Jezus zo opeens midden onder de discipelen staat? Moet hij zich niet snel uit de voeten maken, uit vrees en angst bij de gedachte: 'ach Hij zal mij in de afgrond stoten om mijn ongelooft?'

Wel, bij de hele gemeente discipelen neemt de Heere Jezus de schrik en vrees weg. Hij neemt ze ook weg hij Thomas, met Zijn: "vrede zij ulieden!" Ja, wat al niet in dit

woord “vrede” ligt, als het komt van Jezus’ lippen!

De Heere Jezus heeft het alles gehoord, uw jammer en uw vertwijfeling. Doch Hij zal het wèl maken, Hij zal u wel troosten. Hij zal wel alle bedenkingen en alle twijfel wegnemen. Hij zal wel maken, dat er een heerlijke belijdenis uit het hart en van de lippen komt. De Heere zegt: ‘Thomas, kom eens hier! Zie Mij eens aan; voel hier eens! Ben Ik het niet?/

Nu mag Thomas zijn vingers leggen in de lidtekenen van de Heere. Denkt u het eens in! Hij mag zijn hand steken in de wond in Zijn zijde; in deze allerheiligste wond!

De Heere Jezus is hier als een liefhebbende Vader. Hij zegt: ‘*Kinderen, kinderen, komt toch eens hier! Heb toch geen vrees, want Mijn vrede vervulle u allen.*’

Dat is dus de genade van de Heere Jezus, dat Hij Thomas niet verwerpt. Hij had voor Zijn discipelen gebeden, dat hun geloof niet mocht ophouden. Nu is Hij dan de trouwe Herder, van Wie wij zeggen: “De Heere is mijn Herder.” Hij neemt het verloren schaapje op het liefelijkste aan. Ik weet in de hele wereld niets, dat zo goed helpt, als de *Heere Jezus* alleen. Wanneer Hij komt met Zijn vrede, dan neemt Hij al onze bedenkingen op zo’n liefelijke wijze weg.

Ja, Hij kastijdt wel een iegelijk zoon, die Hij aanneemt. Het gaat door het water en het vuur, door velerlei nood en treurigheid heen, dat men aan alles zou willen twijfelen, en versagen. Maar waar Hij dan komt en Zich in Zijn liefde vertoont, dat Hij niet verwerpt, maar u aanneemt zoals u bent, dan wordt u als een geperste olijf. En als de olie die er uitkomt, klinkt de blijde en aanbiddende uitroep: “*O, mijn Heere en mijn God!*”

Wij hebben hier dan eerst het stijve, harde ongeloof van de discipel. En dan de Heere Jezus, zoals Hij aantoonde, dat Hij de Christus is, de Zoon van God met Zijn genade en barmhartigheid. Wij hebben in het Evangelie geen geloofshelden, maar zulke arme twijfelaars, ellendigen en gevangenen; en dan de Heere Jezus, Die daarbij is, en die de tweeling de wankelende voeten op een Rots zet. Zodat wij van hem, en juist van hem een belijdenis hebben, zoals wij ze niet hebben van al de anderen. Het hele geloof is daarin uitgesproken. Hoe komt Thomas daarop?

Dat hij zijn vingers legt in de tekenen van de nagelen en Zijn hand in de wonde van Jezus’ zijde, daarmee heeft hij Hem toch op zijn best maar uiterlijk gezien, bevoeld en betast. Hij kon toch aan de tekenen van de wonden op zichzelf, niet zien dat Hij zijn Heere en God is. Nee, maar hij zag en bekende het: ‘U komt tot mij met Uw genade in mijn zonde en schuld. U veroorlooft mij te tasten, te voelen en te zien. U slaat mij niet dood en verwerpt mij niet van uw aangezicht. U moet mij dus wel gekocht hebben van de aanvang af tot Uw eigendom. Zo bent U mijn Heere; en dan ook mijn God, om mijn zonde te vergeven. Want zoals U vergeeft, kan het God maar alleen!’

Nu komt verder het antwoord van de Heere Jezus: ‘Omdat gij het gezien hebt Thomas, daarom hebt gij geloofd. Zelig zijn zij, die niet zullen gezien hebben en nochtans zullen geloven. Dit Evangelie van uw harde ongeloof en van uw belijdenis dat Ik ook zó genadig ben, zal voortdurend gepredikt worden. Opdat u weet dat de verzoening aangebracht is, aflaat van zonden, redding uit alle nood, zaligheid geheel en al voor allen, die niet zien, maar zich aan mijn Woord houden. AMEN.

15. MEDITATIE OVER JOHANNES 20: 24-31.

AMSTERDAMSCH ZONDAGSBLAD TOT GETUIGENIS DER WAARHEID, 1888.

„*Mijn Heere, en mijn God.*” Johannes 20: 28

„Mijn Heere en mijn God." Dat was de belijdenis van Thomas, in hem gewrocht door de almachtige liefde van de Heeren Jezus. Daarin sprak hij zijn geloof uit in de Christus Gods, de opgestane, eeuwiglevende Heiland. Die geloofsbelijdenis was echter volstrekt niet Thomas' verdienste. Immers hij zat in het ongeloof gevangen, om zo te spreken meer nog dan een van de andere discipelen des Heeren. Ja, ook deze waren vol ongeloof geweest en waren niet beter, niet geloviger, dan hij, maar de verschijning van den opgewekte, levende Heiland, die Zich aan hen zo krachtig en heerlijk geopenbaard, en Zijn vredegroet zo genadig hun toegeroepen had, dát had hun ongeloof en vrezen en treuren verbannen, zodat zij nu wèlgetroost elkaar sterkten door samen te spreken over de wonderen Gods.

Maar Thomas, bij die eerste verschijning niet tegenwoordig geweest, omdat hij in grote moedeloosheid en diepe droefheid zich uit het gezelschap der broeders in de eenzaamheid had teruggetrokken, hij had, ook nadat hem de blijde boodschap van Jezus' opstanding door de broeders gebracht was, niet willen geloven, maar gezegd: „indien ik in Zijn handen niet zie het teken van de nagelen, en steke mijn vinger in het tekee der nagel en steke mijn hand in Zijn zijde, ik zal geenszins geloven.”

Schrikkelijk, hardnekkig ongeloof was het, waarin deze discipel verkeerde, waardoor hij zich van de troost der opstanding van Christus beroofde. Dat ongeloof houdt ons het Evangelie voor, opdat wij daarover niet heenglijden, wanneer wij deze heuglijke belijdenis „mijn Heere en mijn God" lezen, en nu zeggen: ja, Thomas is, weliswaar, zeer ongelovig geweest, heeft zwaar gezondigd, maar hij heeft zich bekeerd en is gelovig geworden, - zodat wij tenslotte hier een prediking ontvangen van de geloofskracht van een discipel en hem nu als een geloofsheld hebben na te streven.

Geenszins; het Evangelie van God wil geen roem des mensen, die er ook niet is. Geen vlees zal verhoogd zijn, maar alleen de Naam des Heeren zij geprezen ! Ook wil het de arme mens, die zich van allerlei ongeloof heeft aan te klagen, niet afstoten, of lasten opleggen, maar het bedeeft juist om de van verre-staanden en verlegenen moed te geven en te bevrijden van elke last, die de ziel drukt en kwelt. Het Evangelie verkondigt ons de énige zondaarsliefde van de Heere Jezus, Zijn wonderbare genade en onwankelbare trouw, volgens welk Hij niet laat varen de werken Zijner handen. Opdat wij, gelovende in Zijn Naam, het eeuwige leven hebben. De belijdenis van de in zichzelf zo zwakke discipel is het werk van de liefde van Christus, de vrucht van Zijn Heilige Geest. Zó was in hem het geloof tevoorschijn geroepen. Daardoor was hij diep getroffen. Dát had zijn ziel ganse ziel verbrijzeld, dat die Heere, zijn lieve Holland, wiens woorden hij niet geloofd had, hem niet om zijn ongeloof had verworpen, maar hem in Zijne grote genade had opgezocht, en hem ondanks zijn hardheid des harten, zijn verdraaidheid en verkeerdheid, in liefde was tegemoet gekomen, en hem het voorrecht schonk om zich van Zijn opstanding te verzekeren.

Nu bekende hij het: ‘*Gij zijt mijn Heere en mijn God, die mij in Uw eeuwige liefdearmen genomen hebt, die Uw bloed hebt vergoten tot vergeving van mijn zonde, die U voor mij in de dood gegeven hebt, opdat ik eeuwig leven zou.*’

„Mijn Heer en mijn God!" Weinige maar veel omvattende woorden, die het geheel des geloofs uitdrukken. Jezus de Heere, de Vorst des levens, de Koning van zonde en genade, van dood en leven, van alle dingen; de Heere van Zijn Gemeente; Jezus, de uit doden opgewekte, ... Hij is de Christus, de van de Vader verordineerde en met de Heiligen Geest Gezalfde tot het heil, het licht en leven van de mens, tot de enige en volkomen Zaligmaker van zondaren. Hij de Overwinnaar van zonde, dood en hel, de eeuwig gezegende en volheerlijke Verlosser van het arme en ellendige volk Gods. Jezus is de Heere, de eeuwigblijvende, onveranderlijke, getrouwe en Algenoegzame. Hij is God, de waarachtige God, in Wie het eeuwige leven is. Zijne is de wijsheid en sterkte. Zijne is het Koninkrijk en de kracht en de heerlijkheid in der eeuwigheid.,
 Mijn Heere en mijn God ! U zij de lof en dankzegging, de eer en aanbidding voor Uw grondeloze barmhartigheid en liefde, trouw en waarheid, in welke Gij ons bezocht hebt in onze dood en onze duisternis. Ja mijn Heere en mijn God! Die Zich over mij stof en as, mij doemschuldige ontfermd hebt met eeuwige ontferming. Die mij ongelovige, afgedwaalde, wederhorige, die alles bedorven heb en verkeerd gemaakt, niet hebt verstoten, maar mij met de koorden van Uw liefde hebt opgehaald uit de diepte van mijn verlorenheid. Die de banden, waarmee ik mij door de duivel heb laten binden, genadig hebt verbroken; Die mij omringd hebt met Uw goedertierenheid en barmhartigheden, terwijl ik niet anders verdiend heb dan eeuwige vernieling.

In het „Mijn Heere en mijn God", is uitgesproken de diepste vernedering en hartgrondige verootmoediging van Thomas, de hoogste verheerlijking van zijn getrouwe God en Zaligmaker. Zijn belijdenis is de belijdenis van alle heiligen Gods, (rein om des woords van Christus wil, rein in het bloed des Lams), die verbrijzeld door 's Heeren liefde, zichzelf veroordelen en aanklagen en de Heere God; Hem gelijk geven en in het recht stellen. Die bij de erkenning van hun eigen zonde en doemwaardigheid, hun „Heere en God" loven voor de daden van Zijn vrije liefde, waarmee Hij hen liefgehad heeft voor de grondlegging der wereld in Christus Jezus de Heere. Die is „overgeleverd om onze zonden en opgewekt om onze rechtvaardigmaking."

Zie, zo weet de Heere Jezus alles uit de weg te ruimen wat ons bezwaart, wat ons ten verderve zou voeren. Hij wil ons recht vrolijk maken in Zijn heil. Ja, de zwakken, de hulp- en troostlozen, de kleinen zoekt Hij vóór anderen in liefde op en bedekt hen met Zijn genade en vervult hen met Zijn troost. Zodat de tong des bedrukten wordt losgemaakt in de lof des Heeren te zingen, om te verkondigen Zijn gerechtigheid en grote daden.

Dat is onze zonde, dat wij niet geloven; niet geloven dat geen graf de Heere houden kon, dat Hij leeft en over alle dood zegeviert. Dat is onze ellende, dat wij niet geloven: Jezus Christus is de Heere, is God. Geloven wij dat?

Dan is het met onze dood gedaan, maar ook met onzen naam en onze eigengerechtigheid. Dan geldt alléén het leven van Christus, Zijn Naam, Zijn Rijk, Zijn Werk. Dan spreekt het geloof: *Mijn Heere en mijn God!*

En zegt ook de door ongeloof geplaagde en bestreden ziel: in mij is geen kracht noch moed tot dit geloof, ... het Evangelie in Thomas' geschiedenis geeft toch moed. Deze discipel kon wel geen schone dingen, grote en krachtige daden van zich verhalen, - 't was bij hem alles ongeloof. Maar heerlijke, machtige dingen heeft hij in zijn belijdenis van Jezus verkondigd. Namelijk, de Heere Christus, is mijn lieve Heiland. Hij heeft mij ongelovige en weerstrevige in Zijn grote liefde opgezocht. Hij heeft al mijn gruwelijke zonden goedertieren bedekt.

Ons geloof doet het niet, maar de genade van Jezus Christus geeft macht en vrijmoedigheid om te aanbidden: *Mijn Heere en mijn God!*